

መዝገበ ታሪክ

HFA 2

«ተከሰተ መኳንንቲክ፡፡ ስገራክ፡፡ «የእግዚአብሔርን ቃል የገናኝሁን
ቃል እግዚአብሔር፡፡ መምህርቻችሁን አስቡ፡፡
ዕብ 13:7 ዕብ 13:7

ከመምህር ገሩይ ኢርምያስ
ጥቅምት 1995 ዓ.ም
አዲስ አበባ

© መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው

**ታህሳስ 2001 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

አንደኛ ዕትም 1995 ዓ.ም
ሁለተኛ ዕትም 1997 ዓ.ም
ሦስተኛ ዕትም 1999 ዓ.ም
አራተኛ ዕትም 2000 ዓ.ም
አምስተኛ ዕትም 2001 ዓ.ም
ስድስተኛ ዕትም 2004 ዓ.ም
ሰባተኛ ዕትም 2004 ዓ.ም
ስምንተኛ ዕትም 2005 ዓ.ም
ዘጠነኛ ዕትም 2006 ዓ.ም

ይህን መጽሐፍ በእቲሳ አቡነ ተክለሃይማኖት ገዳም በቅኔ መምህርነት ተመድቤ ሳስተምር በ1988 ዓ.ም አዘጋጀውት! በልዑል አግዚአብሔር ቅዱስ ፈቃድ በጥቅምት ወር 1995 ዓ.ም አሳተምሁት፡፡

ማስታወሻነቱ

ከ46 ዓመታት በላይ ጉባዔ ሠርተው በማስተማር እያሌ ምሁራንን ለቅድስት ቤተክርስቲያን ላበረከቱት ለእኔም በመንፈስ ቅዱስ እባቄና መምህራ ለሆኑት ታላቁ የቅኔ ምሁር ለክቡር መምህር መንግሥቱ ዘለዓለም ይሁንልኝ፡፡

በመጽሐፉ መብ ገግጅት ላይ አስፈላጊውን መያዊ አስተያየት ለሰጡኝ የቅኔና የወንጌል መምህራን ለመምህር ዓምደ ወርቅ ደሴ እና መምህር ኢያሱ ገ/አልፋ፤ ለክፍል ፩ መጽሐፍ ሕትመትና እገዛ ላደረጉልኝ ለወንድሜ ፈቃዱ ገ/ወልድና ለገግድ ማተሚያ ድርጅት ኃላፊዎች እንዲሁም በማሠራጨት ለተባበሩኝ በሙሉ፤ አስተያየት ለሰገሱኝ እና ይህን ጽሑፍ በኮምፒውተር በመጻፍ ለተባበሩኝ ለወ/ት ውበነሽ እዲሱ ልባዊ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡

ተራ ቁ

እርእሰት

1		መግቢያ
2	ምዕራፍ	1 መዝገበ ታሪክ ዘመጋቢት
3	"	2 መዝገበ ታሪክ ዘሚያዚያ
4	"	3 መዝገበ ታሪክ ዘግንቦት
5	"	4 መዝገበ ታሪክ ዘሰኔ
6	"	5 መዝገበ ታሪክ ዘሐምሌ
7	"	6 መዝገበ ታሪክ ዘነሐሴ
8	"	7 መዝገበ ታሪክ ዘጳጉሜን
9	የግዕዝ ቅኔያት	

77

የእርቶዶክስ ተዋሕዶ፡-

ዘርበቶስ አየሱስ ከእብ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በዕረና የሚመለከት፤ በዚህ ጊዜ ተገኘ በዚህ ጊዜ ያልፋል የማይባል በባሕርይ ሁሉን የሚያውቅ የሚመረምር እርሱ ግን የማይመረመር ሁሉን በከሀሊነቱ ያስገኘ እርሱ ግን አስገኝ የሌለው ሁሉ በእርሱ የሆነ ምንም ምን የሚሳነው የሌለ ላለግትን ፈጥሮ የሚገዛ፤ በኋለኛው ዘመን ሰውን በኃጢአት ምክንያት ገነት በታውን ልጅነት ክብሩን ያጣ ሰውን ወደ በታው ወደ ክብሩ ይመልሰው ዘንድ ከንጽሕት ድንግል ማርያም ሕመምተኛ መረመር ግብር ሥጋና ነፍስን ተዋሕዶ በድንግልና ተወልዶ በፈቃዱ ሞትን ሞት በትንሣኤው ድል ነሥተ ለዓለም ፍጹም ድኅነትን የሰጠ፡፡ በክብር በምስጋና እንዳረገ እንዲሁ ለጳጳሩ ሊፈርድላቸው በኃጢአት ሊፈርዱላቸው በግርማ መለኮት በይባቤ መላእክት ዳግመኛ የሚመጣ ለገልፈት የተፈጠረውን የሚያሳልፍ ለገልፈት ያልተፈጠረውን በትንሣኤ የሚያጸና የጌቶች ጌታ የንጉሦች ንጉሥ፤ የአግልክት አምላክ ገባሬ ፍጥረታት /የሐ 1:1፤ 14፤ የሐ: 7:24፤ ሐዋ 1:11 ቆላ 1:14 20፤ የሐ 5:20/ መሆኑን የምታላውቅ የምታሰረዳ ከእግዚአብሔር ዘንድ የተገኘች እውነተኛና ቀጥተኛ ሃይማኖት ናት፡፡

ይህች ሃይማኖት ለሰው ልጆች ድንከት /ሕይወት/ መሠረት ናት፡፡ በሰዚህም ዘርበቶስ መሠረታት ነቢያት ዘትንቢት ሐዋርያት በሰብከት ገለጧት፤ ሰማዕታት በዐላውያን ፊት መስክረው እንገታቸውን ለበለት ሰውነታቸውን ለእሳት ሠጡላት፤ ጳጳሩን ሃላምን ንቀው ራሳቸውን ከደው ተከተሉለት ተገዙላት/ ሊቃውንት ከመናፍቃን ተከራክሩለት መከራም ተቀበሉላት፤ አምን የነርሱ ቤዛነት ተዋሕዶን በእጋንንት በመናፍቃን ከመዋጥ ታደጋት፡፡ ቤተክርስቲያን መከራውን ታግሠው ተቀብለው ይህችን ርትዕት ሃይማኖት ጠብቃ በማቆየትና ለተተኪ በማስተላለፍ ታላቅ ውለታ የዋሉ /በጎ ሥራ የሠሩ/ ነቢያት ሐዋርያትን ጳጳሩን ሰማዕታትንና ሊቃውንትን ሁሉም ስታሰባቸው በጎ ሥራቸውንም ስትመለከቱላቸው ትኖራላች፡፡

የኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ከሐዋርያት ከሊቃውንት ቢያያዝ በመጣ ትምህርተ ሃይማኖትና ሥርዓቷ ላይ

መጋቢት 5 ዕረፍቱ ለአቡነ ገብረመንፈስ ቅዱስ

ሀገራቸው ገሃዝ (ግብጽ) ነው። አባታቸው ሰምዖን እናታቸው አቅሊስያ ይባላሉ። ልጅ አጥተው 30 ዘመን ሲያዝኑ ናረዋል። አንድ ቀን አቅሊስያ ቤተእግዚአብሔር ገብታ ከሰዕል ሥላሴ ሥር ወድታ ስትግፀን “ገሥሲ ወልደ ዘይትሉዐል ቀርቶ አምኑ” በማለት .. ከብሩ ከሰማይ ከፍታ የሚበልጥ ልጅ እንኪ ተቀበደ” የሚል ድምጽ ሰማች። በዚህም መሠረት አባታችን መጋቢት 29 ቀን ተጸንሰው ታገላሰ 29 ቀን ተወለዱ።

ዓይን በገለፁት ጊዜ ከሚታይ ነገር ላይ እንዲያርፍ እርሳቸውም በተወለዱ ጊዜ እፈፍ ብለው ተነሥተው “በብሔት ለአብ ሰብሐት ለወልድ ሰብሐት ለመንፈስ ቅዱስ ዘአውጸለክኒ እምጽ ልመት ውስተ ብርሃን” ብለው በማመስገናቸውና ጳጳም ምድራዊ መብል መጠጥ ሳይመገቡ ሳይጠጡ ለምስጋና ተገተው በመናፈቸው መላእክትን ይመሰላሉ።

ሦስት ዓመት ሲሆናቸው ቅዱስ ገብርኤል ከእመቤታችንና በገነት ካሉ ቅዱሳን ዘንድ አስባርኮ ገጳማውያን ካሉበት ምኒት ወሰደ ከቡሩ አናፈቸው። አበምኔቱ አባ ዘመደብርሃን ምልክት ተነገርቶ ቢሄድ ፋውሐ ገጽ ሆነው አግኝተዋል። አሳድጎ አስተምሮ ከመገርገን ምንነቱንና አድርጏቸዋል። ከዚህ በኋላ ሀብተፈውስ ተሰጥቷቸዋል። ባንድ ቀን እልፍ ዕውራን ሀንካሳን ፈውሰዋል። ጳላ ግን ሌሊት ቆጶላቱ ካህናቱ ዝናቸውን ሰምተው እየመጡ ግብር የሚያስፈቷቸው ቢሆን ቅዱስ ገብርኤል በክንፉ ነጥቆ ከጊታ ፊት አቀረባቸው። በገድልህ በትሩፋትህ ከሞተ ነፍስ ከርደተ ገንዞ የሚድኑ ብዙ ነፍሳት አሉና ከሰው ተለይተህ ወደ ጫካ ግባ። ኑርህም ከ60 አናብስትና ከ60 አናምርት ጋር ይሁን አላቸው። ጊዎቹ ምን ተመግበው ይኖራሉ? አሉት። “ዘኪድክ እበለ-አገሪክ ይልሕሱ ወበውለቱ ይጸግቡ .. የረገጥከውን ትቢያ ልሰው ያው ምግብ ሆኖቸው ይኖራሉ” ብሏቸው ውሳጢ ገጳም ገብተው ከአናብስትና አናምርት ጋር ይኖሩ ይመር። ጳንኤል ከአናብስት ጉድጓድ በተጣል ጊዜ አናብስቱ እንደ ድመት ከእገሩ በታች ሆነው እንደተገኙ የረገጡትን ትቢያ ይልሱ ይቃክሟቸውም ነበር።

በዚህ መልክ 30 ዓመት ከቆዩ በኋላ ጊዎ ባንድነት በሦስትነት ተገልጾ ምን ሳይርገልህ ትሻለህ? አላቸው። መጀመሪያ ላሉበት መጽለያ ድግልና የምድረ ገበታን ሰዎች ግርልኝ አሉት። 3000 ዓጥኦንን ከሲኤል አውጥቶ ገነት አግብቶላቸዋል። ከዚህ በኋላ

አግኝ።

በተለያዩ መንገድ ትችት የሚያቀርቡ በተለይም እኒህን ራሳቸውን ለሃይማኖት አሳልፈው ይዛ አድርገው የሠጡ ቅዱሳንን ግዝብ። ግዝብሬን የሚታወቁ። ባይረዱትም ተቀብለናል የሚሉትን ወንጌልን በዘላቂዎችና ከተመራማሪዎች የነበደት መንጋጋ ከመቀረጣጠፍ ታድገው ያቆዳላቸውን ባለውለታዎቻቸውን መዘንጋታቸው ግልጽ ነው። በሃይማኖትና በበን ምግብ አርአያ የሚሆኑ ቅዱሳን ሃይማኖታቸውና በጎ ምግባራቸው ወንጌል በተነገረበት ሁሉ ለገርሳቸው ሊመሰክሩላቸው እንደሚገባ ጌታ ክርስቶስ ሊጥሱ አግን እብላለን። በገብተሰብክ ዝ ወንጌል በውስተ ኩሉ

ዓለም ያንብቡ ላቲ ዘገብረት ላቲ ብለሲት ወይዘሮቹ አውነት አላቸዋል። ዘንገሉ ሁሉ ይህ ወንጌል በተሰበከ በት ቦታ ይህች ሴት ያደረገችውን ይናገሩ ያስቡለት ግቴ 26:13 ሲል ግርያም እንተ ዕፍረት በቀ በተሳቸው ጊዜ ለሐዋርያት የተናገረውን፤ ቅዱስ ለውሉበም መምህርዎችሁንን አስቡ ዕብ 13:7 ያለውን ሳያነቡ ቀርተው ከሆነ ወንጌሉን ተሸንጦ ለመዞር እንጂ አንቦ ለመጠቀም ባለመታደላቸው “የተሳነችውን አትወላም...” እንደተባለው ሆኑ ግለት ነው እጅግ ያሳዘናል። አንበውት ከሆነም እነርሱ ሊፈጽሙት ባለመቻላቸው ቀና ሙሉ ቅናት አድርባቸዋል ግለት ነው። ለማንኛውም የቤተክርስቲያን ሥርዓቷ ምንም የማይወጣለት ተገቢና አውነተኛ መሆኑን ሊረዱት ይቻላል።

የዚህም መጽሐፍ ዓላማ ቤተክርስቲያን በሃይማኖትና በዘንገሉነታቸው የምታስባቸውንና እንደ ወንጌሉም ቃል ገደላቸውን የምትመሰክሩላቸውን ቅዱሳንና ዘንገላቸውን ግስታውት ነው። ከመሰከሪያም ፤ የካርት 30 ቀን ድረስ ባለት ዕለታት በዓል ተሠርቶላቸው የሚታሰቡትን ቅዱሳን እንዲሁም የጌታየ የእመቤታችንና የመላእክት ዘንገላት ታሪክ መዝገብ ታሪክ ክፍል ልኦ በሚል ርእስ ከዚህ ዐፈት ታትሞ መሠራጨቱ ይታወቃል። ይህም የዚያ ሁለተኛ /ቀጣይ/ ክፍል ሆኖ ከመጋቢት 1 ጳጉሜን 5 ቀን ድረስ ባለት ዕለታት የሚዘከሩትን የያዘ ነው ክፍል 1 መጽሐፉን ያንበቡ ምእመናን ታሪኩ የተፈጸመበት ዘመን እንዲካተት በጠየቁት መሠረት ከዚህ መጽሐፍ በስተመጨረሻ በተዘረዘሩ መጻሕፍት የቢንት ረቂቅን ዘመኑን እያካተትኩ በድጋሚ ጽፈዋለሁ የክፍል 1 ታሪክች ዘመንም በዚህ መጽሐፍ የመጨረሻ ገጽች ላይ ተገልጿል።

አንበን እንድናስተውለው የእግዚአብሔር ፈቃድ ይሁንልን።

“ከር ምድረ ኢትዮጵያ ወበሀየኒ ሀለውከ ነፍሳት ዘታወጸለሙ .. ወደ ኢትዮጵያ ሂድ” አላቸው። ቅዱስ ገብርኤል በሠረገላ ነፋስ ሄኖ ምድረ ከብድ አድርጎታል። ዳግመኛም ወደ ዝቋላ (ደብር ቅዱስ) ወሰዷቸው ከዚያ ሆነው በንጽሐ ልቡና የኢትዮጵያን ሕዝብ ኃጢአት አይተው ከባሕሩ በራሳቸው ቆመው ይጻፋሉ ጀመር። አርባ ቀን ሲሆናቸው መልአኩ መጥቶ “ዘገብረ ተዝኪረከ ወዘጸውዐ ስመከ እምሕር ለከ ብሉሀል” አላቸው። መላ ኢትዮጵያን ካልማረልኝ አልወጣም ብለው መቶ ዓመት ሲጻፉ ኑረዋል። ከመቶ ዓመት በኋላ ጌታ “ተንሥእ ወጸእ መሐርኩ ለከ ኩሉ ኢትዮጵያ .. ምሬልሀሸው ውጣ” ብሏቸው ወጥተዋል።

ከዚህ በኋላ ምድረ ከብድ ወርደው ከምድር በላይ ከሰማይ በታች ሆነው ሰባት ዓመት እንደ ትኩል ዓምድ ሆነው፤ ዓይናቸውን ሳይክድኑ ሰባት ዓመት ቆመው ጸልዋል። ሰይጣን ለምቀኝነት አያርፍምና ቁራ መስሎ መጥቶ ዓይናቸውን አንቁሮ አሳወራቸው። ሁለት ሱባዔ ሲፈጽሙ ቅዱስ ሚካኤልና ቅዱስ ገብርኤል መጥተው እፍ ብለው አድነዋቸዋል። ከዚያ ተነስተው ወደ ዝቋላ ሲሄዱ ሥላሴን በአምሳለ አረጋውያን ከጥላ ሥር አርፈው አገኝቸው። በእግዚአብሔር ዙፋን ተማጽነናል አዝለህ አንድ አንድ ምዕራፍ ሸኘን አሏቸው። አገለው ከሸኘላቸው በኋላ በአንድነት በሦስትነት ሆኖ ታያቸው፤ ደንግጠው ወደቁ። አንሥቶ ዝቋላ ወርደህ ጠላቶችህን ተበቀላቸው አላቸው። በዘላኝ መብረቅ ደርሰው ሰባቱን ሊቃነ መላዕክት አጋኹ አድርገው አልፍ አለላፍ አጋንንትን በመብረቅ አጭድዋል።

አባ ሳሙኤል ዘዋልድባ፤ አባ አንበሴ ዘሐዘሉ እና አባ ብንያም ዘግብጽ ዜናቸውን ሰምተው አናብስቶቻቸውን አስከትለው ሊጠይቋቸው መጡ። በሰባተኛው ቀን ተገለፁላቸው። አናብስቶቻቸው በርሳቸው አናብስት ተወጠው አዝነው ነበርና አናብስቶቻቸውን ጌታ ያዘዘላችሁ የእግራን ትቢያ እንጂ ሥጋና ደም ነውን? ትፋ ብለው ካስተፏቸው በኋላ ቢባርኳቸው ተነሥተዋል እነርሱም ርእሳቸውን መንከረ እ አባ እያሉ ተመልሰዋል።

ከዚህ በኋላ ወደ ምዕራብ ሀገር ወሰዳቸው። የጋረብ ንጉሥ በጣዖታቱ ያደሩ አጋንንት ፈርተው ሲሸኹ ጣዖታቱ ሲሰባበሩ አይቶ ሰውነታቸው የሐር ፈትል በመሰለ ፀጉር የተሸፈነ ነበርና አንተ ፀጉር ልብሱ ምንድር ነህ ሰው ነህን? አላቸው። አዎን ሰማይና ምድርን በፈጠረ በኢየሱስ ክርስቶስ የግምን ሰው ነኝ አሉት። አይሁድ ሰቅለው በገደሉት ሰው ታምናለህን? አላቸው። አፍርበት መሰሉህልን አንተም ብታምንበት የዘለዓለም ሕይወት ባገኘህበት ነበር አሉት። አላት እንድዱና አቃጥሉት አለ፤ አንደዱ። ግንም ግድ ሳይላቸው

በፈቃዳቸው ከእሳቱ ገብተው ወጡ ከሠራዊቱ ብዙዎች እመን አሉ። በሰይፍ አስፈጻሚቸው። እርሳቸውንም ሊመታቸው ሲቃጣ መብረቅ ወርዶ ከነተከታዮቹ ፈጅቷቸዋል። ወዲያውም መላእክት ጽልመት ነፍሶቻቸውን እጅ ሲያደርጉ አይተው ይህ ሁሉ በኔ ምክንያት አይደለምን? ብለው ከታላቅ ገደል እግራቸውን በገመድ አሰረው ቁልቁል ተሰቀሉ። ሰይጣን ገመዱን በጠሰው። ቅዱስ ሚካኤል ተቀበላቸው። ተወኝ በራሴ ልቁም አሉት። በራሳቸው ቆመው በጥርሳቸው ደንጊያ ነክሰው 30 ዘመን አልቅሰዋል። ጌታ ምሬልሃለሁ ብሏቸው ደንጊያውን ሲጥሉት አራት ጥርሶቻቸው በደንጊያው ላይ ተተክለው ቀርተዋል።

በሌላ ጊዜ ሲመለሱ ጥርስቻቸው በተተክሉበት ደንጊያ መዳወድ ደስ የሚያሰኝ የሽብር እንጨት ደግሞው ከነጠበበትም ወይን በቅሉበት አግኝተዋል።

እንዲህ ለሰሜን ፅዕብ ዘዋን ግብር 262 ዓመት በኢትዮጵያ ኖረው በ562 ዓመታቸው በተሰፋቸው ያመነውን በኪዳናቸው የተግፀነውን ጌታ ከመከራ ሥጋ ከመከራ ነፍስ ሊያርገባቸው ተስፋቸውን ተቀብለው በዚህ ዕለት በዕለተ እሁድ ዐርፈዋል። መላእክት በአክናፊ እሳት ሊያሩላሉም ወሰደው በየግን ምስዋዕ ተብረዋቸዋል።

ገብረ መንፈስትዳሰ የአምላክ አገልጋይ	አንደሰማይ መልእክ ቢሆንም ነርህ
ለኢትዮጵያ ብርሃን ነህ ፀሐይ	የአጭ ልጅ ነህ አንተም ጥትን ጥትህ
አናብስት አናምርት ቢታዘዙህ ኖሩ	ምስጋና ተለብህ ልብህ የአምላክ እጋ
የአግርሀን ትቢያ ልሰው አያደሩ	አንተን ለማወደስ ነፍሴ ሁሌም ትትጋ
ፈጣሪን በስምህ ሰለተግፁት	የጳጳር ቤት ጸሎት በነፍሰም በሥጋ
ጋጥኢን ከሰላም ከገሃም ጽኑ።	ታሰጣለችህ ለማያደ ጥጋ።

ሮሜ 12:12 ፡ 15:30 ያዕ 5 ፡ 16

❖ ወደኢትዮጵያ የመጡት በቅዱስ ላሊበላ ዘመን መንግሥት መሆኑ ለሰሜን መታየት ከ9 - 14 ኛው ምዕ ድ/ል/ክ/ መሆኑ ነው።

መጋቢት 8 - ዕረፍቱ ለማትያስ ሐዋርያ

ማትያስ ግለት ምትክ ግለት ነው። ጌታ ካረገ በኋላ ሐዋርያት መቶ ሃያ ራሳቸውን ከእመቤታችን ጋር ሆነው በጽርሐ-ጽዮን ፡ በማርያም እመ ማርቆስ ቤት ፡ ለጸሎት ይተጉ ነበር። እንደ ቀን ቅዱስ ኢፕሮስ ከእኛ ጋር የነበረ አስቆሮታዊ ይሁዳ ጻዊት “ወይኩና መዋዕሊሁ ንዳጠ ወሂመቶሂ ይንሣእ ባዕድ - ዘመናቱ ጥቂት ይሁኑ ሹመቱንም ሌላ ይውሰድ” መዝ 108:8 ብሎ ትንቢት ተናግሯልና ከኛ ጋር ከሚተጉ ወንድሞች አንዱን መርጠን ይሾም አለ። ዮሴፍንና ማትያስን አቁመው እኛ ባወቅን ዮሴፍንና ማትያስን መርጠናል። እንተ እግዚአ ማዕምረ ኩሉ ልብ አርኢ አሐደ እምእሉ ዘገረይከ ዘይነሥኦ ላዛቲ መልእክተ ሂመተ ሐዋርያት ዘን ደጋ ይሁዳ ይሐር ብሔር ... ኩላሊት ያመላለሰውን ልብ ያሰበውን መርምረህ የምታውቅ ሆይ ይህችን የሐዋርያት ሹመት ገንዘብ የሚያደርጋትን ከእኒህ ከሁለቱ የመረጥኸውን ግለጽልን “ብለው ጸልየው ዕጣ ሲያጣጧቸው ለማትያስ ወጣ። የዚህ ጊዜ አሥራ ሁለተኛ ሐዋርያ ሆኖ ተቆጠረ። ሐዋ 1:13 ዕ 20

ከበዓለ ሃምሳ በኋላ መዲናቸው ኢየሩሳሌምን ዓመት አስተምረው ዓለምን ተከፋፍለው ለማስተማር ዕጣ ሲጣጣሉ ለርሱ ሀገረ በላዕተ ሰብእ ደረሰው። በዚህ ሀገር ያሉ ሰዎች እንደ አራዊት ሥጋ

የሚመገቡ ነበሩ፤ ከአደባባያቸው ገብቶ ሲያስተምር ይዘው ዓይኑን አውጥተው እንደላም ሣር እየመገቡ ከዝግ ቤት አስቀመጡት። በ40 ቀን ዓይኑ ምድሩ ሲለወጥ አይተው ሊመገቡት ነው። ከዚህ አስቀድሞ ግን ጌታ ሐዋርያው እንደርያሰን ልክለት ዓይኑን ፈውሶት ከእስሩ ፈትቶት ወጥተው ሲያስተምሩ ሊጣሏቸው መጡ። ወደ ጌታ ቢያመለክቱ ውኃ እስከ እንገታቸው አጥለቀሉታቸው ኋላ ግን ጸልየው አድነዋቸው አምነው ተጠምቀዋል። ባሕርያቸውም ተመልሶላቸው እህል የሚመገቡ ሆነዋል። ከዚህም የበለጠ ቤተክርስቲያን አሳንጾ ተሳውስት ዲያቆናትን ሾሞ ሥጋ ወልደ እግዚአብሔር ደመ ወልደ እግዚአብሔር የሚመግባቸው ሆኗል። “ካዊኖ ማትያስ በላዕለ - እኩያን ጌረ፤ ሥጋ ወልድ ቅዱስ ሲሰየሙ ወደሞ ከቡረ፤ ተወላጠ ሲሰይዎ ሎቱ ከመላህም ማዕረ” እንዲል አርኬ።

ወላሳ ዘመን ካስተማራቸው በኋላ ወንጌል ካልደረሰበት ለማዳረስ ደማስቆ ወረደ። አረማውያን በብረት አልጋ አስተኝተው ሃያ አራት ቀን እሳት ሲያነዱበት ቆይተዋል። እርሱ ግን ሰውነቱ እምሮ ገጽ ደምቆ ደገኝ ነበር። በዚህ አምነው ተጠምቀዋል። በመጨረሻም በይሁዳ ከተሞች እየተዘዋወረ አስተምሮ በዚህ ዕለት በፈላምን አርፏል።

ራሱን አዋርጶ ለሰወንጌል ካብር	እሐዛብ ተጋግዘው በግፍ ሲያስቃዩት
ማትያስ እንደላም ተመገብ ሣር።	ይጸልዩ ነበረ እንዲያገኙ ምክረት።
እንዲሸጋገሩ ከሞት ወደ ሕይወት	ክታውን በከቱ መመለስ ቀላል
ተማሩ ቢላቸው የወንጌልን ትምህርት	ቢከብድም መታገሥ ግን ያሰማል።
እንደእህል ተቀሉት አታጠሉት በእሳት።	ማለፍ በዋገንት ውስጥ መከራን መታገሥ
አዲ አለማውቅ ልቦ ደንጽናነት!	ሞኝነት እይደለም መድኃኒት ነው ለነፍሱ።

ሮሜ 12: 12 ፡ 1 ቆሪ 4:12 ፡ 2 ቆሪ 4:18

መጋቢት 10 - መስቀል

በዚህ ዕለት ጌታ የተሰቀለበት መስቀል በተለያዩ ጊዜያት በተለያዩ ሰዎች ለማካሄድነት ቡሉት ጊዜ ከተቀበረበት ወጥቷል። መጀመሪያ በንግሥት ዕልኒ ከኢየሩሳሌም፤ ሁለተኛ በንጉሥ ሕርቃል ከፋርስ ወጥቷል። “ወበዛቲ ዕለት እንበለ ይዕዱ ጊሣመ፤ መስቀል ተረከበ እምዘተ ንብዕ ወገብረ ሰላመ፤ በኢየሩሳሌም ትድመ ወበፋርስ ዳግመ” እንዲል አርኬ።

የኢየሩሳሌሙ በክፍል 1 መጽሐፍ በገጽ 32 ተጽፏል። የፋርሱ ግን እነሆ። መላክንተ ፋርስ ግብጽ ዘምተው ድል ነሱተው ሲመለሱ ከመካከላቸው አንዱ ኢየሩሳሌም ወርጆ አይሁድን ማርኬ እመጣለሁ ብሎ እግረ መንገዱን ወደ ኢየሩሳሌም ወርዶ አይሁድን ማርኮ ሲመለስ ንግሥት ዕልኒ በኅልገላታ ካሠራቸው ቤተ መቅደስ ቢገባ

መስቀሉን እንደወሰደ ሲያበራ አገኘው፡፡ ቢይዘው አቃጠለው፡፡ ከዚህ በኋላ ሁለቱን ዲያቆናት አሸከሞ ሌላውንም ንዋያት ቅድሳት ዘርፍ ወደሀገሩ ተመለሰ፡፡

የሮሙ ንጉሥ ሕርቃል ይህን በሰማ ጊዜ እጅግ አዘነ፡፡ ግብር ገብቶ ጥናና ይዞ አንድ ሰባጌ ሲፈጸም ፈቃድ እንዲሰጥላቸው መሆኑን ተረድቶ በአዋጅ ዘመቶ ድል ነገው፡፡ መስቀሉም ያለበት ጠፍቶት ሲቸገር ሲቀብር ዲያቆናቱን ሲገድል በመስኮት ሆኖ ያየች ከሊዩሳሌም የተማረከች አንዲት ብላቴና አሳይታው አውጥቶ በልብሰ መንግሥቱ ጠቅልሎ ወደቁስጥንጥንያ ወሰደቷል፡፡

* ታሪክ የተፈጸመው በ614 ዓ.ም ነው፡፡//

መጋቢት 11 - ዕረፍቱ ለአባ አሌፍ ዘእም ህ ቅዱሳን

መጋቢት 12 በዓሉ ለቅዱስ ሚካኤል ሊቀ.መ

(1) ንረ የቤዝ ታሪክ በዓ.መ ገጽ 145

በዚህ ዕለት ወደ በለዓም ተልኳል፡፡ ሀብተ መርገም የተሰጠው ነውና እስራኤል ከምድረ ግብጽ ወጥተው አርባ ዘመን በረሀ ለበረሃ ተጉዘው ሞአብ ሲደርሱ የሞአብ ንጉሥ ባላት ወልደ ሶፎር ግብጻውያንን በዘጠኝ መቅሰፍት በአሥረኛ ሞተ በኩር በአሥራ አንደኛ ስጥመት ያጠፋ፤ ጦር የማይመልሰው ጽኑ ጠላት ተነሥቶብኛል መጥተህ ርገምልኝ ብሎ እጅ መንሻ አሲዞ ላከበት፡፡ ዋሉ እደሩ አላቸው፡፡ ሌሊት ወደጓታ ቢያምለክት አትሂድ አለው፡፡ አልሆነም ሂዱ አላቸው፡፡ ሂዱ እጅ መንሻው ቢያንበበት መልእክተኞቹ ተራ ቢሆኑበት ይሆናል ብሎ እጅ መንሻውን በርከት አድርጎ ሹማምንቱን ላከ፡፡ ዋሉ እደሩ ፈጣሪዬን ልጠይቅ አላቸው፡፡ ዋሉ እደሩ፡፡ ወደ ጓታ ቢያመለክት ሂድ ነገር ግን አትርገም አለው፡፡ ሂድ ብሎ አትርገም ማለት እንደምን ነው? ከሂድኩስ የማደርገውን አውቃለሁ ብሎ የማራገመውን እያሰበ ሲሂድ ቅዱስ ሚካኤል ሰይፉን መዞ ለአሀያው ታያት ፈርታ ቆመች፤ ሂጂ እያለ መላል መታት፡፡ በሦስተኛው ከቅጽርና ከቅጽር መካከል ይዛው ገብታ እግሩን ላጠቸው፡፡ አሮጌ ነቢይ ብለሽ ነው እንዲህ የምትጫወቱኝ? ወይኔ ጦር በያዝሁ በወገሁሽ ሰይፍ በያዝሁ በቀላሁሽ ነበረ አለ፡፡ በሰው አንደበት “አኩኑ እድገትከ ዘትጼሀኒ እምነዕስኩከልጅነትህ ጀምሮ የምትቀመጥብኝ አሀያህ አይደለሁ ምን? እስከ ዛሬ ሜዳውን ሩጪ ጻጉቱን ውጪ ብትለኝ እንቢ ብዬ አውቃለሁ? አለችው፡፡ እውነትሽን

ነው አለ፡፡ በዚህ ጊዜ መልእክተኛ ተገለጸለት፤ ከአሀያው ወርዶ ሰገደለት እነሆ መንገድህ በፊቱ ጠግግ ነውና ልጃጃምህ መጣሁ፤ ለምን አሀያህን መላልህ መታህ? ብሎ ገመፀው፡፡ እርሱም በገንባሩ ተደፍቶ ከሰገደለት በኋላ ለመለሰን? ብሎ ጠየቀ መሄዱን ሂድ ነገር ግን እግዚአብሔር የገለጸህን እንጂ ሌላ እንዳትናገር እወቅ አለው፡፡ ሂደ፡፡ ባላት ደስ አለው፡፡ ስለመጣሁ ደስ አይበልህ የምናገረው እግዚአብሔር የገለጸልኝን ብቻ ነው አለው፡፡

ከዚህ በኋላ መሥዋዕት ሠውቶ ከመሥዋዕትህ ቱም አለው፡፡ ወደ ምሥራት ተሂዙር “ምንተ እረገም ዘእግዚአብሔር እረገመ፤ ምንተ እደዕል ዘእግዚአብሔር እደዕለ-እግዚአብሔር ያልረገመውን በምን ነገር እረገግለሁ እግዚአብሔር ያልሰደበውን በምን ነገር እሰድባለሁ” አለ፡፡ ርገምልኝ ብልህ ትመርታችሁህን? አለው፡፡ የገለፀልኝን ብቻ እናገራለሁ አላሁምን? አለው፡፡ ሁለተኛ መሠዊያውን ከፍ አድርጎ ሠርቶ መሥዋዕቱን ጨምሮ ሠውቶ ርገምልኝ አለው፡፡ አሁንም እያግረተ ወደ ምሥራት ተሂዙር “ከተራሮች በላይ እየሁት ከከረብታዎች በላይ አስተዋልሁት እግዚአብሔር እምላኩ ከርሱ ጋራ ያለ ሕዝብ ከበታች ይኖራል” አለ፡፡ ባላትም ርገምልኝ ብልህ ሁለተኛ ትመርታችሁህን? ብሎ አዘነ፡፡ በሦስተኛ ከሌላ ኮረብታ ወሰዶ ርገምልኝ አለው፡፡

“ሚ ይሢኒ ተዓይኒክ ያዕቆብ ወእኔ አብያተከ እስራኤል - ያዕቆብ ከተግህ ምን ያምር? እስራኤል ቤተችህ ምን ያምር” ብሎ አደነተ አጥገሰ፡፡ እያይዘም “ከኩብ ይሠርት እምያዕቆብ ወየለትት ኃጢአተ እምእስራኤል” ብሎ የጓታን ሥጋዊ ተናገሯል፡፡ ርገምልኝ ብልህ ሦስተኛ ትመርታችሁህን? አለው፡፡ እግዚአብሔር የገለፀልኝን ብቻ እንድናገር አስታውቼህ የለምን? አሁንም የምትሻው ጥፋታቸውን ከሆነ ረገጧ ባላጠፋህ መክራ አጠፋህለሁ ደናገሉን ጣኦት አሳዝለህ መሥዋ ዕተ እርዳ አሲዝህ ሰደፋቸው፤ እንድረስባችሁ ይሏችሁል ለጣያት ሰገዱ መሥዋዕቱን ብሎ ይበሏቸው፤ ይሰገዳሉ ይበላሉ በዚህ ጊዜ አምላካቸው ተቆጥቶ ያጠፋችሁል ብሎ መክረው፡፡

እንዳለውም ደናገሉን ጣኦት አሳዝሱ መሥዋዕተ እርዳ አሲዞ ሰደፋቸው፡፡ ተሻመባቸው፡፡ ለጣያት ሰገዱ መሥዋዕታቸውን በሱ፡፡ በዚህ ጊዜ ቸነፈር ይፈጃቸው ጀመር፡፡ የይሁዳ ቤት አለቃ ዘምሪ ከባላት ቤት አለቃ ልጅ ከከሰቢ ጋር ተጠቃቅሰው ከእልፍኝ ሲዝቡ አንድ ብላቴና አይቶ ለፈንሐስ ወልደአርን ነገረው፡፡ ሁለቱንም ከተኝበት በጦር ወጋቸው ጌታም ፈንሐስ ወልደአርን አስተንፈሳኝ ለልብየ-ብሉታል፡፡ መፃፉንም በምሕረት መልሰላቸዋል፡፡ በዚህም ምክንያት ለፈንሐስ 300 መዋዕል ከሆነት ተሰጥቶታል፡፡ ዘጉ ምዕ 22 እና 23

• ታሪኩ የተፈጸመው በ1280 ዓ.ም ገደማ ነው።

መከራና ችግር የማይሰጠው	ሰው ለሞት ይላል ለያዘው ገብተ
ጠላት ተመቅኝተ የማያጠፋው	ያለ አምላክ ፈቃድ አንዳች ሳይሆን ከተ።
ቢታመም የሚደን ወደቀ ሚኒሳው	በፊት በፊት አለበህ በፊት ከሰላህ
እግዚአብሔር ከርሱ ጋር ያለለት ሰው ነው።	ሁልጊዜ ይኖራል እግዚአብሔር አብረህ
ያንን ምእመን በገለጽ ምን ያስጠጋቸዋል	እግዚአብሔርም ከላ ሁሉ በገንህ
ጌታ ከከበረው ግን ያዋርደዋል?	ከፈትህ ለሙቀም ያፍራል ጠላትህ።

መዝ 22:4 ሮሜ 8:3

መጋቢት 13 አርብዓ ሐራ ሰማዕት

የብስጥያ የጦር ሠራዊት ነበሩ። የብስጥያው መስፍን ቢሞት ንጉሠ ቄስጠንጢኖስ አልፋደሞስን መስፍን-ብስጥያ አድርጎ ሾመው። ለጊዜው ከክርስቲያን ጋራ እተባበራለሁ አብያተ ክርስቲያናትን እንዳለሁ ብሎ ተሾሞ ነበረ። ጓዳ ግን የወርቅ የብር ምስል አቁሞ ሃይማኖታችሁን ካዱ ለጣዖት ሰገዱ አለ። ብዙዎች ከመሞት መሰንበትን ሸተው ሃይማኖታቸውን ከደው ለጣሉት ሲበግዱ እኒህ አርባው ሃይማኖታችን አንከድም ለጣሉት አንሰግድም አሉ። ሥጋቸው እስከተፈተፍ ድረስ አሰገደው ውርጫ በውነት ከሚበጣጥስ ጥልቅ የውኃ ጉድጓድ ጣቶቸው። ሠላሳ ዘጠኝ ቀን ሲመላቸው ከሁሉ አንዱ መከራውን ጸልፋ ሥቃዩን ተሰቆ ወጣ። በማግስቱ አርባ አክሊላት በሰማይ ረበው ወላሳ ዘጠኙን ወላሳ ዘጠኙ ሲተፋጁ አንዷ ተንጠልጥሳ ቀረች። ይህን አይቆ አንድ አረማዊ አምኖ ዘሉ ገብቶ ተቀብሏል። ከዚህ በኋላ አልፋደሞስ ሄንጭናቸውን ሰበሯቸው አለ። ቢሄዱ አርፈው ተገኝተዋል።

• ታሪኩ የተፈጸመው በ4ኛው ም.ዓ ድ፡-ል፡ክ ነው።

ትጠፋ ቢመርም የተከለ ትዕግሥት	ትናንት የነበረው ዛሬ ካልታየግ
ፍሬዋ ጣፋዊ ነው እንደጠጃን ጸክት	ዛሬም ያለው ነገ ካልተደገመግ
ረሀብ ጥም እስር ችግር ካለመው	እንዲያው ሁሉም ነገር ከተለወጠግ
ዐንተ ከተገኘ ሁልጊዜ በግጥሙ	አንዳችም አይበጅም ተስፋ መቀረጥግ
የክርስቶስ ወዳጅ በቃ እርሱ እኩ ነው።	መታገሥን ግን መልካም ይሆናል ግግ
መከራን መታገሥ ምናቆ የነገረን	ችኩል ተሰፋው ሲሆን እንዳመሩ ሲከሰም
መሰለያው ይሄ ነው የአውነተኛው ምእመን	የታገሡ ከብርን ሳያገኙ ለይቀርዋ።
የምን ተስፋ መቀረጥ ፈጣሪ ግግረር	
ከተ ምን እለና የማያልፍ ዘጠነኛ ምድር	

ሐያ 22:15 1 ሉዊ 2:14 3:14 1 ፋ:12

መጋቢት 21 ትንሣኤ አልዓዛር

በግሉ የጌታ በግሉ ነው። በዚህ ዕለት አልዓዛርን ከሞት አንሥታል። መሆኑ ለሐዲ ብእሲ ዘይደግ ዘበሙ አልዓዛር

በቢታንያ ዘሀገረ ግርያ ወግርታ ይላል። አልዓዛር ሞተ፤ ቢሞት እንቶቹ ግርያምና ግርታ ወዳጅህ ሞተ ብለው ላኩበት። ወያፈትርን እግዚእ ኢየሱስ ለግርያ ወለግርታ እንታ ወለአልዓዛር ይላል ይወዳቸው ነበረ። ሁለት ቀን ካለበት ውሎ ግርብ ገፁ ገሐር ብሔረ ይሁዳ - ወደ ይሁዳ እንሂድ አላቸው። አይሁድ በደንጊያ ወግረው በእሳት ተኩሰው ሊገድሉህ ሲፈልጉህ እንሂድ ትላለህን? አሉት። አልዓዛር ዐርክን ሞተ ወዳጆችን አልዓዛር ሞተ አላቸው። ቢታንያ ቀርበው አደሩ። ቢነጋ ግርታ መምጣቱን ሰምታ ከመንገድ ተገናኝታ ሰበሰ ሀሎክ ዝዩ እምኢሞተ እጉዩ ከዚህ ኑረህ ቢሆን ወንድሜ ባልሞተም ነበረ። አሁንም ጌታ (አብ) የለመንኸውን እንዳይነሳህ አውቃለሁ አለችው። ዘየአምን ብዩ እመኔ ሞተ የሐዩ - በኔ ያመን ቢሞትም ይነሳል አላት።

ግርያ(ም) ከቤት ነበረች፤ ናሁ መጽአ ሊትነ ብላ ግርታ ነገረችት። እየተቻከለች ተነሥታ ወጣች። አብረዋት የነበሩትም ከመታብሩ ሂዳ ልታለትስ ነው ብለው እያለቀሱ ተከተሏት። እጅ ነበታ እሷም እንደ እንቷ ሰበሰ ሀሎክ ዝዩ እምኢሞተ እጉዩ አለችው። ወለንብዐ ካዕበ እግዚእ ኢየሱስ ይላል እንጃውን አፈሰሰ። አይቲ ቀበርከም - የት ቀበራችሁት? አለ። መለኮትስ ሁሉን ያውቃል እንዲህ ማለቱ ግን ሥጋን መሞህዱን ለማጠየት ነው። ወሰደው አሳዩት መታብሩ ዙሪያውን የታነጸ ከላይ በታላቅ ደንጊያ የተገጠመ ነበረ ደንጊያውን አንሡት አላቸው። ግርታ እግዚአብሔር ናሁ ወድአ ጸሐ - ከሞተ አራት ቀን ነውና ፈጽሞ ተሰላሸች ይሆናል አለች። ብታምኒስ የእግዚአብሔርን ጸጋ ታያለሽ አላት። ወዲያውም አሳቱን አመስግኖ አልዓዛር አልዓዛር ነፃ ጸአ አፍኣ - ና ውጣ ለለው። ወወጽኦ ውእቱ ምውት እንዘገኙዝ ወእሱር እደዊሁ ወእገሪሁ ይላል - እጅ እግሩ እንደታሰረ ወጥቷል። ለጊዜው ምትሐት መሰሏቸው ነበርና ፍቱት ይሂድ አላቸው። ፈትተውት በመካከላቸው እየተመላለሰ አመስግኗል።

ዮሐ 11:1-45

ጓዳም በቆጵሮስ ኢሊበቆጵስነት ተሾሞ አርባ ዘመን አስተምሮ ግንቦት 26 ቀን በበላም አርፏል።

• ጌታ ከሞት ያነሳው በ33 ዓ.ም አስተምሮ ያረፈው በ73 ዓ.ም ነው

ለ. አግብአተ - ግብር በቤተ ሰምዖን

ከበቅለቱ ሰምንት ቀን አስቀድሞ ትዳጌ ከቤተ ሰምዖን ግብር አገቡለት። አልዓዛርን ጨምሮ ደቀመዛሙርቱን ይዞ ግዕድ ቀረበ። ግርታ ባጭር ታጥቃ ታገለግላቸዋለች። ወግርያስ ነሥአት ዕፍረተ

ለጥረ ዘናርዱ ጽሰጥቂስ ዘዕቡብ ሂጡ ወቀብዐቶ ለእግዚእ ኢየሱስ ይላል ግርያም የከበረ ሽቱ ቀብታዋለች።

ይህን እንደምን ነው? ቢሉ ይህች ግርያም ከእግር ጥፍሯ እስከ ራስ ፀጉሯ ይህ ቀረሽ የማትባል ቆንጆ ነበረች። ወበቷን በመስታወት አይታ ይህ ሁሉ ግግር ከንቱ መሆኑን ተረድታ ኃጢአቱን እንዲያስተሰርይልኝ ሽቱ ገዝቼ ከመምህራ ዘንድ ልሂድ ብላ በአሰብ ደኔስ የሰበሰበችውን 300 ወቂት ወርቅ ይዛ ልትገዛ ስትሄድ ሰይጣን የምታውቀው ወዳጇን መሰሉ ከንዳና ቆይቶ ወደት ትሄጃለሽ? አላት ዝም አለችው። እንግዳ ወንድ መጥቶብሽ ሽቱ ልትገዛለት አይደለም? አላት። አዎን አለችው። ዳግመኛ ፍቅር ያላለቀለት ወንድ መጥቶብሽ ሽቱ ልትገዛለት ይሆናል አላት። አዎን አለች። ሦስተኛ ብዙውን በጥቂት የሚሸጥ ነጋዴ መጥቶብሽ ነው አላት። አዎን አለችው። ሁሉንም አዎን አልሸኝ እውነቱ የቱ ነው? አላት። እንግዳ ወንድ አልሸኝ ከዚህ ዓለም ልዩ የሆነ፣ ፍቅር ያላለቀለት አልሸኝ የሰው ፍቅር አገብሮት ሊሞት የመጣ፣ ብዙውን በጥቂት የሚሰጥ ነጋዴ አልሸኝ በጥቂት ትሩፋት ብዙ በረከት የሚሰጥ ክርስቶስ ኢየሱስ መጥቷል ለርሱ የምቀባው ሽቱ ልገዛ እሄዳለሁ ብላ ሰሙን ብትጠራበት እንደጢስ ተና እንደትቢያ በና ጠፍቷል።

ከዚህ በኋላ ሐድናክ ከሚባል ነጋዴ ሄዳ ይትረክብኑ በነቢክ ቅብዐ አፈው ዘይደሉ ለነገሥት ለነገሥታት የሚገባ ሽቱ ካለህ ሰጠኝ ብላ 300 ውን ወቂት ሰጠችው። ዳዊት ሰሉሞን ተቀብተውለት የተረፈ ጌታም ግብጽ ሲወርድ ጥጠስ ታቅርት ባለ ከልብሱ ላይ ያረፈ ወዙን ሲያጥበው ሽቱ የሆነው ተጨምሮበት የተቀመጠ መንከረ ጸና ሽቱ ነበር። ሰጣት። ይህን ይዛ ሄዳ ከሰምዖን ቤት ስትደርስ ሰምዖን ሽቱ ተቀብታ የመጣች መሰሉት ገሠዳት አላሰገባምም አላት። ጌታ መኑ ጉድጉደ አንቀጸ አፀድክ - ግን እንኳኳ ለምንስ እንዳይገባ ከሐክልሽው? አለው። ኃጥእንን አትወድም ብዬ አለው። መድኃኒት የሚያስፈልግ ለበሽተኛ እንጂ ለጤነኛ ነውን? የሰው ልጅ መምጣቱ ኃጥእንን ወደንስሐ ሲጠራ ነውና ከፍተህ አሰገባት አለው። ገብታ ከወደኋላው እያለቀሰች ሽቱውን ቀባችው፤ እግርንም በእንባዋ አርላ በፀጉሯ አበሰች።

ይሁዳ (አስቆርታዊ) ለምንት እግጥም ለዘንቱ ዕፍረት ለሠለስቱ ምዕት ዲናር የሀብድ ለነዳያን ለነዳያን ይሰጡት ዘንድ በ300 ወቂት ይሸጥ አልነበረም? ብሉ ተቆጣ። የገንዘብ ሹም ነበርና ከአሥር አንድ የሚያገኘው ስለቀረበት እንጂ ለነዳያን አሰብ አልነበረም። ኋላም በሁላባ ብር የሸጠው ይህን የቀረበትን ለማግኘት ነው። ነዳያን ሁልጊዜ ካንተ ጋር ናችው። ይህች ግን እስመ ተዕቅዶ ለተበሮ ለምቀበርበት አስጠብቃለችና ተዋት አለው። እሷንም አግን አብላከው በገበ ሰብከዋ ለህቲ ወንጌል ይንግሩ ውስተ-ኩሉ ዓለም ዘገብረት ዛቴ ብእሲት ተዝባረ ላቲ ወደዝክርያ - ወንጌል በተነገረችበት ቦታ ሁሉ ያደረገችውን ሊነግሩላት ይገባል ብሉ ኃጢአቱን አስተሰርቶ አሰናብቷታል። ግቴ 26፣ 6-14

መጋቢት 22 - ሆሣዕና

ወሰብ በጽሐ ቤተፋጌ ወቢታንያ ገበደብረዘይት ዘሰሙ ሊሊዎን ትዳሚን ከሰምዖን ዘለምጽ ቤት ግብር ገብተለት ዋለ። የሐንሰ ወበሳኒታ ይላል በማግስቱ ደብረዘይት ሲደርስ ከደቀመዛሙርቱ ሁለቱን ሐሩ ሀገረ ዘትድሚክሙ - ከፈታችሁ ወዳለ ሀገር ሂዱ ሰው ያልተቀመጠበት የአሀያ ውርንጭላ ታገኛላችሁ፤ ፈትታችሁ አምጡልኝ ለምን ትፈታላችሁ የሚል ቢናር በሉ እግዚአ - ይፈቅዱ - ጌታው ይፈልገዋል በሉ ብሉ ላካቸው። ሂደው ጌታው ይፈልገዋል ብለው ፈትተው አመጡለት። ወረህኑ አልባሲሆሙ ይላል ልብላቸውን ገንዘብላት በዚያ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም ሄደ። ደቀመዛሙርቱም ሰማይ ተከፍቶ ፀሐይ ከአሀያው ፊት ሁና ስትሰገድ ምድሪቱም ብርሀት ጽድልት ስትሆን መላእክትም ከሰማይ ወርደው አሀያውን ከበው ሲያመሰግኑት አይተው ልብላቸውን ከመራት እያነጸፉ ብሩክ ዘይመጽእ በሰሙ እግዚአብሔር በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ የተመሰገን ነው እያሉ አመሰግነውታል።

ኢየሩሳሌም ሲደርስ ከገዱ ብርሃን የተነሣ ከተማዋ ብርሀት ሆነች። ሕዝቡ የሆነውን ሊያዩ ወጡ። ሕፃናት ፀሐይ ስትሰገድለት መላእክት ከበው ሲያመሰግኑት አይተው በመንፈስ ቅዱስ ተመርተው የሰሊን ዝንግሬ ይዘው ሆሣዕና በአርያም ሆሣዕና ለወልደ ዳዊት ቡሩክ ዘይመጽእ በሰመእግዚአብሔር እያሉ አመሰግንዋል። ሆሣዕና ግለት በልዕልና ጸንቶ የሚናር መድኃኒት ግለት ነው። ከምን አገኙት? ቢሉ ጌታ ወደ ግብጽ ሲወርድ እስሙናዶን ሲደርስ ዕውተመርት አግኝቶ ካለችበት ቦታ ተነሥታ ደብረዘይት እንድትተክል አዘዛት፤ እሚሃ ሰረረት ውስተ አየር ውተተክለት ዘየ ያላል በአየር በራ ደብረዘይት ተተክላለች ከዚያ ቆርጠው አምጥተዋል።

ሕፃናቱ ሦስት እፍል ናቸው። የነርሱ ምስጋና ከመላእክት ምስጋና ተዋህዶ ኢየሩሳሌም ተናወጸች። ረበየተ አይሁድ ምን መጣብን ብለው ደንግጠው ቢወጡ ሕፃናቱን ሲያመሰግኑ አገኙ። እግዚአብሔር በሚመሰግንበት ምስጋና የተሰሩን ልጅ እንድታመሰግኑ ግን አስተማራችሁ? አሏቸው። እናንተ እውሮች ፀሐይ ስትሰገድለት መላእክት ሲያመሰግኑት አታዩም? ዳዊትስ ሰለኛ “እምአፈ ደቂቅ ወሕፃናት አስተዳሉክ ሰብሐተ” መዝ 8፡3 ያለውን አላነበባችሁም? አሏቸው። ግለተው የግድግዳቸው ቢሆን ሂደው ጌታን አዝዞሙ

ከዚህ ሌላ መንፈስ ርኩስ ያደረጉት ዐቢይ ዘንድ ያመልኩ ነበር። ያ አይበላም አይጠጣም አልህ፤ በዚህ ለግባዊ ለግጠጣው አትሰግድም አለው። ይህንንም ከፈቀደህ ጦር ጋሻ ሳልይዝ እንደለዋለሁ አለው ሂድ አለው። እንዳስለመዱት በግ አርዶ ሥጋውን አወራርዶ በቡን ጸጉሩን ጨርቅ ገል ጨምሮ አጤሰለት። እያስካካ መጥቶ አፋን ከፈተ፤ በቡን በጋለ አሉሉ ጠቅልሉ ከአቶ ጣለለት፤ ተሰንጥቶ መቷል። ተረፈኝ ምዕ 1. ሃይለበ ዘጉሐ አፈ. ምዕራፍ 67 ባቢሉናውያን ጸልተው ተመቅኝተው ንጉሥ ወዳጅህን ጠላትህን እንድናውቅ ለሦስት ቀን አዋጅ ይነገርልን አሉት። ነገረላቸው። በሦስተኛው ቀን በሦስት ሰዓት ጥንካራ መስኮቱን ከፍቶ ሲጸልይ አዋጅ አፍርሶ ሲጸልይ አገኘው ብለው ለንጉሡ ነገሩት። የተፈረደበትን ሰው የግራማቱ እናብሰት ነበሩ። ወሰደው ጣሉት። በግንባቱ ቢሄዱ ባይበሉት አገኙ። ባይርባቸው ይሆናል ብለው ምግባቸውን አስቀሩባቸው። ነገር ግን ትዱስ ግንካሌ አፋቸውን ስለዘጋ አልተተናከሉትም።

ነቢዩ ዕንባቶም በእየሩሳሌም ለአጣጆች ምሳ ይዞ ሲሄድ መልእክ ሰድ ሉቃ ዘንተ ምሳሌ ለጥንካራ ዘህሉ ውስተ ገበ ባቢሉን ለጥንካራ ውሰድለት አለው። ጥንካራ የት አለ? ባቢሉንንም አላውቃትም አለው። ወንጌላ በአሐቲ ሥዕርተ ድግሁ ይላል አንዲት ጠጉሩን ይዞ አደረሰው፤ ባይከፍት ገብቶ መገባት ወጥቷል።

ንጉሡ ይወደው ነበርና ፈጣሪው አድናት ይሆንን ብሎ ቢሄድ እናብሰቱ እንደድመት ከእግሩ ወድቀው እሱ ቆሞ ሲጸልይ አገኘ። ዐቢይ አምላክ ለጥንካራ-የጥንካራ አምላክ ገናኖ ነው ብሎ ና ውጣ አለው። ባቢሉናውያንን ቢያስጥላቸው ከእየር አየተቀበሉ ሰባብረዋቸዋል። ንጉሥም አምና አሕዛብ እንዲያምኑ አዋጅ ነገሯል። ጥን 7: 1-28

ከዚህ በኋላ ግጠተ እስራኤልን ሲሻ ቀናና ገዛ። ከግጠተም የበለጠ የሥጋዊ ነገር ተገልጸለት “እስከ ክርስቶስ ንጉሥ ትትሐነጽ መቅደስ” ብሎ ትንቢት ተናግሯል። በዚህም ዕለት ዕረፍቱ ይነገራል።

• መዋል ትንቢት ከ 556-538 ዓ.ዓ ገደግ ነው።
የጢ.ት. መቃ - ገጽ 208

መጋቢት 25 - ምክረ አይሁድ

በዚህ ዕለት አይሁድ ጉዳይ አስፍተው ነገር አጽንተው ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ሲያደርግ፤ ሰንበትን ሲሸር፤ መሲክና ለራትን ሲያቃልል ለንጉሥ ግብር አትሰጡ ሲል ሰምተነዋል ብለን እስመክሪን በትለን እንገደለው ብለው ምክር አጽንተዋል። (ዕለቱ ራሱ)

መጋቢት 26 - ሕጽበተ እግር

እስራኤል ከግብጽ የወጡበትን በዓለ ፍሥሕ፤ ፋሲካ፤ በዓለ መጸለት እያሉ በየግመቱ እርሾ የሌለው ቂጣ ጋግረው በጉን አርደው በመብላት ያከበሩት ነበር። ዘጸ 11: 32 ዕ 51

ጌታም በዚህ ዕለት ከደቀመዛሙርቱ ጋር እኩባርታል። ደቀመዛሙርቱ በአይቲ ትፈቅድ ናስተዳሉ ለከ ፍሥሕ ትብላሉ ፋሲካውን ትበላ ዘንድ በየት ብናዘጋጅልህ ትወዳለህ? አሉት። ከፈታችሁ ወዳለ ሀገር ሂዱ የውሃ ግድጋ የተሸከመ ሰው ታገኛላችሁ ከገባበት ተክትላችሁ ይበላክ ሊት አይቲ፤ ጽርሕ ገብ እበልዕ ፍሥሕ ምስለ አርዳለየ በሉት ያሳያቸዋል ብሎ ሊጥርሰን የሐንሰንና ያዕቆብን ላካቸው።

ቢሄዱ የውሃ ግድጋ ተሸከሞ ሲሄድ አገኙት። ስምያን ዘለምክ ነው። ተክትለው መምህር ከደቀመዛሙርቱ ጋር ፋሲካውን የምበላሰት አዳራሽ ወዴት ነው? ብሎህል አሉ፤ ደስ አለው ለምስቲም ነገራት።

በዘጠኝ ሰዓት ጌታ ደቀመዛሙርቱን አስከትሎ ሄደ። ከደርቡ ባይ ግምጃ እንጥርለት ያን እየረገጠ ገብቷል። ይሁዳ ወደ ጓሳ ቀርቶ ነበር። ስለምን ቢሉ በደብረዘይት ጌታ አሐዱ እምነክሙ ያገብእኒ-ከናንተ አንዱ አሳልፎ ይሰጠኛል። እምጌሶ ሰባ ሊተወልደ ለውለቱ ብእሲ ለዚያም ሰው ባይወለድ ይሻለው ነበር ባላቸው ጊዜ ደቀመዛሙርቱ አዝነው መኑ ዘይከህድ እምነኒ ነገረኒ ገሠደ-የግዚክድ ግነው ገልጸህ ነገረን ቢሉት ከክራድዮስ ደንጊያ አንዱን እኔን አሳልፎ የግሰጠኝ ግነው? ተናገር ብሉት በይሁዳ ራስ ሦስት ጊዜ ዞር ንጹሕ ደም የምታፈስ ይሁዳ ወቶልህ ብሎ መስክርበት ይህ መሠርይ ብሎ ብሎ ደንጊያ ያናግርብኝ? በግኝ ያጥኝ ብሎ ወደ ቤተመቅደስ ሄደ ከአይሁድ ጋር ይግከር ነበርና ስለዚህ ነው። መጥቶ ሊገባ ሲል እለእስክንድርስ የተባለው ጠባቂ እርሱ ከደቀመዛሙርቱ ጋር ሲገባ ብሩህ ግዕጠንት ይዞ ገዛ፤ እንተ ግን በደም የተመላ ጽዮ ይዘህል፤ ከእንገትህ እባብ ተጠምጥሞ ሊሰምህ ምላሱን ያውበልሳል፤ የያዘው ደም ቢነጥብበት ጌታዬ ስለግደህንብኝ ቆየኝ ብሎ ምንጃፉን ካነግ በኋላ አስገብቶታል።

ከዚህ በኋላ ከግዕድ ተነሥቶ ወጡን በዘናር ታጥቶ የደቀመዛሙርቱን እግር ሊያጥብ ውሃ በስጢክስት ይዞ ቀረበ፤ ርዕሰ ሐጥርያት ነውና ከእግርስ ይጀምራል። እግርህን እምጣ ልጠብህ አለው። እንተኑ እግዚእ ተሐጽቦኒ እግርየ - አቤቱ እንተ ሲገራን ታጥቃለህ? አለው። የግደርገውን

24 እንጂ አሁን አታወቀውም አለው። መቼም ቢሆን እንግሪን
 አታጥብኝም አለ። እመ ኢሐዳብኩክ እገሪክ አልብክ ከፍል ምስለየ -
 ካላውቅኩህ ስኔ ጋር እድል ረንታ ጽዋ ተርታ የለህም አለው።
 እንዲህስ ከሆነ እጆንም እንግሪንም ዉምረህ እጠባኝ አለው። ፈጽሞ
 የታወቀ ከእግሩ ሌላ አያሻውም አለ። አንትሙሰ ንጹሐን አንትሙ -
 እናንተ ንጹሐን ናችሁ፤ ነገር ግን ሁላችሁም አይደላችሁም አለ።
 አጥቦ ሲወርስ ወሰብ እነ እንዝ ሊቅክሙ ወእንዝእክሙ
 ሐዲጌክሙ እገሪክሙ እኔ መምህራችሁና ጌታችሁ በሆን እንግራችሁን
 ካላውቅንኩም አርአያዬን ሰጥቻችኋለሁና እናንተም የወንድማችሁን
 እግር ታጥቡ ዘንድ ይገባል። ነገር ግን ከናንተ አንዱ ለሞት አሳልፎ
 ይሰጠኛል አለ። ግን ይሆን? እኔ እሆንን? አሉ ገብስት ቆርቪ
 ከወጡ ጠቅሼ የምሰጠው እሱ ነው አላቸው። ወዲያውም ገብስቱን
 ባርኮ ከአሥራ ሦስት ፈትቶ ንሥኡ ብልፁ ዝ ውእቱ ሥጋዩ - ነገ
 በመልዕልተ መስቀል የሚሠዋ ሥጋዬ ይህ ነው እንካችሁ ብሉ፤ ብሉ
 ተቀብሉ አቀብላቸው። ጽዋውንም አክብሮ ለውጦ ዝ ውእቱ ደምየ
 ዘሐዲስ ሥርዓት ዘይትከወው በእንተ ብዙኃን ለገድገተ-ጋጢአት -
 ስለብዙኃን የሚፈስ የሐዲስ ሥርዓት ደሜ ይህ ነው። ጠጡ ብሉ
 ሰጣቸው። ሥጋውን ደሙን በመብል በመጠጥ ግድረት መብል
 መጠጥ ያፋትራልና ሰውና እግዚአብሔርን የሚያፋትር የሚያዋህድ
 መሆኑን ለማጠየት ነው። ከዚያውም ዘንድ በሰንደ በወይን ያደረገው
 ትንቢቱ ምሳሌው ይፈጸም ዘንድ ነው።

ትንቢት - እምፍራ ሥርዓዊ መወይን ወትብዕ በዝኃ መዝ 4:7
 ተፃሚ ሕይወቱ ለሰብእ እክል ወግደ ወይን ወሥርዓዊ ሲራ 29:28
 ለዘሊይሰቲ ወይን ምንት ውእቱ ሕይወቱ ሲራ 34 ፡
 26 ተብሉ ተነግሯል።

ምሳሌ፡- እምሳሌሁ ለወልደ እግዚአብሔር የተባለ መልክ ዲደት በሰንደ
 በወይን ያስታኩት ነበረ። ዘፍ ዕብ
 የጌታም መቀበሉ እንደ ባለመጋኔት ለማስደረር እንድም አርአያ ለመሆን
 ነው። እርሱ ሳይቀበል ደቀመዛሙርቱን ብቻ አቀብሏቸው ቢሆን ኖሮ ዛሬም
 ካህናት ምዕመናንን አቀብለው እነርሱ ሳይቀበሉ ይሄዱ ነበርና
 ተቀብላችሁ አቀብሏቸው ሲል ጥጂሞ ለጣዕሞሙ ይላል ተቀብሉ
 አቀብሏቸዋል።

ምን ደገና ርዥን ለጋሰም ቢሆን ብሉ ብሉ ግሰጥ ግንወ ሥጋውን፡ ካንተ በተር ጌታ የገለጽ መድንን ደምህን እናሰላህ ጠጡ ግለትህ አልዘረደም እንደ ፍትር አገብርህ፡ ታላቅ እኛን ዛሬ ምንድር ይሆን ያልከን በአንደበታችን ልጆችህ ነን እያልን	ነገር ግን ከፈትህ በልላችን ርቀን ከዘር በመታህን መቀበል ሲያትሩን ከላተሞች ናችሁ አላልከንም ይሆን? እሁንም እባክህ ቸር አምላካችን ዛሬ ነገ ሰንል ሞት እንዳይወለድን አብቃን ለመቀበል ሥጋ ደምህን አይቻልምና ያለርሱ መላን

መጋቢት 27 - ሰቅለት

ሥጋውን በገብስት ደሙን በወይን አስታቁት ተቀብሉ ሲያቀብላቸው
 አክሮስና (የሰምዖን ዘለምጽ ሚስት) ዶር አሰናድታ አቀረበችለት።
 የተናገረው ሊፈጸም ግድ ነውና ገብስቱን ቆርሶ ከወጡ ጠቅሶ
 ለይሁዳ ሰጠው። ሰይጣን ከገብስቱ ጋር ተዋህደው ልቡ በቅናት
 ነደደ። ሥጋው ደሙ ሰይጣን ያርቃል እንጂ አያሊዝም ነበር። ፃሩ
 ግን ዕዳ ፍዳ የሚቀበልበት ነውና ሳይበቁ የሚቀበሉ ዕዳ
 እንደሚሆንባቸው ለማጠየት ነው።

[2] ወደእኔ ዘለገሉ ለዘንቱ ገብስት መዘስተዋ ለዘንቱ ጽዋዕ እንዘ
 አይደለም ደይና መጥታውፍተ በልዕ ለርእሱ 1 ቀር 11:27

ሂድ ያሰብከውን ፈጽሞ አለው። ወጥቶ ሄደ። ይሁዳ እንደወጣ ጌታ
 ዶርውን በቃሉ ተናግሮ በእጁ ጻሶ ሕያው ከአደረገው በኋላ ይሁዳን
 ተከትለህ የሚያደርገውን አይተህ የሚናገረውን ሰምተህ
 ለደቀመዛሙርቱ ገንፈቸው አለው። እየበረረ ወጥቶ ተከተለው።
 ከቤቱ ገብቶ ከሚሰቱ ተኝቶ በዋጋ አሳልፎ ሲሰጠው መከረ። ሄዶም
 ለይሁድን አሳልፈ ብሰጣችሁ ምን ትሰጡኛላችሁ? አላቸው። ሰሞ
 ሊያሳያቸው ተሰማምተው ሠላሳ ብር ሰጡት። የተነገረበት ትንቢት
 ተፈጸመ። ምን ተብሉ ተነግሯል ቢሉ ነቢዩ ዕንባቆም ለማስተማር
 ሲሄድ የይሁዳ አባት ከባልንጀሮቹ ጋር ከደንጊያ ላይ ተቀምጦ
 ባልንጀሮቹ ሲነሱለት እርሱ ተቀምጦ አሳለፈው። ሲያስተምር ውሉ
 ሲመለስ ከዚያው ተቀምጦ አገኘው። እንዳይነሳ ኮርቶ እንዳይቀመጥ
 ፈርቶ ተሸፋፍኖ አሳለፈው። “ዕብን ዲበ ዕብን ነቢር ደንጊያ
 በደንጊያ ላይ ተቀምጧል፤ ከዚህም ሰው የሚወለደው ዘለቡሁ እልገቱ
 ዘእሙ ብእሲቱ ወዘእንዝኢኑ ሂጡ - አባቱን የሚሰልብ እናቱን
 የሚያገዛ መምህሩን የሚሸጥ ይሆናል ብሉ ትንቢት ተናግሮበታል።
 ከቤቱ ገብቶ ለሚሰቱ በግድ ካልተነሳህላች ብሉ እንዲህ አለኝ ብሉ
 ነገራት እሷም ደግ ያደረገህ መሰልህ? ታላቅ ሰው ሲመጣ ተቀምጦ
 ግየት ይገባልን? ብላ
 ገሠጽቸው። ከዚህ በኋላ መገናኘቱን እንተው ብለው መከረው ሲኖሩ
 እንድ ቀን ፈቃደ ሥጋ አቸንፎት ተገናኝተ። ይሁዳ ተጸነሰ።
 በተወለደ ጊዜ በላጥን አድርገው ከባሕር ጣሉት። ሰምዖን
 ለሰቆርታዊ አገኝቶ አሳደገው።

ካደገ በኋላ ያለበት ሀገር ሰዎች በአባት እናቱ ሀገር ላይ ሲዘምቱ እርሱም አብሮ ዘምቶ ነባርና አባቱን ከሰላፍ አግኝቶ ገድሎ ሰለበው፤ እናቱንም ከሰላፍ ግረካት በግብርም አወቃት፤ አባቱን ይገድላል እናቱን ያገባል ያለው ተፈጸመ፤ እንደ ቀን ሲጨዋውቱ የዚህ ሀገር ሰዎች ዘመድ ዘመድ አይሉምላ? አለችው፤ ከባሕር ተገኝቶ ይሉኛል አላት፤ አንተ ጉደኛው ነህ? ያ ገድለህ የሰለብኸው አባትህ ነው እኔም እናትህ ነኝ አለችው፤

ከዚህ በኋላ ኃጢአታችንን ያስተሰርደልናል ብለው ከጌታ ዘንድ ሄዱ፤ ኃጢአታቸውን ይቅር ብሎ እርሱን ከ12ቱ ሐዋርያት እርሷን ከ36ቱ ቅዱሳት አንስት ቆጠራቸው፤ ዳሩ ግን ትንቢት እንደተነገረበት በፍትረ ነዋይ ተሰቦ በ30 ብር ሸጠው፤ ዘላገዚሉ ሄጡ ያለው ተፈጸመ፤

ያም ደር ተመልሶ መጥቶ ያለቅስ ጀመር፤ ያየኸውን የሰግኸውን ገነረገ አለው፤ አላል ሊሰጥህ ከአይሁድ ሠላሳ ብር ተቀብሏል፤ እነሱም ሾተል ገመድ ይዘው እየመጡ ነው ብሎ ያየውን የሰግኸውን ሁሉ ነገራቸው፤ በከንፍህ በረህ ሰግዮ ሰግያት ገብተህ እልፍ ዘመን ኑር አለው፤ በር በር ገብቷል፤

ከዚህ በኋላ ወደ ደብረዘይት ወሰዳቸው፤ በዚህች ሌሊት ሁላችሁ ትክፋኛላችሁ “እቀትሉ ለናላዊ ወይዘረው አባግጧሁ (ዘካ 13:7) ተብሎ ተነግሯልና፤ ከተነግሁ በኋላ ወደ ገሊላ እቀድማችኋለሁ አላቸው፤ ኢፕሮስ ሁሉም ቢክፉህ እኔ አልክድህም አለ፤ እግን እብላክ ከመ በዛቲ ሌሊት ሥልሰ ትክህደኔ ዘላንበለ ይገቱ ደርሁ ደር ሳይጮህ ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ ብሎታል፤

ወደጌቲሰግኒ(7) ገብቶ ኢሮስን፤ ያዕቆብንና ዮሐንስን ጥቂት እልፍ አድርጎ ሰምንቱን ራት አድርጎ ይጸልይ ጀመር፤ ሲጸልይም እ እቡየ እመስ ይትከህል ይገልፍ እምነየ ዝንቱ ጽዋዕ - በቻልስ ይህ ጽዋ ከእኔ ይለፍ ነገር ግን ፈቃድ ዚላክ ይኩን ወላኮ ፈቃድ ዚላየ ያንተ ፈቃድ ይሁን እንጂ የእኔ አይሁን አለ፤ ደካማ ሥጋን እንደተዋህደ ለግጠየት ነው፤ ወደደቀመዛሙርቱ ቢመለስ ተኝተው አገኛቸው፤ አንድ ሰዓት እንኳ መትጋት ተሳናችሁ? ትግህ ወጸልዩ ከመሊትብሉ ውስተ መንሱት - ወደ ፈተና እንዳትገቡ ተግታችሁ ጸልዩ አላቸው፤ ሁለተኛም በመለስ ተኝተው አገኛቸው፤

በሦስተኛው ኑሙ እንከ ወለእርቶ እንግዲህስ ዕረፋ አላቸው፤ ተንሥኡ ገብሮ ናሁ በጽሐ ዘያገብእኒ የግደሲዘኝ ይሁዳ መጥቷል ተነሡ እንሂድ አላቸው፤ ይህንንም ሲናገር ይሁዳ ሾተልና ገመድ ከያዙ አራት ቤት ጭፍራ ጋር ደረሰ፤ መነ ተገሥሡ ግንን ትፈልጋላችሁ? አላቸው፤ ኢየሱስሃ ናዝሬጭ አሉት እነ ወላቱ እኔ ነኝ አላቸው ገብሎ ድገሪሆሙ ወወድቱ ዲበ ምድር ይላል - የኋሊት ወደቱ፤ ሁለተኛም እንዲሁ ሆነ በሦስተኛ የምትፈልጉት እኔን ከሆነ እኔህን ተውላቸው አላቸው፤ ይሁዳ ቀርቦ በህክ ረቢ .. መምህር ሆይ ሰላም ላንተ ይሁን ብሎ ሳመው፤ እ ይሁዳ በሰዲምኑ ታገብላ ለወልደ እንላ እመሕያው የሰውን ልጅ በመሰም አላልፈህ ትሰጠ ዋለህ? አለው፤ ሊይዙት ተረባረቡ ወጦ መጥባሕት ለሰምየን ኢፕሮስ ይላል ኢፕሮስ ሰይፋን መዝዞ የግልኮስን ቀኝ ጆር ቀረጠው ዋይ አለ፤ ጌታ አግብላ ለመጥባህትክ ውስተ ቤታ አለው፤ ያንንም በእጁ ሳሶ ፈውሶታል፤

ከዚህ በኋላ አስረው እየደፉ እያዳፉ ወደ ሐና ወሰዱት፤ ሳውሱስ የተባለው ሳውል በዚህ ጊዜ ጌታን ከግደሲቃዩት አንዱ ነበር፤ ልቡን በጫግ ረገጠው፤ እንደበግ ከእጅህ ገብቼ ሳለ ለምን ይህን ያህል ከፋ ታደርግብኛለህ? ኋላ ግን ከከፋትህ ትፀፀታለህ፤ የበተንከው መንጋዬንም ትሰበስባለህ አለው፤

ሐና ምን እያለህ ታስተምራለህ? አለው፤ በውኑ በሰውር የተናገርሁት አለን? የሰሙኝን ጠይቅ አለው፤ አንዱ ጭፍራ “ከመዝኑ ትትዋሥእ ለሊቀካህናት” ብሎ ፈቱን ፀፋው፤ ከፋ ከተናገርሁ መስከርብኝ በኃ ስለተናገርሁ ግን ስለምን ትመታኛለህ? አለው፤ ከዚህ በኋላ ወደ ቀያፋ ወሰዱት፤

ኢፕሮስ ከራት እየተከተለ መጥቶ ከሊቀካህናቱ ገቢ ተቀምጦ ነበር፤ ዳጃ፤ ጠባቂዋ በላሲና “እ አረጋጂ ብእሲ አንተሁ እምገሊላዊ ብእሲ ከደቀመዛሙርቱ አንዱ አይደለህም?” አለችው፤ ደንግጦ ኢየሱም ለውላቱ ብእሲ - አላውቀውም አለ፤ ሁለተኛ የግልኮስ ወንድም ኮልሰብ - “ከርሱ ጋር በእትክልቱ ቦታ አላየሁምን?” አለው አላየኸኝም ብሎ ካደ፤ ሦስተኛ አንዲቷ መጥታ “እንተኑ ራድኡ ለገሊላዊ ኢየሱስ ቃልክ የፀወቀክ - የኢየሱስ ደቀመዝሙር ለመሆንህ ግንግርህ ያስታውቃል” አለችው፤ አላውቀውም እያለ

ይምል ይገዛት ጀመር። ወዲያው ዶር ራሽ “ሦስት ጊዜ ትከደኛለህ” ያለውን አስታውሶ አምር አለቀሰ።

ጌታም ሌሊቱን ሲደበድበት አድረው መከራ ሲያጸኑበት ሌሊት ተመራቸው። ከሕዋረ ሰሉሞን ሲደርስ የይሁዳን ዘመድ ልጁን ታቅፋ አግኝቷት “አይሁድ እኔን ሊፈልጉ መጥተው ቢጠይቁኝ ከርሱ ምን አላችሁ? በያቸው” ብሏት ከዓምዱ ሰር አረፍ አለ። አይሁድ ተከታትለው መጥተው “አላየሽውምን? አሏት። በእጄ አመለከተቻቸው። ይዘው እያዳፉ አመጡት። “አንቺ ቤት አትገነባ ብልሽ ጥቂት ራሴን እስካሳርፍ መታገሥ አቃተሽን? በዓገም ምጽአቲ አሥነስቼ እስከፈርድብሽ ደንጊያ ሁኒ” አላት፤ ደንጊያ ሆኖ ቀርታለች።

በነገህ አሰረድው ሊሰቅሉት ወደ ጸላጦስ ወሰዱት። ይሁዳ እሱ በተአምራት ይድናል እኔም ብሬን እንደያዝኩ እቀራለሁ ብሎ ሽጦት ነበርና ይህን ሲያይ አራት “ኢትትትል ብእሴ ዳድቀ” ያለችውን ተላልፈ ጉዳህ ያም አላልፈ በመስጠቱ መልካም አላደረግሁም፤ ብራችሁን እንኩና ፍቱት አላቸው። እኛም የፈለግሽውን ሰጥተንሃል የፈለግነውን አግኝተናል አሉት። ከእግራቸው በትናት ሄደ ከዛፍ ተሰቀለ። ወደኋላ ሸሸችው። ከሌላ ዛፍ ሄደ። ገመድ አስር ሊታነቅ ሲንጣጣል በቃል ሰብአዊ” ማረኝ ብትለው ይምርህ የለምን? ነሐሕ ከመእተኩ ጸጥርስ - እንደ ጸጥርስ ንስሐ ገባ” አለችው። እርሷን ትቶ ከሌላ ዛፍ ሄደ ተሰቀለ፤ ገመዱ ተበጥሶ ከመሬት ወደቀ። ሰውነቱ ቆሰሎ በአርባ ቀኑ ሞቷል።

አይሁድም ጌታን ይዘው በጸላጦስ ሲገዙ ከወደደ ምክርናን ስድስት አርግህ (ጠረኞች) ቆመው ነበር። መለስ ብሎ ሲያያቸው እንደገና ተረብርበው ሰገደሉት። ከእያሱ ወዳጆች ተመሳጥረው ነው። በአሥር በአሥር ኃያላን ይያዙ አሉ ተያዙ። ሲያያቸው አሁንም እነርሱን አቸንፈው ሰገዱለት። በአሰራ አምስት በአሰራ አምስት አሲያዟቸው። ዘጠናው ስድስቱን ግፉም ተሰኝቸው ተታተው ወድቀዋል።

ጸላጦስ ፍርሀት ፍርሀት አለው። “ከውኑ የአይሁድ ንጉሥ ነህን?” አለው። “አንተ ትቤ - አንተ አልህ” አለ። አይሁድ “ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ያደረገ፤ መሲኅና አራትን ያቀለለ፤ ሰንበትን የሻረ፤ ለቱሃር አትገብሩ ያለ ሀላዊ እንጂ ንጉሥ አይደለም” አለ።

“ይህን ያህል ሲከሱህ አትሰግምን?” አለው፤ ዝም አለ። “ብዬ ሥልጣን እትትልክ ወአሕዩከሂ ልገድላህ ወይም ሳድገህ ሥልጣን እንዳለኝ አታውቅምን? አለው። “እምአይቲ ለከ ሥልጣን ትትትለኔ ወታሕይወኒ እምኢተወህበ ለከ እምሰማይ ከሰማይ ካልተሰጠህ በቀር ልትገድለኝ ወይም ልታድነኝ ሥልጣን ከወደት አለህ?” አለው አይሁድን እኒስ አንድ ሰንኳ በደል አላገኘሁበትም። ገርፈ ልፍታው አላቸው። ከገሊላ ጀምሮ እስከዚህ ድረስ መላ አይሁድን ሲያወክ የነበረ አይሰቀልም ትላለህን? አሉት። ገሊላዊ ከሆነግ ገሊላ ግዛቱ የሄርድስ ነውና ወደርሱ ወሰዱት አለ።

ሄርድስም ዜናውን እየሰማ ሊያየው ይመኝ ነበርና ደስ አለው። ዓፋ ገን ቢያናገረው የግይናገር ሆነ። አስተአከዩ ይላል አስከፍቶ “አይቻልም እንጂ ቢቻልህ ሁለት ሞት ይገባዋል” ብሎ ወደ ጸላጦስ መለሰው። ከዚያ በፊት ጸላጦስና ሄርድስ ተጣልተው ይኖሩ ነበር፤ አሁን ገን በጌታ ምክንያት ተነጋግረዋል።

ጸላጦስ ጌታን አዝና ሲያየው ሄርድስ ብዙ እንዳስገረፈው አውቆ አዘነ። “ይህን ሰው ወደኔ ሦስት ጊዜ አመጣችሁት፤ እኔ ገን መርምረ ስንኳ ለሞት ለግርፋት የግያበቃ ጥፋት አላገኘሁበትም፤ አሁን ገን ለበዓል አንድ እስረኛ ልፈታላችሁ ልግድ ነውና ገርፈ እፈታዋለሁ አላቸው። “አኮ ዘንተ አላ በርባንሃ - በርባንን እንጂ ይህን አይደለም” አሉ። በዚህ ጊዜ ከግሪኩ ከአብርቅላ “ድዳ የነበሩ ልጆችህን መካራና ዳርታን እንደበቃቸውን ከፍተላቸዋልና ከፋ እንኳ እንደተናገረው እወቅ “የግል መልእክት ደረሰው። አይሁድ በሥራዩ ነው ሲሉ ጌታ ከርታሱን ተቀብሎ የተጻፈውን ደምሰሰ “ዋጋሽን በመንግሥተ ሰማያት እከፍልሻለሁ ልጆችሽንም ከሰማዕት እቆጥርልሻለሁ” ብሎ መልሶታል።

ይህን አይቶ ጸላጦስ ሊፈታው ፈለገ። እነርሱ ገን እመክሰውኮ ለዘንቱ ኢኮንክ ዐርኮ ለቂሃር - ይህን ከፈታህ የቂሃር ወዳጅ አይደለህም ስትሉ ስትሉ - ብለው ይፍጃጁ ጀመር። ውኃ በኩስኩስት አስመጥቶ ጉዳህ እነ እምደሙ ለዝ ብእሲ ዳድቅ - ብሎ እጁን ታጠበ። አይሁድ ገን ደሙ ሳሕሉን ወሳሕሉ ውሉድን ደሙ በእኛና በልጆቻችን ይሁን አሉ። ይህም ሊታወቅ ዛሬ አይሁድ ሲወለዱ ደም ጨብጠው እንደግደለዱ ይነገራል።

ከዚህ በኋላ ከአካላት ተቀብለው ከገንድ አበረው እራት ከአርባ አትርፊህ አትገረፍ ትላለችና ሠላሳ ዘጠኝ ገርፈው ዘንጋሁኝ እያሉ እየተቀባበሉ አራቱ ጭፍሮች 6666 ጊዜ ገርፈውታል፤ ሥጋው አልቆ አጥንቱ እስኪቆጠር፡፡

የሸህ እክሊል ጎንጉነው ከራሱ ደፍተው በመቃ ቢመቱት ራሱ ሰባ ሰባት ጊዜ ተቀብሏል፡፡ መስቀሉንም ሦስቱን እንጨቶች ዕፅ አውልዕ ፣ ዕፅ ወይን፣ ዕፅ ዘይትን እና አራቱ ዕፅወ በለሰን አንድ ወገን አድርገው ቁመቱ ሰባት ክንድ ከሰንዝር፤ ወርዱ ሦስት ክንድ ከሰንዝር አድርገው ሠሩ፡፡ ዕፅ በለሱ ሰሎሞን ንስር አልገዛለት ብሎት ገልገሎት ከገንብ ውሥጥ ዘግቶበት ባለ ንስር ከገንት አምጥቶ ገንቡ ላይ ጥሎት ገንቡን ሰብር ገልገሎት ከወሰደ ቆጋሳ በአትክልት መካከል ተተክሎ ቆይቶ ቤተመቅደስ ሲሰራ እንደባርያ የሚገዙለት 700 አጋንንት ሲቆርጡት ሲሉ እንደእሳት ፈጅቷቸው እርሱም ለመቃንም፤ ለመድረክም አልሆነ ብሎት ሳይቆርጠው ትቶት ከደጃፍ ወድቆ የነበረና የሀገራችን ንግሥት ማክሳ ጥበቡን ልታይ ወደርሱ በሄደች ጊዜ ዘንድ ስታስገድል ደሙ ቢነጥብባት እንደ ፍየል ሰኮና ሆኖ የነበረውን ቀርፎ የጫለሳት በዚህም ምክንያት ሰሎሞንና እርሷ በአንድ በአንድ ብር ለብጠው ከቤተ መዛግብት ያስተመጡት ከርሱም በኋላ የተነሡ 28 ነገሥታት ተአምር እያደረገላቸው በአንድ በአንድ ብር እየለበሙት የቆዩ ነው፡፡ ሠላሳውን ብር ለይሁዳ ሰጥተው ገንዱን ለመስቀል አድርገውታል፡፡

በሰድስት ሰዓት ቀይ ግምጃ አልብሰው ግራ ቀኝ ፊት ጓላ፤ ሆነው እየገፉ እያዳፉ ወሰደው በግዕዝል ምድር በቀራንቱ ሰቀሉት፡፡ በቀራንቱ መስቀሉም ትንቢቱ ምሳሌው ይፈጸም ዘንድ ነው፡፡ ትንቢት “ወገብረ መድኃኒት በግዕዝል ምድር” ተብሎ ተነግሯል፡፡ መዝ 73:12

ምሳሌም፡- እስራኤል መና ከደመና እያወረደ ውኃ ከጭንጫ እያፈላቀ ይህንን እየመዝ ደጋ ደጋውን ሲወስዳቸው “ሐመይዎ ለእግዚአብሔር ወይ ቤሉ ይክልኑ እግዚአብሔር ሠራውግሶድ በገዳም ይዝብጥ ኩኩሐ ወያው ገዝ ግዮ” መዝ 77:19 እንዲል-ቆላተ የሳፍጥ ከሚባል በረሀ አውርዶ መናውንም ውኃውንም ከወትርው አብልጦ ሰጣቸው፡፡ ፍሬ ገን እባብ ጎናቸውን እየቀደደ ይፈጃቸው ጀመር፡፡ መሴ ወደጊታ ሲያመለክት እርዩ ብርት ሠርተህ ተራዳ

ላይ ሰቅለህ አይተው ይዳኑ አለው፡፡ እንዳለው ሆኗል፡፡ ተራራው የቀራንቱ ተራዳው የመስቀል ብርት የጊታ እባብ የዲያብሉስ ቁስሉ የጋጢአት በረሀ የሲኦል፤ አይተው አምነው የዳኑ የሐዋርያት የምእመናን፤ አይተው ያልዳኑ የአይሁድ የመናፍቃን ምሳሌ፡፡

ሲሰቅሉትም መገናፀፊያውን፤ኩፋሩን፤ ጠፈሩንና መነሳነሱን ለአራት ተከፋፍለውታል፡፡ ቀሚሱን ገን ሰብአ ሰገል የገበሩለት ሰፊት የሌለው ሥረጽ ሲያድግ የሚያድግ ገባራ ተአምር ነውና ኢንስጥጥ ወኢንግምድ አላ ንትፋሰስ ላዕሌሁ ለዘረከቦ ይርከቦ ብለው ዕጣ ተጣጥለውበታል፡፡

ሰቀሉ ምስሌሁ ክልጓተ ፈያተ አሐደ እምላፈ ወአሐደ እምላፈ ይላል ጥጦሰን በቀኝ ዳክርሰን በግራው ሰቀሉ፡፡ “ተፍለፄ ምስለ ጌጉያን” /ሊሳ 53:12/ ተብሎ ትንቢት ተነግሯልና፡፡ ኢሳይያስም ከራሱ በላይ በቀረው ሰንዝር ያህል “ኢየሱስ ናዝሬጂ ንጉሠ አይሁድ” ብሎ በዕብራይስጥ በጽርዕ በርማይስጥ ጻፈበት፡፡

በተሰቀለም ጊዜ ሦስት በሰማይ (ጠፍር) አራት በምድር ሰባት ተአምራት ታይተዋል፡፡ በላይ የፈጣሪያችንን ዕርቃን እናሳይም ብለው ፀሐይ ጨልጧል፤ ጨረቃ ደም ሆኗል፤ ከዋክብትም ረገፈዋል፡፡ በምድርም አዕባን ተፈትተዋል፤ መቃብራት ተከፍተዋል፤ ከ500-1000 የሚሆኑ መቃን ተነሥተዋል፤ የቤተመቅደስ መጋረጃ ከሁለት ተከፍሏል፡፡ መከራው እጅግ ጽኑ ነው፤ ሕግግቱንም ሊቃውንት በቁጥር 13 ብለው አስተምጦቸዋል፡፡

1. ተአስር ድንሪት	8. ተኮርያተ ርክስ
2. ተስሕቦ በሀብል	9. እክሊል ሦክ
3. ወዳጅ ውስተምድር	10. ፀዊረ መስቀል
4. ተክይዶ በእግረ አይሁድ	11. ተቀንዎ በትንዋት
5. ተገፍቶ ግዕዝል ግምድ	12. ተሰትሎ በዕፅ እና
6. ተጸፍቶ መልታህት	13. ሰሪብ ሐዋት ናቸው፡፡
7. ተወክሮ ምራቀ ርክሳን	

እነዚህን ትኩሳቱን አብርክሎና ከመከራው አስታግሎኝ ላይል በትሕትና በትዕግሥት ተቀብሏል፡፡ “ኦ ትዕግሥት ዘኢከሠተ አፋሁ በሕግሙ በቅድሙ እለይረገዝም” እንዲል ቅፋ ግር ቁጥ 126 ይህግ እንዲት ታል ሰንኳ አልተናገረም ግለት አይደለምን? ቢሉ

የትዕቢት የፍርሃት ቃል አልተናገረም እንጂ አሠሩን ለሚከተሉ አብነት ሊሆን ሰባቱን አጽራሐ መስቀል ተናገረልኝ።

እነርሱም

1. አምላኪያ አምላካዊ ነጽረኒ ወለምንት ገደገኒ
2. አባ ሥረደ ሉሙ ኃጢአተሙ እስመበዘሊየአምሩ ደገብሩ ሉቃ 23:33 በመላእክት ያመጣዋል። አካሉ ደም ለብሶ እርቃኑን ተሰቅሎ አይተውት ደንግጠው እንዲሸሽ ተነጸፉ። ቅዱስ ሚካኤል ዝም አለ! ቅዱስ ገብርኤል ግን ተቆጥቶ ሲያጠፋቸው ሰይፉን መዘዘ። ባያውቁ ነው ሰ ይፍህን መልሰ አለው። “ሚካኤል እርመመ ወገብርኤል ተደመ” እንዳለ ቅዱስ ያሬድ ቸርነቱን እያደነቀ ቢለቀው የቤተመቅደስን መጋረጃ ከሁለት ከፍሎ ምድርን ሰንጥቆ ገባ እስከ ምጽአት ሲወርድ ይኖራል። ለዬ ከልዑቅ ምሕረቱ ለአብ ወጌሩቱ ለወልድ ወትዕግሥቱ ለመንፈስ ቅዱስ ዘበጦ ለመገጠሳዕተ ምክራብ ወረሰቱ ክልዒ ክፍለ “እንዲል ሃይ እበ ዘአትና ክፍል 9 ነዋ ወልድኪ ወነያ አምክ የሐ 19:26 ጌታ በተሰቀለ ጊዜ እመቤታችን የሐንሰ ነገሯት እየወደቀች እየተነሳች መጥታ ከእግረመስቀሉ ሆኖ ስታለቅስ ገናግ ሐሞት ሲያጠጡኝ በጦር ሲወጉኝ ብታይ በኃዘን ትሞት የለምን? ብሎ እናቴ ሆይ ልጅሽ እነሆ አላት! የሐንሰንም አነጓት እናትህ ልጅ ሁናት ብሎ አደራ አቀባበለ። ይህም ለጊዜው ለየሐንሰ ቢሆን ፍጻሜው ለሁላችን ነው።
3. አሉኒ አሉኒ ላማ ጠቅታኒ ግቴ 27:46 አይሁድ አልግስ ሲል አልያስ ያለ መስጻቸው አልያስ መጥቶ ሳያድገው ይመት ብለው ሆኑ ነገ አጠጥተውታል። ዲያብሉስም አምላኪ ካለግ ዕጅቅ ብእሲ ነው ብሎ ነፍሱን ከሥጋው ሊለይ በድፍረት ቀረበ። ጌታ ባለውታረ ነፋስ ወጥሮ መኑ አንተ መኑ ዝንቱ እያለ አስቀበጥርታል።
4. የም ትሂሉ ምሰሊያ ውስተገነት ሉቃ 23:43 በቀኙ የተሰቀለው ጦስ ሰባቱን ተአምራት አይቶ አምላክነቱን ተረድቶ ተዘክረኒ እግዚአ በውስተ መንግሥትክ ተዘክረኒ አመፋግም ምጽአትክ እያለ ሲግፀነው ላክርስ ለራሱ ጻዕረ ሞት ይዞት ያስዉንተዋል እርህን ትለዋለህ? አለው። እርሱም እኛ በንስቀል በኃጢአታችን ነው እርሱ ግን ለቢሃ ዓለም ብሎ ቢሰቀል አምላክን አትፈራውምን ብሎ ገሠጸው። ጌታም ራሱን ወደ ጦስ ዘንበል አድርጎ ወደ ገብጽ ሰንወርድ የነገርኩህ ሁሉ ተፈጽሟል! ከሞት በቀር የቀረ የለምና ሂድ ነት ግባ ብሎ በደሙ አትሞ ላክው። ወአገንጋሃ ለሁራሪ ዘየዕትብ ፍጥሪህ ሕይወት ወአለተተ እምሊደህ ኩናተ እሳት ይላል ጠባቂዋ ሱራሪ ፈርቶ እየዘኸ አንተ ግህ? ወደት ትሂላለህ?

አለው። አምላክ ሰው ሆኖ ተሰቅሎ በሞቱ ዓለምን አፋነ ለእኔም ደመግገተሙን ሠጥቶ ላክኝ አለው። አዳም ነህን አብርሃም ይስሐት ያዕቆብ ነህን? አለው። አይደለሁም እጄን በሰው ደም ነክራ የናርሁ ሽፍታ ነኝ። ሰባቱን ተአምራት አይቼ አምላክነቱን ተረድቼ ብግፀነው ለዚህ ክብር አበቃኝ ብሎ 5493 ዘመን ተዘግታ የነበረች ገነትን በደመ ግገተሙ ከፍቶ ገብቷል።

6. አባ አመሐጽን ነፍሰዋ ውስተአደክ ሉቃ 23:46

7. ተፈጸመ ኩሉ ዮሐ 19:30 በነቢያት የተነገረው በመጽሐፍ የተጻፈው ሁሉ ደረሰ ተፈጸመ ሲል ነው። እኒህን ተናግሮ ራሱን ወደቀኝ ዘንበል አድርጎ ቅድሳት ነፍሱን በሥልጣኑ ከክብርት ሥጋው ለየ።

በሲኦል የነበሩ ነፍሳት በአካለ ነፍስ ወርዶ የተወጋ ጎኑን ቀኝ ከንዱን አባይቷቸው ይኸው ጥምቀት ቁርቧን ሆኖቸው ዲያብሉስ በዕብነ ሩካም ጽፎ ያኖረውን የዕፅ ደብዳቤ አጥፍቶባቸው ሰብሐት ለእግዚአብሔር ዘአውረሰን መንግስት ሰማያዊት እያሉ እያመሰገኑ ወጥተው ገነት ገብተዋል። “ወገደን ሥጋሁ ሰቁለ ዲበዕፀ መስቀል ወነፍሱሰ ወረደት ውስተሲኦል ወፈወሰት ነፍሳት እለሀለው ህየ ወፂወወት ሲኦል ወአገዐዘት ኩሉ ፍጥረታት “እንዳለ አትናቲዎስ በሃይ.አበ.

ነፍሱ ከሥጋው ከተለየ በኋላ ለንጊናስ የሚባል ሐራዊ ቀኝ ጎኑን በጦር ወጋው። ውኃና ትኩስ ደም መንታ ሆኖ ፈሰሰ። ደሙን መላእክት በጽዋዕ ብርሃን ተቀብለው በዓለሙ ሁሉ ረዋተውታል። ለንጊናስ እንደ ዓይኖ ነበር፤ ደሙ ቢነጥብበት በርቶለታል። ኋላም ትንሣኤውን አይቶ መስክሮ በሰግፅትነት አርፏል። ወዘርዕየ ስምዐ ኮነ ወጽድት ወእቱ ስምዐ እንዲል ዮሐ 19:35

ወነሥኡ ሥጋሁ ለእግዚእ ኢየሱስ ወገንዝዎ በመጥጥሕ ዘሰንዱናት ይላል በ11:00 ሰዓት ዮሴፍ ዘእርግትያስና ኒቆሊሞስ ከኢሳጦስ አስፈቅደው ሥጋውን ከመስቀል አውርደው ሽቱ እየረበረቡ በሐዲስ በፍታ ገነዙት። ሲገንዙትም ወአገበሰበሰ አፅይንቲሁ ይላል ዓናቹን ግልጽልጽ አድርጎ ቅዱስ እግዚአብሔር ቅዱስ ኃያል ቅዱስ ሕያው ዘኢይመውት እያላችሁ ገንዙኝ ብሏቸው እንዲሁ እያሉ ገንዘውታል። እክብራችሁ ሰማችሁ እንደገነዛችሁኝ እኔም እክብረ በሰማያዊ ዕንቁ መንበር እናራችኋለሁ ብሉም ተሰፋቸውን ነገሯቸዋል።

ከዚህ በኋላ በሦስተኛ ቀን የሚነሣ ነውና የሌልላሳ አጽም ሙት እንዳነሳ ከነቢያቱ የአንዱ አጽም አነሣው እንዳይሉ ዮሴፍ ለራሱ ባሠራው ሰው ባልተቀበረበት አዲስ መቃብር ቀብረውታል። ዮሐ. 19: 41

ለምላክ እንደእንግዳ ወደዓለም ቢመጣ ወይንና ውተቱ ብርዙሳዊታጣ በስታሞች አይሁድ አሉት ሐሞት ጠጣ። ዝና እንዳትቀር በገንዘም ነፍስ መስቀል ተሰቅሎ ያልእንዳች ጥፋት ገሐያዋን አምላክ እንደምን ይሙት? የሚሰግዱለትን ፈርተው መላእክት አይሁድ በእንጨት ሰቅለው በጦር ሲወጉት በችንካር ቸንክረው ደሙን ሲያፈሱት ጨረቃ ደም ብትሆን ፀሐይም ጽልመት ከዋክብት ቢረግፉ ብትርድ መሪት አይበዛም ቢያገስ እንጂ እሪ ቢል ፍጥረት። ያች ከፋ መቃብር ምሕረት የሌላት ሰንቱን ጻድቅ ውጣ አለበቃች ያላት መጣላት ጌታዋ ዛሬስ ይውጣላት እንቺ ተንከራታች ድንግል የኔ ቢዛ	በልጅሽ መስቀል መከራሽ ቢበዛ እንባሽ ጎርፍ ሆኖ ሲወርድ እንደዋዛ ውበት ደምግባትሽ ሲረግፍ እንደጤዛ ማነው አይዘሽ ያለሽ የቱ ልብ የገዛ አንቺው ቻልሽው እንጂ ልብሽ በጎዘን ፈዛ። ጻድቅ ተኮንኖ ኃጥኡ ሲጻድቅ ሐቀኛ አልቅሶ ውሽታም ሲሰቅ ቀማኛው ሲደሰት ለጋስ ሲሳቀቅ ምን አልሽ ይሆን ዓለ ም ምንተናገረሽ ሐቅ? ምድሪቱ ዝም አትበይ መስከሪ ሀቁን ነባጣውን ማቅናት ማንሣት ምውቱን ያሸልግል እንጂ ያስቅላልን? ምስጋና ይድረሰው ክብር ይግባው አሜን በሞቱ ገድለው ጨካኝ ሞትን። ሲኦል ጠም አደረች አጋንንት አፈሩ ምርኪቸው ተነጥቆ ባፈቸውን ተሩ።

ኢሳ 25:8 | ቆሮ 15:54 | ሉጥ 3:18

ለ- ዕረፍቱ ለአባ መቃርስ ዘየዐቢ

መቃርስ (መቃርዮስ) ማለት ቅዱሱ ለእግዚአብሔር ማለት ነው። ሣራቸው ሳሉዊር ነው። አባታቸው አብርሃም እናታቸው ሣራ ዳባላ። አባታቸው ከሆን ነበር። የተወለዱት በብስራተ ኪሩብ ነው።

እካለ መጠን ሲያደርሱ ግድ ብለው ይህ ቀረሽ የማትባል ቆንጆ አጭተው አጋቧቸው። በድንግልና ለመኖር ይሹ ነበርና አመመኝ ብለው ከቤተ እግዚአብሔር ገብተው ከዚያ ሰነበቱ። ሲመለሱ ሙሽራት ሞታ አገኙ። እርሷን በድንግልና ሳለች የወሰዳት እኔም በእዚሁ እንድናር ፈቅዶ ነው ብለው ደስ አላቸው።

አባት እናታቸውም ብዙ አልቆዩም ተከታትለው አረፉ። ንዘናቸውን በሠረሱ በኋላ ያለውን ሀበት ንብረት ሁሉ ሰጥተው መጽውተው ማዕ ፈንቅሰና ተቀብለው ከቤተእግዚአብሔር በዓት ሠርተው ተቀመጡ። ስይጣን ለምቀኝነት አያርፍምና ግብራቸውን ጠልቶ ሞታቸውን ሽቶ ለብ እነሳባቸው። ለሀገሩ ባላባት አንዲት የደረሰች ልጅ ነበረችው

በዝሙት ጸነሰች። ልጄ ምነው እንዲህ አደረግሽ ብሎ አዘነ። ሰይጣን ለጸዙ ምክንያት አድርጎ መርጧታልና ቤተእግዚአብሔር እጅ ልነሳ በሄድ አባ መቃርስ እንዲህ አደረገኝ አለች። ተቆዞቶ ሄዶ እጅ እግራቸውን አስሮ ይገርፋቸው ጀመር። ይህን ያህል የምትገርፈኝ ምን በደልሁህ? አሉት። በደልህንማ አንተው ታውቃለህ ብሎ ሥጋቸው እስኪተፈተፍ ድረስ አብዝቶ ገረፋቸው።

ይህም አልበቃ ብሎት በሰንሰለት አስሮ እየጎተተ ሲወስዳቸው ሁለቱ መላእክት በአምሳለ ወራዙት ቀርበው ምን አጥፍቷል ነው። አሉት። ልጄን አስነውሮ እኔን አሳፍሮ ነው አላቸው። ይህንንስ እንደማያደርግ እናውቃለን፤ ባይሆን እስክትወልድ ድረስ ልብሷን ቀለሷን ይሰጣል በዋስ አሰናብተው አሉት። ማን ይዋሰዋል? አለ። ሕማማቸውን አይቶ ያዘነ አንድ መንገደኛ እኔ እዋሳለሁ ብሎ አስለቀቃቸው።

ከቀስላቸው ሲድኑ መልአኩ መጥቶ ለዚያች ሴት ቀለሷን ልብሷን አትሰጥምን? አላቸው። ቅርጫት እየሰሩ ሸጠው ሲሰጧት ቆዩ። የመውለጃ ጊዜዋ ሲደርስ ምጥ ፀንቶባት አራት ቀን ተጨነቀች። እናቷ ልጄ ጌታን ያስቀየምሽው ነገር እንዳለ አለችት። የአባቱን ቁጣ ፈርቼ እንጂ የጸነሰኩት ከአባ አይደለም አለች። ያን ካህን በከንቱ አስቀይመኝዋል አሁንም ሳትሞት እንማጸነው ብለው ሲሄዱ በመንፈስ ቅዱስ ተገልጦላቸው ይህም ውዳሴ ከንቱ ሲሆንብኝ ነው ብለው ከበዓታቸው ወጥተው ሲሸሹ መልአኩ በከንቱ ነጥቆ ገደመ አስቂጥሶ አድርጓቸው ይህ ቦታ የአንተና ልጆችህ ነው። እንዲህ አድርግ እንዲህ አታድርግ ብሎ ሥርዓት ሠርቶባቸዋል።

አጋንንት እየተፈታተኑ ቢያስቸግራቸው መልአኩ መርቶ ከአባ እንጠንሰ አገናኛቸው ሥርዓተ ምንኩስና ተምረው ተመለሱ ጓላም አባ እንጠንሰን ገንዘው ቀብረዋል። ከዚህ በኋላ ግን መከራውን በትዕ ግሥት ሰይጣንን በጸሎት ድል ነጥተውታል። አንድ ቀን አጋንንት ከበዓቱ ደጃፍ እሳት አንድደው ፍፃሙን እየታፈኑ ይጥሉባቸው ጀመር። ስመ እግዚአብሔር ጠርተው ቢያማትቡባቸው እንደ ጢስተነው እንደ ትቢያ በነው ጠፍተዋል። ጓላም ጌታ ሰነገድላቸው እንዲገለጽ ብዙ ደቀመዛሙርትን አመጣላቸው፤ ሥርዓተ ምንኩስና አስተምረዋቸዋል።

በዘመናቸው በሀገረ አውሲም ትንሣኤ ሙታን የሚል መናፍቅ ባሕታዊ ተነሥቶ ምእመናንን ሲያስተምር ሄደው ወንድሜ የዘሩት ሲበቅል የተከሉት ሲጸድቅ አላየሁምን ብለው በምሳሌ አስተምረው አንድ ሙትም አሥነሰተው አሳይተው አላምነውታል። በመጨረሻም በሰማቸው የተማጸነ ከዕዳ ከፍዳ እንደሚድን ተሰፋቸውን ተቀብለው በተወለዱ በ97 ዓመታቸው በዚህ ዕለት አርፈዋል።

• የነበሩት በ4ኛው ም.ዓ. ድ-ል-ክ ነው።

ቅዱስ መቃርቦስ የመንፈስ አርበኛ	በአምላክ ዘንድ ከፍ ቢል ክብርና ሞገሱ
በጸሎት ድል ነጥው የሰውን ደመኛ።	የሚያነጋግረው መልአክ ነበር ለርሱ።
የጸሎም ብልጽግና ግለፉን አለቦ	ያለጋጠሉት ሰውን ግስቀየም
በትገርምት ኖረ በአራዊት ተከቦ።	የጓላ የጓላ ያመጣል መረገም።
የጠላት ፈተና መሆኑን ተረድቶ	በመልካም እንድትኖር ሳያገኝህ ፍጻ
ሲገርፉት ዝም አለ በትዕግሥት ፀንቶ።	ፈጽሞ አታሰብ ማንም ልትገዳ።

ሊሳ1:16 1 ተሰ 5:15 2 ቆሮ 13:7

መጋቢት 28 ሀ. ቀዳም ስዑር

ዐባይ ሰንበት! ቀዳም ስዑር ትባላለች። ዐባይ ሰንበት መባሏ ጌታ በጥንተ ፍጥረት ከእሱድ እስከ ዓርብ ስድስቱን ቀናት ሲፈጥር ሰንብቶ በሰባተኛዋ በቀዳሚት አልፈጠረም። ዕረፋባት ሲል ሥራውን ፈጽሞ አርፎባታል። ወእእረፈ እግዚእን እምኩሉ ዘእኀዘ ይግበር እንዲል ዘጸ 20:11

3500 ዘመን ሲፈጸምም ከሰማያት ወርዶ ከድንግል ተወልዶ ሰው ሰውኛውን ኖሮ የማዳነን ሥራ ዐርብ በመልዕልተ መስቀል ፈጽሞ በአዲስ መቃብር አርፎ ውሎባታልና ስለዚህ ነው።

ስዑር መባሏም ደቀመዛሙርቱ ዓርብ ሕማሙን ሞቱን አይተው እሞታለሁ ብሎን ሕማሙን ሞቱን አየን፤ እነሳለሁ እንዳለንስ ትንሣኤውን ሳናይ እንቀራለን ብለው ከምግብ ተከልክለው ሲያዝኑ ውለዋል። ስዑር መባሏ ብትሻር አይደለምን ብለው ሲሰሩባት ተድላ ደስታ ሲያደርጉባት የሚውሉ ቢኖሩም እውነታው ግን እንዳልነው ሕማሙን ሞቱን እያሰብን የምንጽምባት የምናዝንባት ስለሆነ ነው። በነገህ ካህናት የነገህ ተግባራቸውን አድርሰው ገብረ ሰላሙ በመስቀሉ

እያሉ በዘመነ ኖህ ርግብ “ሐጸ ማየ አይን” “ነትጎ ማየ ድምሳሴ” ስትል ቂጠማ የወይራ ቅጠል ይዛ እንደተገኘች “ሐጸ ማየ ኃጢአት” “ነትጎ ማየመርገም” ሲሉ ቂጠማ ለምእራፍን ያድላሉ።

ለ. ዕተፍቱ ለቂጠንጢኖስ ጻድቅ (272 - 337 ዓ.ም)

ሀገሩ በራንጥያ (ቁስጥንጥንያ) ነው። አባቱ ቁንስጣ ይባላል። የበራንጥያ ንጉሥ ነበረ። መንግሥት ለማዳረስ ወደ ሰርቪያኒስ ሔደ። ዕሊኒን ከባህር ተጥላ አግኝቷት ሚስቱ አደረጋት። አረሚ ቢሆንም ቅሉ ከፋት የለውም ነበር። ዕሊኒ ግን አረሚ በመሆኑና ልጇን ልታስጠምቅ ባለመቻሏ ታዝን ነበር። ዳሩ ግን ጌታ ዓምዶ ቤተክርስቲያን እንዲሆን መርጠታልና ከእናቱ ትምህርተ ክርስትና እየተማረ ከክርስቲያን ጋር እየተባበረ መንፈሳዊ ሆኖ አደገ።

አካለ መጠን ሲያደርስ አባቱ ሥርዓተ መንግሥት አውጥቶለት ዘውድ ደፍቶለት በሁለት ዓመቱ አረፈ። በብራንጥያ ሰባት ዓመት ከነገሠ በኋላ ሮማውያን ንጉሥ መክሰምያኖስ አገዛዝ አጽንቶብናልና መጥተህ አድነን ብለው ላኩበት። ሲያሰበው ውሉ ሌሊት በሕልሙ “በዝ ትእምርተ መስቀል ትመውያ ለጸርክ - ጠላትህን በዚህ ትእምርተ መስቀል ታቸንፈዋለህ” የሚል ጽሑፍ የተቀረጸበት የብርሃን መስቀል አየ። ምን ይሆን እያለ ሲያወጣ ሲያወርድ የታዘዘ መልእክ መጥቶ እንዳየኸው አድርገህ አሠርተህ ያዝ ታቸንፈዋለህ አለው። ከዘውዱ ጀምሮ እስከ ተራ የጦር ዕቃ ድረስ በሁሉ ላይ መስቀል አስቀርጾ ገጥሞ ድል አድርጎታል።

ከዚህ በኋላ ሮምን ጠቅልሎ መግዛት ጀመረ። በዓመቱ “አብያተ ጣዖታት ይትዐፀዋ ወእብያተክርስቲያናት ይትራጎዋ” ብሎ አውጀ በመክሰምያኖስና ዲዮቅልጥያኖስ ዘመን የፈረሱ የተተኮሱ አብያተ ክርስቲያናትን አሠራ፤ የተዘረፉ ንዋያት ቅድሳትን መለሰ፤ አብያተ ጣዖታትን አፈረሰ፤ ርስት ጉልታቸውን ለቤተክርስቲያን ሠጠ። ይህም በቤተክርስቲያን ታሪክ ለክርስትና እምነት መስፋፋት ከተደረጉ አስተዋጽኦዎች አንዱና ታላቁ ነው።

በኩረ ሰይጣን አርዮስ የተወገዘበት፤ እምስቱ አዕማደ ምስጢር፤ ጸሎተ ሃይማኖት፤ የተረቀቀበት ሌሎችም ድርሳናት የተጻፉበት

የመጀመሪያው የሊቃውንት ስብሰባ (ጉባኤ) በኒቅያ የተደረገው ርርሱ ዘመነ መንግሥት በርሱ ፈቃድና ጥረት ነው። ሙሉ ታሪኩ በክፍል 1. ገጽ 63 በመጨረሻ ስነ በዓል ለማየት ኒቅምድያ ደርሶ ሲመለስ ታመመ በሊቀጳጳሳቱ በአባ ሶል ጴጥሮስ ተጠምቆ በተወለደ በ65 ዓመቱ በዚህ ዕለት ዐርፏል። ቂጠንጢኖስ ጥምቀት ነጭ ልብስ ናት። ደጋ ብበድል ፍርድ ባንድል አሳድፋታለሁ እያለ ያሰብ ነበር። በፍጹሟ ዘመኑም መጠመቁ ስለዚህ ነው። ይልቁንም አብያተ ክርስቲያናትን ከማሠራት ክርስቲያንን ከጥፋት ከመታደግ የበለጠ አለን? ደጋ ብበድል ፍርድ ባንድል ላልከው ግን ፈቃደ እግዚአብሔር ጠይቀን ሕግ እንሠራለሁለን ብለው ፍትሐ ነገሥትን፤ ግሩም ቅዳሴንና ሕንፃ መነኮሳትን ጽፈው ቢሰጡት እንጂ ሠለስቱ ምዕትን ድጋ ብበድል ፍርድ ባንድል እናንተ መከራ ተቀብላችሁ የምትገቡባትን መንግሥተ ሰማያትን ልወርስ እችላለሁን መንግሥቲን ትቺ ገዳም ገብቺ እንድናር አሰናብቷች እናንተ የወደዳችሁትን አንግሣችሁ ኑሩ ብሎ ሕልቀተ ወርቁን፤ ሕለተ ወርቁንና አክሊለ ወርቁን ሰጥቷቸው ነበር። ከብሩንም አባ ብሶይ አይተው መስክረዋል። በዓታቸውን ዘገተው ሲጸልዩ ቂጠንጢኖስ በአካለ ነፍስ መጥቶ ሰላም ለክሙ እ ብፁዓን መነኮሳት አላቸው፤ አንተም እንጂ በዘመንህ ቀርነ ሃይማኖት ቆሟልና ብፁዕ ነህ አሉት። ከሄደ በኋላ ለደቀመዛሙርቱ ነግረዋቸዋል።

ዜና አበው

ደግ እናት ዕሊኒ በእምነቷ ጸንታ	አልቀረም በከንቱ ቂጠንጢኖስ ነግሦ
ደግ ልጅ አስገኘች የሚሆን አለችታ	አይተን ደስ ተሰኝን ጠላት ተደምስሶ
ሰላም ለጠግው ሕዝብ ለሚሻ ጸጥታ	መንግሥት የእግዚአብሔር እውቆ መሆኑን
ታላት ሰው እንዲሆን እምላኩ መርጠት	አገልገለበት ፈጣሪ እምላኩን።
ለቤተክርስቲያን ሙሉላ ሆናት።	ሰዎች እንታቢይ በሹመታችን
የሰግዕታቱ ደም እንደገርፍ ፈሶ	በሀብት እንመካ አይጠፋ መስሉን
ትቢያ ሆኖ እጽግቸው በምድር ተነስገሶ	በጎ ልንሠራበት ነው የተሰጠን።

መጋቢት 29 - ብሰራት (በዓል ትስብእት)

ታሪኩ በክፍል 1 መጽሐፍ ገጽ 110 ተጽፏል

“ሞተ በፈቃዱ ወተቀበረ በሥምረቱ” ሃይ. አቤ. ዘአትና. እንዲል። በፈቃዱ ሞቶ በውዱ ተቀብሮ ሦስት ቀን ሦስት ሌሊት በከርሠ መቃብር አድሮ መግነዝ ፍቱልኝ መቃብር ከፈቱልኝ ሳይል በገዛ ሥልጣኑ በዘመነ ማርቆስ እሁድ በመንፈቀ ሌሊት ተነሰቷል። “ወተንሣእኩ በሥልጣኑ - ባሕቲትየ” እንዳለ ቅ-ቂርሱስ

የተቀበረ ዓርብ በሠርክ የተነሣ እሁድ በመንፈቀ ሌሊት ከሆነማ 3 ቀን 3 ሌሊት በመቃብር ቆየ መባሉ እንደምን ነው? ቢሉ ዕለተ ዓርብ ከሦስት ታከፍሏል። ከነግህ እስከ ቀትር ሰዓቱ አራት ነው። ብርሃን ሆኗል፤ ቀትር ኮነ ሌሊት ወጸልመ ኩሉ ዓለም እንዲ ሉቃ 23 : 44 አንድ ሌሊት። ከዘመኝ እስከ ሠርክ ሰዓቱ አራት ነው ብርሃን ሆኗል። ሁለተኛ ቀን፤ ሌሊቱ ሁለተኛ ሌሊት፤ ቅዳሜ ቀኑ ሦስተኛ ቀን ሌሊቱ እስከ መንፈቀ ሌሊት ሦስተኛ ሌሊት ነው። ያውሰ ቢሆን የተቀበረ በሠርክ ነው። እስከዚያ ያለው ስለምን ተቆጠረ ትለኝ እንደሆነ ሕማሙ ሞቱ ቁጥሩ ከዚያው ነውና።

ትንሣኤውን በሦስት ቀን ያደረገው በ2 ወይም በ4 ያሳደረገው ስለምንድር ነው? ቢሉ ትንቢቱ ምሳሌው ይፈጸም ዘንድ ነው። ትንቢት - እርሱ ባለቤቱ “እስመ በከመ ነበረ ዮናስ ውስተ ከርሠ እንበሪ ሠሉስ መዋዕለ ወሠሉስ ለያልየ ከማሁ ይነብር ወልደ እግለ እመሕያው ውስተ ልቦ ምድር ሠሉስ መዋዕለ ወሠሉስ ለያልየ” ብሉ ተናግሯል። ማቴ 12:40

ምሳሌም ዮናስ ሦስት ቀን ሦስት ሌሊት በከርሠ እንበሪ አድሮ ወጥቷል። ከርሠ እንበሪ የመቃብር ዮናስ የጌታ ምሳሌ ነው። ትንቢቱን ባወቀ ተናገረ ምሳሌውንም ባወቀ እስመሰለ ፍጻሜው ግን ኃጢአትን በምድር፤ መርገምን በመስቀል፤ ሞትን በሲኦል፤ ጥፋትን በመቃብር ማጥፋቱን ለማጠየቅ ነው። “እስተገፈረ ኃጢአተ በዲበምድር መሠዕረ መርገመ በዲበ ዕፅ መስቀል ወለብጠለ ሞተ በውስተ ሲኦል ወነሠተ ሙስና በውስተ መቃብር” እንዲል። ሃይ. አበመቃብሩን ሲጠብቁ የነብሩ አራት ሞቶች መግነዝ ፍቱልኝ

መቃብር ከፈቱልኝ ሳይል በአካለ ብርሃን ሲነሣ፤ መላእክት ከእግሩ እንደሻሽ ተነጸፈው ሲያመሰግኑት ደንግጠው ሲቻኩሉ ወደ አይሁድ ሄደው ተነሣ አሏቸው። ቢሄዱ መቃብሩን ተከፍቶ አገኙት። ልብሳቸውን እየቀደዱ ይጮኹ ጀመር። 400 ወቂት እንስማችሁ ተኝተን ሳለ ደቀመዛሙርቱ ሰረቁት በሉ አሏቸው።

ደቀመዛሙርቱ አይሁድን ፈርተው ተሸሽገው ነበር። ማርያም መግደላዊት ግን ሽቱ ይዛ እንዘ ዓዲሁ ጽልመት ይላል ጎህ ሳይቀድ ሄደች። ሌሎችም ተከታትለው ከመቃብሩ ደረሱ። ጌታችንን ወስደውታል እያሉ ሲያለቅሱ መልእክት ለምን ተኃሥሣሁ ለሕያው ምስለምውታን ተንሥኦ አሁሉ ዝየሰ ስለምን ሕያውን ከሙታን መካከል ትፈልጉታላችሁ? ተንሥቷል ከዚህ የለም፤ ይልቁንስ ተንሥቷል ገሊላ እቀድማችኋለሁ ያላችሁን አስቡ ብላችሁ ለደቀመዛሙርቱ ንገሯቸው አላቸው። ሄደው ተናገሩ። ኢፕሮስና ዮሐንስ እየሮጡ ሄዱ። በደሮ ለኢፕሮስ ይላል ዮሐንስ ቀድሞ ደረሰ። ነገር ግን ርዕሰ ነውና ከውጭ ሆኖ ጠብቆ ከኢፕሮስ በኋላ ገባ፤ መግነዙን እንጂ እርእሱን አላገኙም፤ በእውነት ተንሥቷል እያሉ ተመለሱ።

ማርያም መግደላዊት ግን የደረሰበትን ሳላውቅ አልሄድም ብላ ቆማ ታለቅስ ነበር። ጌታ ከወደኋላዋ መጥቶ ምን ሆነሽ ታለቅሺአለሽ? አላት። ጠባቂ መስሏት ጌታዬ አንተ ወስደኸው ከሆነ ሽቱ እንድቀባው ያደረግህበትን አሳየኝ አለችው። ማርያም ብሉ ስሟን ሲጠራት ጌታ መሆኑን ተረድታ መምህር ሆይ ብላ እጅ ልትነሳው ቀረበች። ኢትልክፍኒ እስመ ዓዲ አሀረጉ ጎበ አሉየ ገና ወደ አባቴ አላረግሁምና አትንኪኝ አላት። ይህ ሴቶች ሥጋ ደሙን መቀበል እንጂ ማቀበል አለመቻላቸውን ያጠይቃል። ኋላ ቶማስን ጎኑን ያስዳስሰዋልና። ዮሐ 20:27 ሄደሽ ለደቀመዛሙርቱ ተነሣ ብለሽ ንገሪያቸው አላት፤ ሄዳ አብስራቸዋለች። ዮሐ 20:11-17

በእመቤታችንም ያመጣዋል። በነግህ ብትሄድ ደንጊያው ተገልብጦ መግነዙ ተቀምጦ አገኘች። ምርር ብላ ስታለቅስ ጌታ ሰማያዊ ግምጃ ተጎናጽፎ አካሉ እንደ ፀሐይ አብርቶ መጥቶ ብታለቅሺ ብታለቅሺ አትደክሚምን? አላት። አይሁድ መስቀል መግደል እንዳይበቃቸው ሥጋውን ወስደው ንዘን ጨመሩብኝ አግኝቼው ቢሆን ዘተጽናናው ነበር አለች። በውኑ በጦር የተወጋ ጎኑን፤ በችንካር

የተቸነከሩ እጆቹን እግሮቹን፤ በአካሊሉ ሦስት የተቆራረሰ ራሱን በታዩ ትጽናኖለሽ? ይልቁንስ አይሁድ በልጅሽ ተግምለውበታል፤ እንቺ ግን ከጎዘንሽ ተጽናንተሽ ወደ ቤትሽ ሂጂ አላት። ነገሩን የምታውቅ ትመሰላለህ፤ እባክህ ያለበትን አሳየኝ አለችው። ፍጹም ገዘኗን አይቶ አይሁድ የሰቀሉት እንቺም የምታለቅሺለት አንድ ልጅሽ እኔ ነኝ አላት። ደስ አላት እናቲ ሆይ አይሁድ መነሣቴን ሊያስተባብሉ ከዚህ ይመጣሉና ምክንያት አገኘን እንዳይሉ ወደ ደቀመዛሙርቲ ሂጂ ብሏት ሄዳለች።
 ላሐ-ማርያም ሉቃ 24:10

ዲላጦስ ጌታ በመስቀል ሆኖ የተደረጉትን ሰባት ተአምራት አይቶ ደግ ሰው አስትያለሁ ብሎ አዝኖ ሳለ ጌታ በሕልሙ ሞቺ የቀረሁ መሰለህን? ግረኝ ብትለኝ እምርህ የለምን ሲለው አየ። በነገህ አይሁድ መጥተው ሥጋው ተሰርዶልና ጠባቂዎችን አስጠርተህ መርምርልን አሉት። ሲመረምራቸው አንዱ ኢፕርስና ዮሐንስ ሠረቁት፤ ሁለተኛው አሥራ አንዱ ሁሉ ሠረቁት፤ በሦስተኛው ዮሴፍና ኒቆላዎስ ወሰዱት አሉ። አራተኛውን እውነቱን ንገረኝ ብሎ ቢገሥፀው ከእንቅልፍ ስንነቃ ከውኃ ነድጓድ ተጥሎ አገኘው ፤ ይህንንም ያደረጉ ደቀመዛሙርቱ ይሆናሉ ብለን እንጂ ሲወሰዱትስ አላየንም አለ። አራቱንም ከገዙት ቤት አስገብቶ የመቶ አለቃውን ከነጭፍሮቹ አስከትሎ ከመቃብሩ ሄደ። መግነዙን አይቶ ደቀመዛሙርቱ ወሰደውትስ ቢሆን ይህንንም ባልተውት ነበር ብሎ መግነዙን ይዞ ያለቅስ ጀመር። እኔስ ጌታ እንደተነሳ ይህም መግነዝ ዕውር እንደሚያበራ እምናለሁ ብሎ መቶ አለቃውን ቢዳስሰው የጠፋች አንድ ዓይኑ በርታለታለች። ወዲያውም ዮሴፍ ኒቆላዎስን ጠርቶ አስመሰክራቸው። አይሁድ እነርሱ ከኛ እድል ፈንታ ጽዋ ተርታ የላቸውም፤ አንተ ተነሣ የምትለው ግን ያውልህ ከጉድጓድ ወድቆልህል አሉት። ከመቶ አለቃው ጋር ተሸክሞ እምጥቶ ከመቃብሩ አግብቶ ደንጊያውን ገጥሞ ጌታዬ ሆይ የአንተ ክብርህ የአይሁድ ሐሰታቸው በዚህ መት ይገለጥ ዘንድ እለምንሀለሁ ብሎ ለመነ። ሙቱ ተነሥቶ በጌታ ቀኝ የተሰቀለ ጥጠስ መሆኑን የጌታንም ክብር መሰክሯል። አይሁድ ፈርተው እየተጫጫሁ ይሸቹ ጀመር ያዟቸው አትልቀቀለቸው ብሎ ሥጋቸው እስኪተፈተፍ ድረስ በጎመድ አስገርፏቸዋል።

ወዲያውም ተነሣ ብሎ ከሂርድስ ላከበት። እሱም መግነዙን፤ ዓይኑ የበራለትንና ከሞት የተነሣውን አያቸው ዘንድ ላከልኝ ብሎ ላከበት። እውነት መሰሉት ላከለት። ሰዎቹን በሰይፍ አስመትቷቸው በሰማዕ ትነት አርፈዋል። እርሱንም በሐሰት ከቂሳር አጣልቶ ከሚስቱና ከሁለት ልጆቹ ጋር በሰይፍ አስመትቶት በሰማዕትነት አርፏል። ግብ. ሕግ

ከዚህ በኋላ ከደቀመዛሙርቱ ሁለቱ ቀለቶችና ኒቆላዎስ ከኢየሩሳሌም 60 ዎዕራፍ ወደምትርት ወደ ኢግሁስ የርሱን ነገር እየተጨዋወቱ ሲሄዱ ከወደኋላቸው ተከትሎ ይህ የምትሉት ነገር ምንድነው? አላቸው። ቀለቶች አንተ ለኢየሩሳሌም እንግዳ ነህን? ናዝሬዊው

አያሱብን አይሁድ ጸልተው ተመቅኝተው እንደሰቀሉት አልሰማሁምን? እኛም ወልደ አምላክነቱን አምነን ተከትለነው ነበር፤ ዛሬም በነገህ ሴቶች ወደ መቃብሩ ሄደው ሥጋውን አላገኙም፤ ተመልሰው መጥተው ተነሥቷል አሉን። ይህንንም ሴፕቲሰና ፍሐንሰ ሄደው አይተዋል አሉት። እናንተ ዝንጉአን ብትሆኑ እንጂ እሱማ እንዲሞት እንዲነሣ ነቢያት ትንቢት ተናግረውለት የለምን እያለ መጻሕፍትን ይተረጉሙላቸው ጀመር።

ከሚሄዱበት ሲደርሱ መሸቷል ከእኛ ጋር እደር ብለው ግድ አሉት። ማዕድ ሲቀርብ ኅብስቱን አንስቶ ባርኮ ሰጥቶ ተሰወራቸው። ወተከሥታ አእይንቲሆሙ ይላል ጌታ መሆኑን አውቀው ወደኢየሩሳሌም ተመልሰው ለሐዋርያት ነገሩ። ወዲያውም ጌታ ከዝግ ቤት እንዳሉ በማይመረመር ጥበቡ ከመካከላቸው ቆሞ ሰላም ለክሙ አላቸው። ምትህት መሰሏቸው ታወቁ። በጦር የተወጋ ጎኑን በችንካር የተቸነከሩ እጆቹን እግሮቹን አሳይቷቸዋል። በዚያውም ላይ ንሥኡ መንፈስ ቅዱስ ለእለ ንድግሙ ኃጢአት ይትገደግ ሎሙ ወለእለ ኢገደግሙ ኢይትገደግ ሎሙ ብሎ በምድር ያሠሩት በሰማይ የታሠረ በምድር የፈቱት በሰማይም የተፈታ ይሆን ዘንድ ሀብተ ክህነት ሠጥቷቸዋል። ሉቃ 24: 1-43

በመቃብር አድር ሦስት ሌሊት ሦስት ቀን ላይል መገንዘ ፍቱ አንሠ ደንጊያውን ብርሃን ተነናጽፎ ሲነሣ መድኃኒት ሲያስቀረው አልቻለም ሞት ይዞ እርሱን። አይሁድ እርሱን ሰቅለው ደስ ሲላቸው ከሙታን ቢነሣ ፍርሀት ዋጣቸው። በብርሃን ሲተካ የሌቱ ጽልመት መላእክት ከበው ሲያመለክት ሙታን ናቸውና የአይሁድ ሠራዊት	ያንኮራፋ ነበር ተኝተው መሬት። ገና ወላጆቹ ዋሉ ተደስተው በገዛ ሥልጣኑ ጌታ አምላካቸው ከሙታን ተነሥቶ አይተውት በሳይናቸው እምነቱ በአምላኬ ታላቅ ነው የጸና ሞቼ ብቀርም እነሣለሁና። እማፀንሃለሁ ጌታ ፈጣሪዬ ጓላ እንድታነሣኝ በገ ግብር አዝዬ እንተኑ ጌታዬን አባቴን መስደ።

መጋቢት 30 - ዕረፍቱ ለሰምሶን መስፍን

ሰምሶን ማለት ሐዲሱ ለእግዚአብሔር ማለት ነው። ትውልዱ ከነገደ ዳን ነው። አባቱ ማጉሄ እናቱ እንትኩይ ይባላሉ። እንትኩይ ዕፁተ ማህፀን ሁና ስታዝን ትናር ነበር። አንድ ቀን እንጩት ስትለቃትም የታዘዘ መልአክ መጥቶ ደግ ልጅ ትወልዳለሽ! የወይን ጠጅ

ከመጣጣት ርኩስም ነገር ከመብላት ተጠበቂ፤ ለባልሽም ንገራው! ሕፃኑ ለእግዚአብሔር የተለየ ነውና በራሱ ላይ ምላጭ አያርፍበትም አላት። ለባሏ ነገረችው። ሁለተኛ ሲገለጥልሽ ንገሪኝ አላት። ሁለተኛ ተገልጾ ደግ ልጅ ትወልዳለሽ አላት። ቆየኝ ባለን ልጥራ ብላ ጠርታ አመጣችው። ለርሷ የነገራትን ሁሉ ነገረው። የፍየል ጠባት አርዶ ሥጋውን አወራርዶ መሥዋዕት አቀረበ። መልአኩ በዘንጉ ቢነካው ተቃጥሎለታል። እሱም በጢሱ ዐርጓል። መልአክ አይተው አያውቁም ነበርና ወዮልን እንሞታለን አላት። እኛ ከሞትንግ ልጁን ማን ይወልደዋል? አንሞትም አለችው። ወዲያውም ሰምሶን ተፀነሰ።

ተወልዶ ባደገ ጊዜ ኃያል ሆነ። በአሥራ አምስት ዓመቱ ከአባቱ ጋር ወደ ኢሉፍሊ ሄደ። በመንገድ ተለይቶ ዱር ቢገባ ግሩም አንዝሳ አገኘው። በጡጫ መትቶ ገድሎታል። ሲመለስም አስታውሶ ቢያየው አንህብት በአፋ ውስጥ ግር ሰርተው አገኘ። ማሩን ቆርጦ ከአባት ከእናቱ ጋር ተመገቦታል።

በኢሉፍሊ ያያት ቆንጆ ነበረች። አባቱን አጋባኝ አለው። ተስፋ ከተነገረላቸው ከእስራኤል ሴቶች እንጂ ከአሕዛብ ሴቶች አታገባም ብሎ ከለከለው። እርሱ ግን ወድጃታለሁና አጋባኝ ብሎ ግድ አለ። አቋቁ አጋባው። ሠላሳ ያህል ሚዜዎች ተመርጠው ሲያጫወቱት ካገኛችሁት ሠላሳ መጎናፀፊያ ሠላሳ ቀሚሰ እሰጣችኋለሁ። ካላገኛችሁት ግን እናንተ ትሰጡኛላችሁ ብሎ “እምአፈበላዒ ተረከበ መብልዕ ወእምአፈ ሕሱም ተረከበ ጥዑም ከበላተኛ አፍ መብል ከክፉም አፍ ጣፋጭ ተገኘ” የሚል ምሳሌ ነገራቸው። ሦስት ቀን ሲያሰቡ ቆይተው የማይሆንላቸው ቢሆን ሚስቱን ጠይቀሽ ንገሪን ብለው አስጨነቋት። ጠይቃ ነገረቻቸው። በቀጠሮ ቀርበው ምሳሌህን እንንገርህ አሉት። እሺ አለ። “ከእንበላ የተፈራ ከግር የጣፈጠ ምን አለ? ከእንበላ አፍ ግር አግኝተህ በልተህል” አሉት። “እምአፈሥራህከም ለዕገልትየ እምኢረከብከዋ ለምሳሌየ - ሚስቴን ባታሰጩንታት ኖሮ ምሳሌየን ባላገኛችኋት ነበር” ብሎ ተናዶ ወደ ጌሳ ወጣ። ሠላሳ ያህል ነጋድያን ሲያልፉ አግኝቶ ጭንጭናቸውን ሰብሮ መጎናጸፊያና ቀሚላቸውን ገፍ አምጥቶ ሠጣቸው። በዚህም አዝና ወደ ሀገሩ ተመለሰ።

ከሦስት ወር በኋላ የበጎ መከት ይዞ ቢመጣ አግቶ ግለሰባቸውን ቀረባቸው በላቸው ለግሊህ ዳርፍተው፡፡ ከወደድህ ታናሽን አግባ አለው፡፡ ወደኋላ ተመልሶ 300 ቀበሮ ያዘ፤ 150 ጭራ እዘጋጅቶ አንዱን በሁለቱ ቀበሮዎች ጅራት እያሰረ በእሳት እያቀጣጠለ ለቀቃቸው፡፡ ቀበሮዎቹ ደንገጠው ጌዳ ለጌዳ ሲሮጡ የኢሉፍላውያንን አዝመራ አቃጥለውት ዋለ፡፡

የሀገሩ ሰው ስምሉን ያደረገው መሆኑን ሲያወቁ በአግቶ ፈርደው አግቶን ከሀብት ከንብረቱ ጋር ቤት ዘግተው አቃጥለውታል፡፡ ስምሉን ይህን ባታደርጉ ኖሮ ጠቢ ከእናንተ ነበር አላቸው፡፡ አርባ ሆነው ገጠሙት፡፡ ጭንጭናቸውን ሰብሮ በዓተ ኢጣም ገብቷል፡፡ ሄደው እስራኤልን ስምሉንን ይዛችሁ ስጡን አሏቸው፡፡ ነገሩት እጅ እግራን አስራችሁ ከጌዳ ጣሉኝ አላቸው፡፡ ጣሉት፡፡ ሲይዙት ሲጠጉ የታሰረበትን በጣጥሶ ተነሳ፡፡ የአህያ መንጋጋ አግኝቶ ቢወረወር ባንድ ጊዜ 1000 ሰው ፈጅቷል፡፡ ወዲያው ወጋ ጥም ተሰማው፡፡ ወደጌታ ቢያመለክት ከአህያው መንጋጋ አፍልቆ አጠጥቶታል፡፡ በጋዛም ባለ ካደረበት ቤት ሸምቀው ሲጠብቁት መኖራቸውን አውቆ ወጸረ ራግዛተ ጋዛ በመትከቱ ይላል ከነደርቡ ተሸክሞ ወሰደ ገደል ከቷቸዋል፡፡

ከዚህ በኋላ በሴራቅ ደሊላ የምትባል ሴት ለመደ፡፡ ኢፍላውያን ወርቅ ብር እንሰጥላለን ኃይሉ የግደክምበትን ጠይቀሽ ገነሪን አሏት፡፡ ጠየቀችው በሰባት አውታር ብታሠር እደክማለሁ አላት፡፡ አሥራ ስምሉን ኢሉፍላውያን መጡብህ አለችው፡፡ በጣጥሶት ተነሣ፡፡ አታለልክኝ እውነቱን ገነረኝ አለችው፡፡ በሰባት ምራን ብታሠር እደክማለሁ አላት፡፡ አሥራ ስምሉን ኢሉፍላውያን መጡብህ አለችው፡፡ ጎማምዶት ተነሣ፡፡ አሁንም የሸሸኝ ገነረኝ እንጂ አለችው፡፡ ሰባቱ ቁንዳላዎቹን ከምድር በካሰማ መትተው ቢያሰዟቸው እደክማለሁ አላት፡፡ እንዲሁ አድርጋ መጡብህ አለችው፡፡ ነቃትሉት ተነሣ፡፡ ከኃይሉም ጽናት የተነሣ ካሰማዎቹ የደረሰበት አልታወቀም፡፡

በመጨረሻ እወድሻለሁ ትለኛለህ እንጂ አትወደኝም ብላ ወተሀወክት ነፍሱ እስከ ለሞት ይላል ነፍሱ እስክትታወክ ድረስ እሰጠህታቸው፡፡ ኃይሌ በጸጉራ ነው፤ እስመ ናዝራዊ ሐዲሱ ለእግዚአብሔር የተባለሁ እኔ ነኝ ከተወለድሁ ጀምሮ አልተላጩሁትም አላት፡፡ በወይን ጠጅ

እስከራ እስተኝታ ጸጉሩን ቆርጣ ቆርጣ ከጣለችው በኋላ ስምሉን ኢሉፍላውያን መጡብህ አለችው፡፡ ኃይሌ ተነስቶት መነሳት አቃተው፡፡ በዚህ ጊዜ ኢሉፍላውያን ይዘው ሁለት ዓይኑን አጥፍተው እየጎተቱ ወሰዱት፡፡ ባቂላ ሲያሰረጨት ኖረዋል፡፡

ጸጉሩ እያደገ ኃይሉ እየተመለሰ ሄደ፡፡ አንድ ቀን በዓል አድርገው ባለ ያን ዕውር አምጡት ያጩትን አሉ፡፡ አንድ ብላቴና እየመራ አምጥቶ ከመካከል አቆመው፡፡ ሁለቱን መሰሰዎች በቀኝ በግራ እጁ ይዞ እ እግዚእ እስከላከ አሐተ ሰእለተ ሀየንተ ክልዲሆን አዕይንተየ ትፃእ ነፍሰየ ምስለ ኢሉፍላውያን ስለሁለቱ ዓይኖቹ ነፍሴ ከኢሉፍላውያን ጋር ትወጣ ዘንድ እለምንሀለሁ ብሎ አንዱን መሰሰ በቀኝ እጁ ሁለተኛውን መሰሰ በግራ እጁ ቢመታው ከፎቅ የነበሩትም ከምድር ያሉትም ሁሉም አንድ ሆነው ጠፍተዋል፡፡ በሕይወተ ሥጋም ባለ ካጠፋቸው ጠላቶቹ ያን ጊዜ በሞቱ ያጠፋቸው ይበዛሉ፡፡

መጽ. መላፍንት ክምዕራፍ 13 - 16 በሙሉ፡፡

• የነበረው በ1300 ዓ.ም ገደማ ነው፡፡

_____ //

ምዕራፍ 2

ሚያዚያ 1 - ዕረፍቱ ለአሮን ካህን

አሮን ማለት ደብረ እግዚአብሔር ማለት ነው። የሊቀ ነቢያት

ሙሴ ታላቅ ወንድም ነው። ሲራ 45:6 ትውልዱ ከነገደሊዊ ነው። አባቱ ጌታ እስራኤልን ከምድረ ግብጽ ሲያወጣ ሙሴን መስፍን አሮንን ካህን አድርጎ አስነሰቷቸዋል።

ኤርትራን ከተሻገሩ በኋላ እስራኤል ሲበድሉ ጌታ በቸነፈር ገሠጸቸው። ሙሴ ወደጌታ ቢያመለክቱ ወንድምህ አሮን ልብሰ ተክህኖ ለብሶ ማዕጠንተ ወርቅ ይዞ የታመሙትን ባንድ ወገን ያልታመሙትን ባንድ ወገን አድርጎ ይጠንገላቸው አለው። ወነሥላ ኤፋደ ቅኔሁ ዘጸሉት ከተረ መዓተ ወላገሥዐ መቅሰፍተ ይላል እንዳለው አድርጎ ቢያጥንላቸው የታመሙት ድነዋል ያልታመሙት ተጠብቀዋል።

ልጆቹ ናዳብ፣ አብዩድና አልዓዛርም እንደርሱ በካህነት ጌታቸውን ያገለግሉ ነበርና ደቀቀ ቀዓት እስከ መቼ ካህነትን ከነልጆቹ ይዞ ሲገዛን ይኖራል? ብለው ተመቀኙት። ሙሴን እኛም ከሊዊ ወገን ተወልደናልና ሹመን አሉት። አሮን የተሾመ ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው። እናንተም ከእግዚአብሔር አግኝታችሁ ተሾሙ እንጂ እኔ አይቻለኝም አላቸው። ይህም ለወንድሙ ማድላቱ ነው። ብለው ከሁለት መቶ የሚበልጡት ልብሰ ተክህኖ ለብሰው ማዕጠንተ ብርት ይዘው ሊያጥኑ ገቡ። ጢሱ ሲያርፍባቸው ልብሳቸው ምንም ሳይሆን እነርሱ እሳት እንደለበለበው ግንድ ሆነው ሙሴ አሮን አውጥተው ጥለዋቸዋል። በሙሴም ተነስተው የነበሩ ጳጳንና አቤርን ከነሀብት ገብርታቸው መሬት ውጣቸዋለች። ምክር ሊያጸና ወዲያ ወዲህ ይል የነበረ ቆሬም የደረሰበት አልታወቀም ጠፍቷል።

እስራኤል ኃጢአታችንን እያሳለቡ ይህን ሁሉ መከራ የሚያመጡብን ሙሴ አሮን ናቸው ብለው ሊወግሯቸው ደንጊያ ይዘው መጡባቸው። ከደብተራ ኦሪት ገቡ። ወድያውም የብርሃን ዓምድ ከምድር እስከ ሰግይ ተተክለ። በዚህ ፈርተው ተመልሰዋል።

ከዚህ በኋላ ጌታ ካህነት ከቤትህ እንዳይወጣ ምልክት አሳይህለሁና ወንድምህ ሙሴ የ12ቱን ነገድ በትራቸውን ሰብሰቦ በምሽት ከደብተራ ኦሪት አግብቶ በነገህ ያውጣው አለው። ሙሴ እንደታዘዘው ሰበሰበ። አሮንም የአባቱን የሊዊን በትር አምጥቷል። 12ቱንም በምሽት አግብቶ በነገህ ቢያወጣው የእርሱ ለምልግ አብባ አፍርታ ተገኝታለች። ዙጉ 16፣17 እና 18 (ምሳሌነት አለው። በክፍል 1 ገጽ 95 ተመልከት።)

እንዲህ እያሉ ሐትለቃደስ ሲደርሱ እስራኤል ዋዕየ ፀሐይ ተሰምቷቸው ውኃ ውኃ ብለው ሙሴና አሮንን አስጨነቀላቸው። ደንጊያውን በበትር ሲመቱት ውኃ ፈለቀ። ለወትሮው ንቤብሐን ደግመው ንሥኡ ዘመበከሙ እግዚአብሔር ኪያሁ ሰብሐ - የሰጣችሁ እግዚአብሔርን አመስግኑ ብለው ይሰጧቸው ነበር። አሁን ግን ተናደዋልና ይህን ሳያደርጉ ሳያመሰግኑ ሰጧቸው! እስራኤልም ሳያመሰግኑ ጠጡት። በዚህ ጌታ አዘነ። ታመሰግኑኝ ዘንድ አላመናችሁብኝምና ምድረ ርስት አትገቡም አላቸው። ይኸውም አልቀረ ሙሴ በሞአብ አሮንም በደብረ ሐር ዐርፈዋል። ዙጉ20፡ 1-29

ሚያዚያ 5 - ዕረፍቱ ለሕዝቅኤል ነቢይ

• የነበረው በ1500 ዓ.ም እካባቢ ነው።

ሕዝቅኤል ማለት ጽኑዕ ጽኑዕ እግዚአብሔር ማለት ነው። ትውልዱ ከነገደ ሊዊ ነው። አባቱ ቡዝ ይባላል፤ ካህን ነበር። ቁጥሩ ከአራቱ ፀበይት ነቢያት ነው።

እስራኤል ተግርክው ፋርስ ባቢሎን በወረዱ በ30 ዓመት ሀብተ ቅንቢት ተሰጥቶታል። ሕዝ 1፡1-3 ከዚህ በኋላ ካህነትን ከትንቢት

አንድ አድርጎ ይዞ ሃያ ዓመት አስተምሯል። የጌታን ከእመቤታችን መወለድና እመቤታችንም ቅድመ ጸኒብ፣ ድገረ ጽንብ፣ ቅድመ ወሊድ፣ ጊዜ ወሊድ፣ ድገረ ወሊድ ድንግል መሆኗን በራዕይ አይቷል። ሕዝ 44፡ ከምርኮ ከተመለሱ በኋላ እስራኤል አምላካቸውን ዘንግተው በቃላቸው አዘው በእጃቸው ሠርተው ላቆሙት ምስል የሚሰገዱ የሚሠው ቢሆን ገሠጸቸው። በዚህ ምክንያት ጸልተው ተመቅኝተው በደንጊያ ወግረው ሮኋላት ተከሰው ገድለውታል።

➤ መዋዕለ ትንቢቱ ከ 592 - 570 ዓ.ዓ ነው።

ሚያዚያ 6 - የአዳምና ሔዋን መታሰቢያ

ወይቤ እግዚአብሔር ንግበር ሰብእ በአርአያነ ወበአምሳሊነ ዘፍ 1:26 ይላል ጌታ ከእኩድ ዓርብ ነገህ 21 ጹን አሰራወፍጥረታት ከፈጠረ በኋላ አዳምን ከአራቱ ባሕርያት ሥጋ (ከነፋስ፣ እሳት፣ ውኃና መሬት) ከሦስቱ ግብራት ነፍስ (ለባዊነት ነባቢነት እና ሕያውነት) የ30 ዓመት ነልግላ አድርጎ በግዕዝል ምድር በቀራንዮ ፈጠረው፤ ባሕርዩ ባሕርዩ መልአክ ወሰብእ ነውና ግዕዝላዊ ነህ ቢል ነው።

ሰውም ግለት ሰባት ባሕርያት ያሉት ፍጹም ፍጡር ግለት ነው። ሰባት ቁጥር በዕብራውያን ፍጹም ነውና። እስመጉልቱ ሳብዕ በገበ ዕብራውያን ፍጹም ወእቱ እንዲል ሃይ. አበ ፍጹምነቱም በአርአያ እግዚአብሔር በመፈጠሩ ነው። በፍጥረት ላይ የሰለጠነ ሆኖ መፈጠሩም ፍጹም ያሠኝዋል። “ወሢሞ ንጉሠ ካህነ ወነቢየ ወመጋቤ፤ ሳዕለ ኩሉ ዘፈጠረ እንዲል ሰንክሳር ይህም ሊታወቅ መላእክት ከእግዚአብሔር ታዘው በየብሉም በባሕርም ያሉትን እንሰሳት አራዊት ወደርሱ እያመጡ እሱ ስም አውጥቶላቸዋል። ኩፋ. 4፡ 1-3

ከዚህ በኋላ ወይቤ እግዚአብሔር ኢኮነ ሠናዮ ለእንለእመሕያው ይንበር ባሕቲቶ አላ ንግበር ሎቱ ቢጸ ዘትረድእ ይላል። የሰው ልጅ ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም። ረዳት እንፍጠርለት ብሎ እንቅልፍ አመግበትና ፍጹም ሳይተኛ ፍጹምም ሳይነቃ ከነኑ

አንድ አጥንት ወሰደ በሥጋ መልቶ የ15 ዓመት ቆንጆ አርጎ ሴትን ፈጠረ። ወልምጽአ እግዚአብሔር ድቃሰ ሳዕለ አዳም ወኖመ ወነሥአ አሐደ እጽጦ እምዝህ ወላእንተ ነሥአ አጽም ረሰዮ ብእሲተ ወአምጽአ ግበ አዳም አዳምም ሳቲ አጽም እምአጽምየ ወሥጋ እምሥጋየ ይህች አጥንት ከአጥንቱ ሥጋም ከሥጋዬ ናት ብሎ ሚስት አደረጋት፤ ስጋንም ሐዋን አላት። ሐዋን ግለት እመ ሕያዋን ግለት ነው። ዘፍ 3:20

ይህም የሆነ በሳምንቱ ግርብ በሦስት ሰዓት ነው። እስከግርብ አዳም በተፈጠረ በ40 ቀኑ ሐዋንም በተፈጠረች በ80 ቀኗ ገነት ገቡ። በዘመነ ላጌት ወንድ በእርባ ቀኑ ሴት በሰማንያ ቀኗ ዕጉለ ርግብ ዘውገ ግዕነት ይዘው ቤተመቅደስ መግባታቸው፤ ዛሬም እንዲሁ በእርባ በሰማንያ ቀናቸው ለጥምቀት ክርስትና ቤተክርስቲያን መግባታቸው ስለዚህ ነው። ኩፋ 4:9-10

በገነትም የታዘዘላቸውን ፍሬ እየተመዝቡ 7 ዓመት ከ1 ወር ከ17 ቀን ተቀመጡ። ኩፋ4:16 በዚህ ጊዜም እንሰሳት አርደህ ብላን አልበህ ጠጣን ቢሉ አራዊትም እጅ ሊነሡ ከአዳም ዘንድ ሂዱ። እርሱም ሁሉን መርቆ ሰደዳቸው። እየተደሰቱ ሲመለሱ ዲያብሉስ ከጎዳና ቆይቶ ይህ ሁሉ ደስታ ምን ተገኝቷል? አላቸው። አርደህ ብላን አልበህ ጠጣን ብንለው መርቆ ሰደደን አሉት። ጌታችሁ አዳም ምን ይመስላል አላቸው? ከፀሐይ ሰባት እጅ ያበራል አሉት። ያችን ዕዕ ቆርጦ ግን ከእቶ ባደረገልኝ ብሎ አሰበ።

በሌላ ቀን እጅ ሊነሱ ቢሄዱ እግኝቷቸው አስከትሉኝ አላቸው። እይሆንም ብለው ትተውት ሄዱ። አብርሃል አዝርላ የተባሉ ድምፀ መልካም አዕዋፍም ጌታችን አዳም መልክመልካም ነው አንተ ግን መልክ ጥፋ ነህ ብለውት አለፉ። በመጨረሻም የግመል ወሣብሬ ታህል የነበረችው እባብ መጣች። እስከትደኝ አላት። መልክ ጥፋ ነህ እይሆንም አለችው። መልክ ከፋ ካልኖረ መልክ መልካም በምን ይታወቃል? በዚያውሰ ላይ ካንቺ ከመልክመልካሚ ጋር ሆኜ መልክ ከፋነቱ እይታወቅም አላት። በውዳሴ ከንቱ ተጠልፋ እጄ ብላ አስከተለችው።

ከዓገት ሲደርሱ ይህ መንገድ ካላወቁበት ያደክማል፤ እንተሳዘለ አላት። እጄ አለች። አዘላት። ጥቂት እልፍ አድርጎ በጽሐ ፍዳ

ተባርዶ ዘጸርኩኪ ጽርኒ ተራሽ ደረሰ እዘይኝ አላት። አዘለኸው።
ከእካሏ ተዋሕዶ እያከለፈለፈ ወሰዳት።

አዳም መላእክት አሊፋት አስተምረውት ነበርና ሲጸልይ
አገኘው። ቀርቦ በሐኪ እ አዳም ንጉሠ ሰማያት ወምድር -
የሰማያትና የምድር ንጉሥ ሰላም ላንተ ይሁን ብሎ ሰላምታ አቀረበ።
እርሱ ግን ፍልጥ አርዋምድር የምድር እንጂ የሰማይ ንጉሥ
አይደለሁም ወገድ አለ። ወደ ሔዋን ቢሄድ ሥራ ፈትታ እግሯን
ዘርግታ አገኛት። ድል እንደሚነሳት አወቀ። ቀርቦም በሐኪ እ
ሔዋን ንግሥተ ሰማያት ወምድር አላት። ለካስ የሰማያትም
ንግሥት ነኝ ብላ ደስ አላት። በእንተ ምንት ይቢለከሙ
እግዚአብሔር ኢትብልላ እምኩሉ ዕፅወ ዘውስተኝነት በገነት ካሉ
እንጩቶች ሁሉ እንዳትበሉ እግዚአብሔር ያዘዛችሁ ለምንድር ነው?
አላት ያዘነ የተቆረቆረ መስሎ ሸረ ዕፀበለሰንም አትበሉ ያለን ሞትን
እንዳንሞት ነው አለች። ለእመ በላዕከሙ እኛትኩ በለሰ ሞተ
ትመውቱ እንዲል ዘፍ 3:3 እኮ ሞተ ዘትመውቱ አላ አምላክ
ትከውኑ - አምላክ ትሆናላችሁ እንጂ አትሞቱም ወባሕቱ የአምር
እግዚአብሔር ከመ ሰበበላዕከሙ እምኔሃ ይትከሡታ አዕይንቲከሙ
ወትከውኑ ከመአምላክ ዳሩ ግን ከርሷ በበላችሁ ጊዜ አይናቻችሁ
እንዲገለጹ እንደ አምላክም እንድትሆኑ እግዚአብሔር ያውቃል ለዚህ
ነው አላት። ወአፍተዋ ከመትብላዕ እምወእቱ ዕፅ ይላል
አስገመጃት። በልታ አዳምን አበላቸው። እስከዚህ ጊዜ ድረስ ልብሰ
ብርሃን ተጉናጽፈው ሳይተፋፈሩ ይኖሩ ነበረ። በዚህ ጊዜ ግን ጸጋቸውን
ተገፋፋ፤ ተፋፍረው በበለስ ቅጠል ሥጋቸውን ይሸፍኑ ጀመር። እባብ
ከአራዊት ሁሉ የተረገመ በሆዱ የሚሳብ አፈር የሚመገብ የሰው
ልጅ ራስ ራሱን የሚቀጠቅጠው እንዲሆን ፈረደበት። አዳምና
ሔዋንንም በሞተ ሥጋ ሞተ ነፍስ በርደተ መቃብር ርደተ ገሃነም
ፈርዶ ከገነት አስወጥቶ በደብር ቅዱስ አኖራቸው። ተመልሰውም
እንዳይገቡ “ወአዘዘሙ ለኪሩቤል ወሱራፊል ዘውስተ እዳዊሆሙ
ሰይፈ እሳት እንተ ትተመያየጥ ከመይዕቀቡ ፍፍተ ዕፅ ሕይወት”(ዘፍ
3:24) ይላል። ሰይፈ እሳት የያዙ ኪሩቤል እንዲጠብቁት
አድርጓል።

ከዕለታት አንድ ቀን አዳም እግዚአብሔርን ያህል ጌታ ገነትን ታህል
ቦታ ባንቺ ምክንያት አጣሁ ብሎ ሔዋንን ፊት ነሳት፤ ደንግጣ
ሸሸች። ቅዱስ ገብርኤል መጥቶለምን አበረርካት? በርሷ ምክንያት
እግዚአብሔር ጌታዬን ገነት ቦታዬን አጣሁ አለ። በርሷ ምክንያት

ብታጣም መታረቂያህ እርሷ ናትና ታረቃት አለው። እርሱ ግን
አትከወነኒ ናዛዚተ - በፍፁም መታረቂያዬ አትሆንኝም ብሎ
ሳይታረቃት ቀረ። ከዚህ በኋላ በጸሎት ጊዜ ሲጸልይ መልአኩ አዳም
የቂመኛን ጸሎት እግዚአብሔር አይሰግም ምን ያረገላህል አለው።
ሄጹ ታርቆ አምጥቷል።

ሔዋን ከጌታ መታረቅ ሽታ አዳም እግዚአብሔር ግረን ብንለው
ይምረናልና ሰብኢ ይዘን እንለምነው አለች። እርሱም አንቺ እያለሽ
በምን ይሆናል አለ። ከእንግዲህ ከፈቃድህ አልወጣም አለች። ከዚህ
በኋላ “ምቅዋምን (ምጽላዩን) ለአንስት ለባሕቲቶን” የምትል ሕግ
እንድትሠራ አውቀው እጅግም ሳይራራቁ እጅግም ሳይቀረረቡ
ለየብቻቸው ሆነው ከባሕር ገብተው ይጸላዩ ጀመሩ። በውላላ
ለሦስተኛ ቀን ዲያብሎስ እንግዲህም ሊታረቁብኝ አይደለምን ብሎ
መልአክ ብርሃናዊ መስሎ አዳም ጌታ ምሪህለሁና ውጣ ብሎህል
አለው። አንተ ግንህ? አለው መልአክ ብርሃን ገብርኤል ነኝ አለው
እርሱም ከዚህ በፊት የፍጡር ቃል ሰምቼ ተጉድቻለሁና አልወጣም አለ።
ወደ ሔዋን ሄዶ አንቺ ሔዋን ባልሽ አዳም ቀድሞ አትብላ ያለውን በልቶ
ከፈጣሪው ተጣላ አሁን ደግሞ ታርቄህለሁ ውጣ ቢለው አልወጣም አለ እኔ
ምን ገደኝ ለራሱ ይባሰው እንጂ አላት። አንተ ግንህ? አለችው። መልአክ
ብርሃን ገብርኤል ነኝ አላት ወጥታ ሄዳ አዳም ጌታ እንኳ በ35 ቀን
በ1 ቀንስ ይምር የለምን ውጤ ካለንግ እንወጣ እንጂ አለችው።
እርሱ ግን አይሆንም የፍጡር ቃል ሰምቼ አልወጣም አለ። እኔስ
እሄዳለሁ ብላ ወጥታ ሄደች። መልአክ አትለያት ብሎት ነበርና
እርሱም ወጥቶ ተከተላት ከእግረ ገነት ሲደርሱ ሰይጣን እኔ ግንኝ
አውቃችሁኝ? አላቸው መልአክ ብርሃን ገብርኤል ነኝ አላልህምን?
አሉት። ምን ገብርኤል ነኝ ባላጋራችሁ ነኝ እንጂ ብሎ ገሡም
ገዱን ቢያሳያቸው ደንግጠው ወደቁ። በሦስተኛው ቀን ቅዱስ
ገብርኤል ወሰዶ በደብር ቅዱስ አስቀመጣቸው ሲሄድም ምግቡን
እንዲወስዱለት በገነት ያሉ አዕዋፍን አሳለት ሄዷል።

አዕዋፍም በአፋቸው በእግራቸው አንድ አንድ ሁለት ሁለት ዘላላ
ለየወሰዱ 12 ዋሻ ሞሉለት። ከአዕዋፍም አብርላ እዝርላ የሚባሉ
አዳም በገነት ሳለ ቋንቋቸውን ለምዶ ነበርና እንሂድ ሲባባሉ ፅፁፍ
ካሙጡለት ፍሬ ሰንቁን ይዞ እየሮጠ ተከትሏቸው እኩል ከእግረ ጥት
ፈረሰ። ዳሩ ግን ገነት በእሳት ተቀጽራ ነበርና እነሱ ላይ ላዩን
ፈረው ሲገቡ እርሱ መግቢያ አጥቶ ከዚያው ቆዋ ቀረ። ዲያብሎስ

አይቶት ደግሞ እዚህ ምን አመጣው? እንደውም ካልገደለኩት አገርናም ብሉ ቤት የግሪያህ ደንጊያ አንስቶ ጓነበት። ወተደብተረት ይእቲ ዕብን ሳለ ርዕሰ አዳዎ ሠላሳ መዋሰል ወሠላሰ ለያላየ -ይላል ደንጊያው እንደ ድንኳን ሆኗለት ሦስት ቀን ሦስት ሊት ቆይቶባታል። በሦስተኛው ቀን ትዱስ ገብርኤል አንሥቶለት የያዘውን ፍረ በደሙ ለወሶ መሥዋዕት አቀረበ። ጌታም በገሙስ ዕለት ወበ መንፈቃ ለዕለት እትወለድ እምወለተ ወለትከ ወእድገከ ውስተ መርህብከ ወእትቢዘወከ በደሙ መለቀልየ ወበዋትየ ብሉ 5500 ዘመን ሲፈጸም የልጅ ልጅ ከሞትሆን ከእመቤታችን ተወልዶ በመስቀል ተሰትሎ በከበረ ደሙ ፈላጅነት እንደግሪያድነው ተሰፋ ሰተቶታል። ... ተለምንጠስ

አቶም ይህን ተስፋ ካገኘ በኋላ እያረሰ በምድረ አለፍ ተተመጠ። ከፋ 5:6 ግሪቱ ሔዋንን በግብር አወቃት፤ ቃላን ወለደችለት፤ በሁለተኛ ሩካቢ አበላን ወለደችለት። መገደል በቃሊል መሞት በአበላ ተጀምሯል። በከፍል 1 ገጽ 130 ተመልከት። አዳም በአበላ ሞት ምክንያት 4 ሰዓፂ ዘመን አገኘ። ከፋ 5:12 ከዚህ በኋላ መልአኩ መጥቶ ሄደ ወልድክ አበላ ተገለጠ ዕድሃ ለገት አለው፤ ከገዡ ተጽናና ወንድ ልጅም ተወለደለት ስሙን ሲት አለው። ምትክ ግለት ነው። በዚህ ጊዜ አዳም የ230 ሔዋን የ215 ዓመት ዕድሜ ሰዎች ነበሩ። ከሴትም በኋላ ብዙ ወንዶችንና ሴቶችን ወልደዋል።

ጊዜ ዕረፍቱ ሲደረስ አዳም ልጁ ሲትን ሳልሞት እንደባርካቸው ልጆችህን አምጣ አለው። አምተቱ በፊቱ አቆግቸው። ዓይን ዓይናቸውን እያየ ያለትስ ጀመር። እንርሱም አባታችን ከእኛ እንዴት ተለያህ እንዴትስ ከአፈር ትገባለህ? እያሉ አለቀሱ። እግዚአብሔር ይባርካቸው ብሉ ባረካቸው መረቃቸው። ሲትንም ልጅ ፈጣሪህን እንዳታስቀይም እወት ቃሊል በእግዚአብሔር ዘንድ የተናቀ ነውና አንተ ከርሱ ልጆችህም ከልጆቹ እንዳትተባበሩ ተጠንቀቅ ጓላ ገን ምድር በንፍር ውኃ ትጠፋ ዘንድ አላትና ሥጋዬን በቤተመዛግብት አስቀምጠው ብሉት በ930 ዓመቱ ዓርብ በዘጠኝ ሰዓት ዐረፈ። ዘፍ5:5

ሥጋውንም መላእክት እያሳዩለቸው ሽቶ ቀብተው ገንዘው ዐጣን ወርት ከርቤውን አድርገው በቤተመዛግብት አኑረውታል። በጥፋት

ውኃ ጊዜያ ናን ከመርከብ ይቆት ገደቷል። ሲወጣም ይቆት ወጥቶ ለሴያ ሰጠው። ሲሞቱ ከዛም ወገን የተወለደ መልክደራን ከወገኖቹ አሰናብቶ በግልክ ምድር ቀረገጥ እስጠብቆታል። ጌታም በተረገጥ መስቀሉ ትሉ በልዚህ ነው።

• የአቶም መዋሰል ሕይወቱ ከ5500 - 4570 ዓ.ም ነው።

ሰላም ሳንተ አቶም ወረረ ፍተረታት	የድክነታችን ምንጭ ፍትና ልጅ
ሰላምክ ልጅ ነፃ ልዎች አሳት።	ምክንያተ ልሊት ሙሉ ቀረልኝ።
ከሁሉ እልቶ እምክ ይወድህ	ጥትና ሙሉ ልሴ የሙሉ
ወላጅህ ወላጅህ ወላጅ አላጅህ	አቶም ልዋን ይልቅ ይለታል ነፃ
የሕይወት እስተገላጸ እኛ ሁሉ-ወ	ላንል እደገዛም ከእንገዳህ እንተው።
ወፍተረት ወቀ ሳይ እውሰወሰው።	እነርሱን አላትሰው ገላገላ ገደቱ።
ቀትደርሰው እንኳ አላውጣም ከቶ	የኼው ወክሮ አሉ ይላምክ ደምድገው።
ዕንግህን እደተሰወ ለሙናህን ልሞቶ	ወክሉ የሙሉን ጥትና ሙትወሮትን
ወደ ሕይወት ወረሰ እርሱ ጥትን ጥቶ።	የኛው ግጥም ነፃ ይልቅ ጋደሊትን
እናታችን ልዋን ደድረልኝ ልሞታ	ልዚህ ተሞረገ ይልቁን ከአቶም
የሁሉ ወቀ እናት ነገሩ አላችታ።	ይሕይወት ለሙናር ወገያልፍ ገላም
ወክህን ወትላሊ ወሰት ረገገ	ገላህ እንገዛ እንክርል ሳንም።
እነሆ ድንገልን ወመወድ ከወርኸ።	

ግፉ 3:2 ሐ.ቃ 13:10 ፣ 15: 11

ለ- ሳጥገይ ትንሢ (ፈጽሞ)

ወንል ትንሢ የገዛት ወቀ ርዕስ፤ ቲንሙ ነው። በልዎም ይተክርዕቲያን እስከ ወንል ልርነት ድረስ ያለውን ጊዜ ዘመን ትንሢ ወላ የሰደሙችው ልዎን በተለይ ከትንሢ ጀምሮ እስከ ልዎንተኛው ቀን እሁድ ድረስ ያለትን ዕለታት ልዩ ስያሜ ልጥታ እንደ አንድ ወንል ታክዷረቸዋል።

- የዕለታቲያ ልያሚ እንደግደተሰው ነው
- ሳጥ - አወርገም
- ግዕዝ - አልግዛር
- ጎሙ - አቶም
- ግርፍ -
- ትዋሪ - አንስት
- እውድ - ፈጽሞ (ሳጥገይ ትንሢ)

በዚህ ዕለት የሚደረሰው ምስጋና ከዕለተ ትንሣኤ ምስጋና ጋር አንድ ዓይነት ነው። ታሪኩም - ጌታ የተነሣ ዕለት ደቀመዛሙርቱን ከዝግ ቤት ገብቶ ሰላም ለከሙ ባፀኘው ጊዜ ከአስራ አንዱ ሐዋርያት አንዱ ተግስ የተባለው ዲዲዋስ ከነርሱ ጋር አልነበረም። ሲመጣ ርእሱና ለእግዚአብሔር ጌታን አየነው እሱት። ሐሩ ወመሀሩ እንደሚላቸው ያውቃልና እነሱ አየን ብለው ሲያስተምሩ እኔ ሰግሁ ልል ነውን ብሎ እመኢርኢኩ እደዊሁ ወእገራሁ ገበ ተነውሞ በቸንካር የተቸነከሩ እጆቼን እግርቼን ካላየሁ - ወእመ ኢወዲይኩ አድባክትየ ውስተ ቅንዊቲሁ ወእመ ኢያባእኩ እደየ ውስተገብሁ ወኢገሠሥኩ በቸንካር የተቸነከሩ እጆቼን እግርቼን በመር የተወጋ ጎኑን ካልጻሰሰኩ አላምንም አለ።

ወእምድገረ ሰሙን መዋዕል ይላል በስምንተኛው ቀን ተግስ ባለበት በዝግ ቤት ገብቶ ሰላም ለከሙ አላቸው። ተግስ ጎኑን ካልጻሰሰኩ ብሎ ነበርና ሀብ እደከ ወአብእ ውስተ ገበየ ወገሥሥ እጅህን አምጣና ወደጎኔ እግብተህ ዳሰኝ ወኢትኩን ናፋቱ አላ እመን እመን እንጂ አትጠራጠር አለው። ቢጻሰሰው ከእሳት እንደገባ ጅማት ኩምትርትር አለ። እግዚአብሔር ወእምላኪየ ጌታዬ አምላኬ ሆይ አለ። እስመ ርእሳኪሁ አመንከኒ ብታየኝ አመንከ ብፁዓንሰ እለእንዘ ኢደራእዩ፤ የአምኑኒ - ንዑዳን ከቡራንስ ሳያዩኝ የሚያምኑብኝ ናቸው። ብሎ ፈወሰታል። ይህች ጎኑን የጻሰሰች እጁ ዛሬም ሕያዊት ሁና በሕንድ አገር ከታሰቁ ጋራ ትኖራለች። በዓመት በእመቤታችን በዓል (በአስተርእዮ) ሲያጥኑ ሲገቡ ቀድሳ ታቆርባለች፤ የሚሸመውን ወጥታ ቀኝ እጁን ትይዘዋለች። እንዲህ እያለች እስከምጽአት ድረስ ትኖራለች። ትር፡ ወን

ለ. ማርያም ግብጻዊት

ሀገሯ እስከንድርያ ነው። አባት እናቷ ሲያርፉ በደግነታቸው ይቀና የነበረ ሰይጣን እርሷን ፍቅረ ዝሙት አሳደረባት። 27 ዓመት በሴት አዳሪነት ኖረች። ጌታ ሊያድናት ቢወድ ግስተዋልን ሰጣት። አንድ ቀን ቅዱሳን መካኖትን እጅ ሲነሱ የሚሄዱ መንገደኞች አግኝታ ተከተለኝቸው። መርከብ ሲሳፈሩ እርሷ ገንዘብ አልነበራትምና ሥጋዋን ፈቅዳለት ተሳፍራ ተሻገረች።

ጎልጎታ ከመቃብር እግዚእ ምእመናን ሲገቡ እርሷ መግባት ተሳናት። ከስዕል ማርያም ሥር ወድቃ ስታለቅስ ቆይታ እመቤታችን ዋስ ሆናት ገብታ ተላለሙች። ደስ ብሏት እመቤቱ በሥጋ እንደተዋሰነና በነፍሱም ዋስ ሆኗች እድን ዘንድ የማደርገውን አስታውቂኝ ብላ ተግዕዝቶ እመቤታችንም በስዕል አድራ ከሰው ተለይተች ገዳሙ የርዳዋስ ገብተች ነራ አለች።

ከመንገድ ወጥታ ስመ እግዚአብሔር ጠርታ ጥቂት ሣንቲም አገኘች። ሁለት ገብስት ገዝታ ያን ይዛ የርዳዋስን ተሻግራ የሰው ድምፅ ከማይሰማበት በረሀ ገብታ 47 ዓመት ኖረች። የያዘችው ሁለት ገብስት ምን በልታ ትኖር ነበር? ቢሉ በበረሀ ምን ይገኛል እንደበግ ሣር ነጭታ ውኃ ተጎንጭታ ትኖር ነበር።

ከዚህ በኋላ ዘሲማስ የተባለ መነኩስ እመቤታችን አነሳስታ ልካው ቢሄድ ከሩቅ አያት። ዕርቃኗን ነበረችና ተነሥታ ርጠች። እሱም በረከት ቀረብኝ ብሎ ተከትሏት ርጠ። ጥቂት ከተሯሯጡ በኋላ መለሰ ብላ እ ዘሲማስ ለእመፈቀድክ ከመ ትትናገር ምስሌየ ውግር ሊተ ጸርቀ ዘእትከደን ቦቱ እስመ እነ ዕርቅት - ከኔ ጋር ልትነጋገር ከወደድህ ዕርቃኔን ነኝና የምለብሰው ጨርቅ ጣልልኝ አለችው። መደረቢያውን ጣለላት። ያን ለብላ መጥታ እጅ ተነሳሰ። ከዚህ በኋላ ታሪኳን ነግራ ለዓመቱ ሥጋውን ደሙን አምጥቶ እንዲያቀብላት ተማጽና ተሰናበተችው።

በዓመቱም ሥጋውን ደሙን አምጥቶ አቀበላት። የዛሬ ዓመት በዚህ ጊዜ መጥተህ ጠይቀኝ አለችው። ቢሄድ ዐርፋ ሥጋዋን ግሩም እንበሳ ሲጠብቀው በራሷም እ ዘሲማስ ትበራ ለማርያም - ትበራት የሚል ተጽፎ አገኘ። እሱ ሥጋዋን ሱገንዝ እንበሳ መቃብሯን ቆፍሮለት ተብሯ ተመልሷል። “አባፀኩ ለኪ ስብሐተ ተአምር ዘይሄለሰ በበገምሳ፤ ህያንተ ጽጌያት ገምሳ ለሰዕልኪ ለክሊለ ርዕሳ፤ ተወኪፈኪ ግርያም ለንጽሕኒ እምአበሳ፤ ከመ ለንጽሕኪያ ለግብጻዊት እምርኩሳ፤ እስከመቃብራ ከሪየ ዘይጥር አንበሳ።” እንዳለ ደራሲ

* የነበረችው በ5ኛው ም.ዓ ድ-ል-ክ ነው የቤ/ክ መዝ. ቃ አማርኛ፤

ግብጻዊት ግርያም ባሕታዊት እናት	ጠላት ዲያብሎስን ከናማካሪው
የድንግል ግርያም ወዳጅ ነሽ በእውነት	በንስሐ ጦርሽ እንበረከከሽው
መንደላቀት ሳለ በዓለም ተደሰተ	የዓለም ሀሳብንም እንኮታኮትሺው
በበረሀ መኖር ከሰው ተለይቶ	የሰው አዋራጁ ነወና ጣዬው
ለአዳም ልጅ በምድር ይቻል ይሆን ከቶ?	የተደግሞ በደልሽ በዕንባሽ ተደምስሳ
በአምላክ ቸርነት ግን ላንቺ ተቸሎሽ	መቃብር ቆፈረ ግሩሙ እንበሳ
እርሳ ስምንት ዓመት በበረሀ ኖረሽ	የኛም ጋጢአታችን ይፋቅልን ከንድ
መሪር የንስሐ ዕንባ እያነባሽ።	በንስሐ እንትረብ ወደ ወልድ ዋሕድ።

* “ንስሐስ ትራሰዮ ለዘአበሰ ከመ ዘኢአበሰ። ወለዘማኒ ከመ ድንግል”
 “ንስሐ የበደለውን ያልበደለ። እመንዝራውንም እንደ ድንግል ታደርጋለች”
 አረጋዊ መንፈሳዊ ድር 26 እና 29

አላቸው፡፡ ይህስ አይሁን ባይሆን ከገደልከው በአምላክህ እናምናለን አሉ፡፡ ከከተማ አውጥቶ በጦር ወገኑ ገደለው፡፡ ይህን አይተው በእግዚአብሔር ስም አምነው ተጠምቀዋል፤ አውራውን ከዓደለበትና ከመሀል ከተማ ሁለት አብያተክርስቲያን ሠርተዋል፡፡

በዚህ ጊዜ የፋርሱ ንጉሥ ዱድያናስ ሰባ ነገሥታት ሰብሰቦ ሰባ ጣቦታት አቁሞ ይሰገድ ያሰገድ ነበረ፡፡ የአባቲን ምስፍና ተቀብሮ ልምጣ ብሉ እጅ መገኝ ይዞ ብላቴናቹ አስከትሉ ቢሄድ ሃይማኖታቸውን ካዱ ለጣቦት ሰገዱ ብሉ አውጆ ሕዝቡም ለጣቦት ቢሰገዱ አገኘ፡፡

ለአምልኮተ እግዚአብሔር ቀናፂ ነውና አዘነ፡፡ ወርቅ ብሩን ለነጻያን መጽውቶ ብላቴናቹን አሰናብቶ ነገሥታቱ ከተሰበሰቡበት ገብቶ እነ ወእቱ ክርስቲያናዊ ወእኦምን በእግዚእየ ኢየሱስ ክርስቶስ አለ፡፡ ዱድያናስ ሦስት ዓመት ሙሉ ሃይማኖታቸውን ካዱ ለጣቦት ሰገዱ ልዩ እንዲህ ያለኝ እንድ እንኳ የለም፡፡ ለመሆኑ የግን ልጅ ነህ? ሀገርህስ ደት ነው? አለው፡፡ ከኔ ጋር ምን ገብረት አለህና አባቴን ሀገሪን ትጠይቀኛለህ? አለው፡፡ ሌሎች ያወቁት ነበርና የዞርንቶስ መስፍነ ልዩ ልጅ ነው አሉት፡፡ እንተግ የእኛ ነህ በ10 አህጉር ላይ እሾምሃለሁ የኔን አምላክ አጵሉንን አምልክ አለው፡፡ ሹመት ሽልማትህ ላንተ ይሁን እኔ አምላኬ ኢየሱስ ክርስቶስን አልክድም አለ፡፡ ተቆጥቶ በእንጨት አሰቅሎ ሥጋውን በመቃጥን አስተፈተፈው፡፡ ረጃጅም ችንካርች ያሉበት የብረት ሜግ አጫምቶ ሂድ አለው፡፡ ችንካርቹ እግሮቹን በሳስተው ወጡ ደሙ እንደ ውኃ ፈሰሰ፤ አጥንቱ ደቀቀ፡፡ መሄድ አትቶት አገንብሶ ሄደል፡፡ “ሰላም ለመከየድክ በአገሪክ ሐይን ዘተጽዕረ፤ እስከካራርክ ድቡተ ሶባ ሰላንክ ሰገረ” እንዲል፡፡ መከራው ቢፀናበት እ እግዚእየ ኢትግድቶ ለነፍሱየ እስከ አስተነፍሮ ለዝንቱ ዕልው ይህን ከሠዲ እስካላፍሪው ድረስ ነፍሱን አትውሰድ ብሉ ወደጌታ አመለከተ፡፡ ቅዱስ ሚካኤልን ልኮ ፈወሰታል፡፡ ሄዶ ገፈር አ ዕልሙ አለው፡፡ በሰባ ችንካር አስቸንክሮ በእሳት አስተኩሶ አናቱን በመደሻ አስቀጥቶ በሆዱ ላይ የደንጊያ ምሰሶ አሳስሮ እንዲያንከባልሉት አደረገ፡፡ የግደሞት ሆነ ሥጋውን በመጋዝ አስተልታሉ ጨው ነሰነሰበት፤ ሥጋው ተቆራርጦ ወደቀ፡፡ ከዝግ ቤት ትተውት ሄዱ፡፡ በመንፈቀ ሌሊት ጌታ በእጁ ዳሶ አስነስቶ ገና ሰድሶት ዓመት ስለ ሰሜ ትጋደላለህ ሦስት ጊዜ ትሞታለህ፡፡ በአራተኛው ታርፋለህ አለው፡፡

ሲነጋ ከንጉሥ ሄዶ እንተ ከሀዲ እፈር አምላኬ አጻነኝ አለው፡፡ በሥራይ የሚያቸንፍልኝ ባገኝ ቤቱን በወርቅ እመሳለታለሁ አለ፡፡ አትናስቡሶ የተባለ መሠርይ መጥቶ ንጉሥ ሺህ ዓመት ንጉሥ ጠላትህ ይደምሰሰ አለው፡፡ በምን አውቀዋለሁ አለው፡፡ ላም አስመጥቶ በጆሮሞ ቢያንሾካሸከባት ከሁለት ሰንጥቃለች፡፡ ለጊዜው እርሱንም እንዲህ የሚያደርግለት መሰሉት ደስ

አለው፡፡ ሆኖ በጥብጦ አንጀት ቀራርጦ የሚገድል መርዝ ቀምሞ አስማተ ሰይጣን ደግሞ ሰጠው፡፡ ስመእግዚአብሔር ጠርቶ ቢጠጣው እንደጨረቃ ደምቆ እንደአበባ እሸብርቆ ተገኝቷል፡፡ ጠንቋዩ ማረኝ ብሉ ከእግሩ ወደቀ፡፡ መመለሱን አይቶ የቆመባትን መሬት በእግሩ ረግጦ ውኃ አፍልቆ ወደጌታ ቢያመለክት ሐዋርያው ቶማስ በአካለ ነፍሱ መጥቶ አጥምቆት ጥር 23 ቀን እንገቱን ለሰይፍ ሰጥቶ በሰማዕትነት ዐርፏል፡፡

እሱን ግን በመንኮራኩር አስፈጭቶ ከጥልቅ ጉድጓድ ጥሉት ደንጊያ አትሞበት ተመለሰ፡፡ ጌታ የተፈጠረ ሥጋውን በእጁ ዳሶ መንፈሱን መልሶ እንሥታል፡፡ እግረ መንግዱን እሕዛብን እያስተማረ ከንጉሥ ቀረበ፡፡ እንተ መሰህት እፈር አምላኬ ከሞት አነሳኝ አለው፡፡ ተበላጭቶ በብረት አልጋ አስቸንክሮ ከበታቹ እሳት አንድደበታል፡፡ እሳቱም ደሙ ቢነጥብበት እልም ድርግም ብሉ ጠፍቷል፡፡

ከዚህ በኋላ ክርስቶስ አምላክ ነው ትላለህ ምን እድርገህ ታሳየናለህ? አሉት የለመለሙትን ዕዕው እድርቆ የደረቁትን አለምልሞ፤ ከሞቱ 430 ዘመን የሆናቸው ሙታንን አሥነስቶ አሳይቷቸዋል፡፡ በረሀብ በጽም ይመት ብሉ የሚላብ የሚቋመስ ከሌላት ደጋ መበለት ቤት እንዲታሰር አዘዘ፡፡ ከምሰሰው ጋር አውሩት፡፡ ራቦኝ አብዪኝ አላት፡፡ የምትሰጠው ብታጣ ወደደጅ ወጣች፡፡ ስትመለስ የታሰረበት ሙሰሶ ለምልሞ 15 ከንድ ያህል ከጣራው አልፎ፤ ካጠገቡ እንጀራ የተመላ መሰብ ተቀምጦ እገሉ ዘይቱ በየዕቃው መልቶ አገኘች፡፡ ናሁ አምላክ ገሊላውያን ተመሰሉ ሰብአ ወረደ እምሰማይ ወቦአ ውስተ ቤትየ የገሊላውያን አምላክ ሰው መሰሉ ከሰማይ ወርዶ ከቤቱ ገብቷል፡፡ አለች፡፡ አገልጋዩ እንጂ እርሱን አይደለሁም አላት፡፡ ጆሮው የማይሰማ ዓይኑ የማያይ አቶ የማይናገር ሐንካሳ ልጅ ነበራት፡፡ ሰው እንዳያየው ሸሽጋ ታናረው ነበር፡፡ አምጥታ ጭኑን ብታሰነካው ዓይኑ በርቶለታል፡፡ ጌታዬ ጆሮውንም አፋንም እግሩንም ፈውሰው አለችው፡፡ ይህ ጊዜው ገና ነው አላት፡፡ እርሱንም ቅዱስ ሚካኤል ከእስር ፈቶት መበለቲቷን ከነልጂ አጥምቆ እያስተማረ ወደንጉሥ ተመለሰ፡፡

ንጉሥ ዱድያናስ የሚያደርገው ጠፋው፡፡ በመንኮራኩር ፈጭታችሁ ደብረ ይድራስ ወሰዳችሁ ንዙት አለ፡፡ ፈጭተው ወሰደው ቢነዙት ሥጋው ያረፈበት ሃር ትጠሉ ደንጊያው እንጨቱ ሁሉ ጊዮርጊስ ቅዱሱ ለእግዚአብሔር ጊዮርጊስ ሰማዕቱ ለእግዚአብሔር እያሉ አመሰግናል፡፡ ጌታም ሦስተኛ ከሞት እንሥታል ጭፍርቹን ተከትሎ አምላኬ ከሞት አጻነኝ አላቸው፤ ደንግጠው ከእግሩ ሥር ወደቁ፡፡ መሬቱን ከእግሩ መትቶ ውኃ እመንጭቶ ቅዱስ ዮሐንስ አጥምቋቸዋል፡፡

ከዚህ በኋላ ንጉሥ ልሹምህ ልሸልምህ ለአጵሉን ሰገድ አለው፡፡ ከሹምከኝማ ሌላ ምን እሻለሁ እሺ እሰግዳለሁ አለ፡፡ እሻኪያስ እስካላፈረ ባስከፋሁህ ይቅር

ጊደያ - 27 ዕረፍቱ ለፈትጦር ሰግዕት

ሀገሩ እንዲያ ነው። አባቱ ገርግኖስ እናቱ ግርታ ይባላሉ። የቅዱስ ፋሲለደስ የእህት ልጅ ነው። ንጉሡ ኑግርያኖስ ተንባላትን ሲወጋ ሲዘምት እርሱም አብሮ ዘምቷል። በጦርነቱ ንጉሥ ጥተ። ፈትጦር በተሰለፈበት ጠላት ድል ነጥቶ ድንበር አሰናቀ ወደከተግ ቢመለስ የንጉሡ ፈረስ አቅራቢ የነበረ አግረዳፍ (ዲዮቅልያኖስ) የንጉሥን ሴት ልጅ አግብቶ መንግሥት ወርሶ አገኘ። በዚህ አገዛዝ ከፋዎ በገም ሳይናገር ብዙ ጊዜ ተቀመጠ። ጓሳ ግን ዲዮቅልያኖስ አብያተ ጣቦታት ይትራገዋ ወአብያተ ክርስቲያናት ይትወጃዋ ብሎ ሃይማኖት ሲያስክድ ለጣቦታ ሲያሰግድ የወንድሞቹን መንግሥት መንጠቁ አንሶት ደግሞ እንዲህ ይለናልን ብሎ ሲጣላው ሰይፍ መዞ ቢሄድበት ሸሽቶ ወደግጀት ገባ። እርሱንም ቅዱስ ፋሲለደስ በላ ክርስቶስ ልንሞት እንጂ ልንገድል አይገባም ተው አለው። ንጉሥም በአግላጅ በአጓጓጅ ታረቀው።

እሱም እጁ ከምጽዋት አንደበቱ ከአሉት ሳይለይ ሲኖር ቲምድያፍ ከሁለት ልጆቹ ጋር ክርስቶስን አልከድም ለጣቦታም አልሰግድም ብላ በሰግዕትነት ጥተች። ንጉሥ ቀብር ከልክላብት ሥጋዋ ከአደባባይ ወድቆ ዋለ አደረ ይህ ፈትጦር ከወደቁበት አንሥቶ ቀበራቸው። መሳፍንቱ በዚህ ምክንያት ከንጉሥ አጣሉት። ጦርቱ ምነው እንዲህ አደረገህ አለው የወደቀን ግንሳት የጥተን መቅበር ምን ጥፋት አለው ይልቁንስ አንተ እስከመቼ እንዲህ ስትል ትኖራለህ? አለው። ወገኖቹን ፈርቆ በድብቅ አፋን እንደፈረሰ አሰለገጥ ወደ እስክንድርያ አጋዘው። ሹመ ሀርጄጌዎስ ራሱን እስኪሰት ድረስ አስገረፈው። ሥቃዩ ቢጸናበት ወደጌታ አመለከተ። የታዘዘ መልእክ በእካላ ነፍስ ወስዶ ጌታ ያዘጋጀለትን መካነ ዕ ረፍት አሳየው። ጌታ እንጂ ሐጥቂት ሀሣር ብዙ ከቡር በአንድ ሞት የዘለገለም ሕይወት ይሰጣልና ብሎ በጥብፃት የግራደል ሆነ። ያም በደንጊያ እስከግር በእሳት አስተኩሰ የማይሞትለት ቢሆን ወደ አንዳኖው ላከው። ቢያሥሩት ተፈትቶ ቢገድሉት ተነሥቶ ያገኘታል። በችንካር ቸንካረው ሰቅለው ተዉት። ይህን ታይ የነበረች የ15 ዓመት ብላቴና እሰይ እሰይ እልል እልል አለች። ምነው ለጥተ ሰው ዋይ ዋይ ይባልበታል እንጂ እልል ይባላልን አሏት። መላእክት ሰግያዊ አክሊል ሲያቀጥሩት አየሁ አለች። እንግዲህ ጥብቃቶችን ሲያምንብን አይደለምን ብለው በሰይፍ መትተውታል።

• በ4ኛው ዓድራሳውክ መጀመሪያ ላይ ነው

ፈትጦር ምዕመኑ ለአምላክ ክርስቶስ ተወካፊ ሕግም ለርክ ጊዮርጊስ ከጋጥላን ጋራ ከግኖር ተዋደ መሞትን መረጠ ስለጽድቅ ተሰደ። እንደፈረሰ በሐብል ቢለንም አፋን በእምነቱ ጽናት መስከረልን የሊየሱስ ክርስቶስ እምሳክነቱን።

አመቻቸው ሰጥቶ ለችንካር እጆቹን አሰባ አለቀሰ የጌታ ሥቃዩን ስለሰው ልጅ ብሎ የተቀበለውን። ጥቱ ለጽድቅ ሰው ነውና ሕይወቱ መላእክት ዘመኑ ጻድቃን ተደሰቱ እልል እልል አለች ሕፃኗም ከፈቱ

መዝ 115:

ጊደያ 30 - ዕረፍቱ ለግርቆስ ወንጌላዊ

ግርቆስ ግለት ገህብ፤ አንበሳ፤ ካህን ግለት ነው። ገህብ የተባለ ገህብ ሁሉን እንድተቀስም እርሱም አስቀድሞ ከጌታ ጓላም ከሐዋርያት ስለተማረ ነው። አንበሳም የተባለ አንበሳ ላህምን እንደሚሰብር እርሱም በአምሳለ ላህም በአምሳለ ጣቦታ ተሠርተው ሲመለከ ነበሩ የግብጽን ጣቦታት አጥፍቷልና ነው። ካህን የተባለም ወአምጽኦ ማሬ ዘድዮስ ባለው ሄዶ ነው። ሐዋ 14:13 ቀዳሚ ሰው ዮሐንስ ነው። ሐዋ 12:12 ቁጥሩም ከ72ቱ አርድዕ ት ነው። አባቱ አርሰጠቦሉስ እናቱ ግርያም ይባላሉ። ይህች ግርያም ሐጌታ ያመነች ወንጌልን የተቀበለች ጌታም ካረገ በጓሳ ቤቷን ለሐዋርያት ቤተጸሎት አድርጋ የሰጠች እነርሱንም በተልዕኮ ያገለገለች ከ36ቱ ቅዱሳት አንሶት አንዷ ናት። ሐዋ 12:12

ጌታ ካረገ በጓሳ ሐዋርያትን እየተከተለ ይማር ያገለግል ነበር። በርናባሰንና ላውሎሰን ተከትሎ እንደጊደያ ወርዶ አስተምሯል። ሐዋ 12:25

ከዚያ በጓሳ ቅዱስ ኢፕሮስን ተከትሎ ሮም ወረደ። ቅዱስ ኢፕሮስም ከፍጽምነት መድረሱን አውቆ ጽጵስና ሸሞ ከሀገረ ሰብከቱ ግብጽን ከፍሎ አስተምሮ ብሎ ሠጠው። እሱም ወደ ግብጽ ሲሄድ ከከተማው በር ሲደርስ የሚማው ጠፈር ተበጠሰበት። አንድኛው የሚባል ሜማ ሰፊ አግኝቶ ሰፋልኝ ብሎ ሠጠው። ሲሰፋ እጁን ወግቶት ኢስ ታኦሰ ብሎ ሮሽ እሐዱ እግዚአብሔር ግለት ነው። የጠራሽውን ታውቀዋለህን አለው። ሲሉ ሰምቼ እንጂ ያስተማረኝ የለም አለው። ፈቃዱን አይቶ አስተማረው። ከነቤተሰቦቹ ከነገረቤቶቹ አምኖ ተጠምዷል።

“የሀገሩን ሰርዶ በሀገሩ በፊ” እንዲሉ አንድኛውን ጸያሔ ፍፍት አድርጎ ያስተምር ጀመር። ሕዝቡም ትምህርቱን ሰምተው ተአምራቱን አይተው አመኑ ተጠመቁ። ካሙኑም ዘንድ ጣቦታቱን አፈራርሰው አብያተ ክርስቲያናት ሠርተዋል።

ገነውተ ጣቦቱ በጠላትነት ተነሱበት። ምዕመናን አባታችን ልናጣህ እንሻምና ቁጣቸው እስኪበርድ ወደሌላ ሄደህ ቆይ አሉት። እረኛ የሌለው መንጋ እንዳይሆኑ አንድኛውን ኢጲስቆጶስ ልጆቹን ቄስ ዲዮቅን አድርጎ ሸሞላቸው በባርቃና በአቅራቢያዋ ባሉ 5 አህጉር እየሰበከ ቅዱስ ኢፕሮስን ለመጠየቅ ወደሮም ሄደ። ከዚያ ሆኖ ወንጌሉን በላሳነ ሮማይስጥ ጽፎታል። ዘመኑም በአብነት መጻሕፍቶቻችን ጌታ ካረገ 11ኛ ሲፈጸም 12ኛ ሲጀመር ቀላውዴዎስ ቄሳር በነገሠ በ4ኛ ዓመት (45-46 ዓ.ም) ነው።

ኤርምያስ ማለት እግዚአብሔር የሚያውቀው ጎሩይ እምከርዎ እሙ ማለት ነው። ቁጥሩ ከእረፍቱ ሀብደት ነቢያት ነው አባቱ ኬልቅያስ ይባላል በዓናቶች የሚኖር ካህን ነበር። ከኢዩኦስ ዘመን መንግሥት እስከ ሚጠቀስ እስራኤል ድረስ አስተምሯል።

ንጉሡ ኢኮንያን ይባላል ሦስት ወር እንደነገው ናቡከደነጾር ከፋርስ መጣ እሱን አሥሮ ሕዝቡን ማርኮ ሲሄድ ወንድሙ ናታን ከመንገድ ቆይቶ እነኚ ብታነግሠኝ እስራኤልን አስገዛህ ነበር ብሎ ሹመት ለመገኘት። ስሙን ባትከዳኝ ሲል ሲዴቅያስ ብሎ ከምርኮ በቀሩት ላይ ሹሞት ሄዷል። እርሱም 8 ዓመት ሲገባር ኖሮ ቅጽሩን ካሳፋ እንባውን ካዳና በኋላ አልገብርም አለ። አስቀድሞ በሞአባውያን መንፈቅ ያህል አስከበበው ኋላም እርሱ ሁለት ዓመት ከበበው። ወደ እግዚአብሔር አመልክታልና ብሎ ወደ ኤርምያስ ላከ ከሕዝብህ ጋር ትማረካለህ አለው እንተማ በጌ ተናግረህልኝ አታውቅም ብሎ እጅ እግሩን አሥሮ ከጥልቅ ጉድጓድ አስጣለው። ጌታ ቅዱስ ሚካኤልን ልኮ በአቤሜልክ አድሮ አውጥቶታል። ኤር 38፡ 7- 11 እስራኤል ረሀብ የሚጉዳቸው ቢሆን ንጉሣችንን በምክንያት እናድናለን ብለው እንደ ሞተ ሰው ገንዘው በአልጋ አድርገው ዋይ ዋይ እያሉ ይዘውት ሲወጡ ናቡከደነጾር የሰውን ብዛት አይቶ ምንድር ነው ብሎ ጠየቀ። የእስራኤል ንጉሥ ሞቶ ሊቀብሩት ይወስዱታል አሉት እሱንማ አጥቤ ገንዜ ልቀብረው ይገባኝ ነበር። ያም ባይሆን ልሳመው አምጡት አለ። አስመጥቶ መገንዘብን ፈትቶ ቢያየው ቁልጭ ቁልጭ ይላል። ምንው ሳምንህ ከዳኸኝ አሁንስ እንጂ እኔን ከዚህ አስቀምጦህ ወዴት ልትሄድ ነበር አለው ዝም አለ መሳፍንቱን ፍረዱኝ አላቸው እችላለሁ ብሎ አይዋጋ ወይ አልችልም ብሎ አይገባ ሞት ይገባል አሉ ፍርድ አላወቃችሁም ሞቱ ለብእሲ ዕረፍቱ ሞትማ እረፍት ነው ብሎ ሰባት ልጆቹን በሰደፍ አስመትቶ እሱን ሁለት ዓይኑን አውጥቶ በፈረስ ጭራ አስሮ እያስጉተተ ባቢሎን አወረደው ጫን ባቄላ ሲፈጭ ከወፍሮ በር ልቡ ፈርሶ ሞቷል።

ለኤርምያስ አቤሜልክና ባርክ የሚባሉ ምድያማውያን ደቀመዛሙርት ነበሩት ከዚያ በፊት የምርኮን ነገር ሲናገር እየሰሙ

ሊታርአዩን ሙሉ ወብድወታ ለእየሩሳሌም የእየሩሳሌምን ጥፋት ሊታሳየን እያሉ ያለቅሱ ነበር። ጊዜው ሲደርስ ባርክን መቃብረ ነገሥት እስጠበቀው አቤሜልክንም ለድውያን የምንቀባው አጽቀ በለስ እምጣ ብሎ ላከው እርሱ ግን ከሕዝቡ ጋር ተማርኮ ፋሬስ ባቢሎን ወርዷል።

አቤሜልክ በለሱን ቆርጦ በሙዳይ አድርጎ ሲመለስ ከጥላ በር እረፍ አለ ወዲያውም እንቀላፍቶት ተኛ በተኛ በ66 ዓመቱ ነቅቷል ሲነሣ ጥለው ከተኛበት ጊዜ ጥቂት አልፍ ብሎ ነበርና ዘግይቻለሁ ብሎ ፈጥኖ ሊሄድ ቢሞክር መንገዱ ጠፋው። ቁሞ ሲመለከት መልአኩ በአምሳሉ አረጋዊ ከተራራ ሲወርድ አየ። ሄዶ አይቱ ሀለው ኤርምያስ ወአጋውየ እነ ኤርምያስ ወዴት አሉ አለው። አንተኑ ነገዳ ለእየሩሳሌም ለእየሩሳሌም እንግዳ ነህን እነ ኤርምያስ ያሉ ባቢሎን በሰደት እየሩሳሌምም ከጠፋች 66 ዓመት አለው አራት ሽማግሌውን አክብር ብላኛለች እንጂ ጆጃ ጆጃዋ ብላህ በወደድሁ ነበር ለድውያን የምንቀባው በለስ እምጣ ብሎ ልኮኝ ይኸው ትጠሏ አልጠወለገም ደሟም ይንጸፈጸፋል አለው አንተን ከመከራው ሠውሮህ ነው ብሎ በወራቱ አስረድቶ ወሰዶ ዘገርክ አገናኘው አንገት ለአንገት ተቃቅፈው ተላቅለዋል። ኋላም ቀኖና ቢገቡ እስራኤል ከምርኮ ሲመለሱ አራት ዓመት እንደቀራቸው ተገለጸላቸው ይህን ጽፈው ዐጽቀበለሱ ጋር ታዞ ቢመጣ ንበር አንገት ላይ አሥረው ላኩለት።

ኤርምያስ ሰው ሞቶበት ሊያስቀብር ሲሄድ ከፈረስ ግንብ አጠገብ እስከሬኑ አሳርፎ ባለ ንበሩ በሰሙ ጠርቶ ጣለለት ነገሩንም እንዲረዳለት ሙቱን በእግሩ ረግጦ አንስቶታል ሙቱም በወረቀቱ የተጻፈውን መስክሮ ተመልሶ እርጅል። ጽሁፋም ከምርኮ ለመመለስ ሌራት ዓመት ቀርቷልና ከአሕዛብ የተጋባችሁ ተፋቱ ያላገባችሁ ተጠበቁ የሚል ነበር። ብዙዎቹ እግዚአብሔር የተናገረውን አያስቀር ብለው ያገቡ ተፋቱ ያላገቡትም ተጠበቁ። የቀሩት ግን ሚስቶቻችንን እንፈታም ከሀገራችንም እንቀርም አሉ። አራት ዓመት ሲፈጸም ኤርምያስ በፈቃድ እግዚአብሔር እስራኤልን ሰብሰቦ ወደ እየሩሳሌም ተመለሰ። እኒያም ከኋላ ከኋላ ተከተለት። ዘርገኑ አቤሜልክ ሊቀበሏቸው ወጥተው የአሕዛብን ሴቶች አይተው ምንው እንዲህ አደረገህ አሉት ሚስቶቻችንን ማን እፋቶን ዘገራችንን ማን ነገሩን ብለው መጡ አላቸው ኃያላኑን መርጠው

አሳደዋቸዋል። ከዚያም ቢመለሱ ንቃቸሁን ጠልታቸሁን ሂዳችሁ የለምን ብለው አባረሯቸው። የርዳኛህን ሳይሻገሩ ሀገር አቅንተው ተቀመጡ። ምድሪቱንም ሠመርናሃ /ወደድናት/ ሲሉ ሰማርያ ብለዋታል።

ከምርኮ ከተመለሱ በኋላ ኤርምያስ የፈረሰውን ቤተመቅደስ አሠርቶ ንዋያተ ቅድሳቱን አሰናድቶ ዳግመኛ እግዚአብሔርን በድለው ይህን የመሰለ መከራ እንዳያገኛቸው ሲያስተምራቸው ቆይቶ በዚህ ዕለት ሕዝቡን ሰብሶ የሥጋዊን ነገር ሲናገር የአምላክን ልጅ አምላክን አየሁት ይላል። ብለው በደንጊያ ወግረው ገድለውታል። ተረ.ኤር 11:54 ዕብ 11 37

ገንቦት 7 ዕረፍቱ ለአትናቴዎስ ሐዋርያዊ

አትናቴዎስ ማለት ሞት ሕልፈት የሌለበት ሕይወት ማለት ነው። ሐዋርያ የተባለው አንድ ቀን ከጴጥሮስና ከጳውሎስ መቃብር ሄዶ ሰላም ለከሙ ብጹዓን ሐዋርያት እያለ ሲጸልይ ለከሂ ይበሉከ ሐዋርያ እንተንም እንጂ ሐዋርያ ይሉሀል የሚል ጽምጽ በለሰማና እንደሐዋርያት መከራ የተቀበለ የተሰደደ በትምህርቱ መናፍቃንን ተከራክሮ የረታ በተግዥ በድርሰቱ ለቤተክርስቲያን ዓምድ ስለሆነ ነው።

ሀገሩ መኑፍ ነው። አባት እናቱ አረማውያን ነበሩ የአባ አለ እስክንድሮስ ደቀመዝሙር ነው። የአረማዊ ልጅ ከሆነማ እንደምን ደቀመዝሙሩ ሆነ ቢሉ አንድ ቀን እስክንድሮስ በመንገድ ሲሄድ ይህ አትናቴዎስ ከሕፃናት ጓደኞቹ ጋር እሱ እንደ ሊቀጳጳስ ሆኖ ጓደኞቹ እንደምእመናን ሆነው አጥምቀን እያሉ እያጠመቃቸው ሲጫወቱ አይቶ ቆሞ ይመለከታቸው ጀመር። ተከታዮቹ አባታችን ከሕፃናት ምን ቁም ነገር ይገኛልና ቆመህ ታያቸዋለህ አሉት እንዲህ መሰሏቸዋልን እኒህ ሕፃናት የሚሰሩት ጳላ ጌታሳኦድሮ የሚሰራውን ነው ይህ ብላቴና አባቱ በሕፃንነቱ ይሞታል እናቱ አምጥታ ትሰጠኛለች እኔም ቀጥሎ የሚሾም እሱ ነው አላቸው።

ይኸውም አልቀረ አባቱ በዘመነ ረሀብ ሞተ እናቱ እንደወደድህ አድርገው ብላ አምጥታ ሰጠችው እያስተማረ አሳድጎ ከበታቹ ሾመው። እርሱ ካለፈ በኋላ በርሱ ቃል በመንበሩ ሾመውታል 20ኛ ሊቀጳጳሳት ነው። ተሹሞም ባለ ብዙ ተግዥ

ጽፋል ብዙ ድርሰት ደርሳል። ከብዙውም እንዲያቅዱ እግዚአለውጥ ሆኖ በሰንበት በክረምትና በደብረታብር የሚቀደሰው ቅዱሳን ነው ብዙ ሕሙማንን ፈውሷል፤ በለበሰው ልብስም ሙት እንሥታል። ከትህትናውም ብዛት እንግዳ ሲመጣበት እንደ ብላቴና ዝናሩን ነጥቆ ወገቡን ታጥቆ እግር ያጥብ ነው።

ንጉሥ ቅስጦንጢኖስ ዘየበቢ አርፎ ልጁ ቅስጦንጢኖስ ዘይንእስ ነገሠ። የአርዮስ ወዳጅ የነበረ አውሳብዮስ ሄዶ ንጉሥ ብዙ ስለነበሩ አስወጥተውት እንጂ ይአርዮስ ሃይማኖት እውነተኛ ነበረች። አለው እሱም ነገሩን ተቀብሎ አትናቴዎስን ከመንበሩ አስወጥቶ ሰደደው 7 ዓመት በሰደት ኖሯል። ተሰደም በብሔረ ዐረብ ባለ ዐረባውያን እምልኮ የሚፈጽሙበት ምክራብ ጣዖት ነበረ። ቆሞ ሲያየው ቆይቶ ወደ ጌታ ቢያመለክት የሰው እጅ ሳይነካው ፈርሶ የኮረት ከምር ሆነ ምን መጣብን እያሉ ሲታወኩ ነገሩ ከወደእግዚአብሔር የተደረገ መሆኑን አስረድቶ አላምኖ አጥምቶቸዋል ቀላውስት ዲያቆናትንም ሾሞላቸዋል። ስንከላር

ከሰባት ዓመት በኋላ ቢያከራክረች እከራከራለሁ ቢገድለንም እሞታለሁ እንጂ እስከ መቼ በሰደት እናራለሁ ብሎ ከንጉሥ ተረዐ። በገዛ እጁ ይሙት ብሎ አውሳብዮስን በአዲስ መርከብ የምርቶ ምግቡን ተዛፈውን ሰጥቶ እሱን ገን ምግብ ተዛፈ ሳይሰጠው ዐነተዘ መርከብ አድርጎ ወደ እስክንድርያ ላካቸው አውሳብዮስ መርከብ ተሰብሮበት ሰጥቶ ቀርቷል። እሱ ገን መላእክት መንፈሳዊ ምግብ እየመገቡት በአዲስ መርከብ አሳፍረው አድርሰውት ወደ መንበሩ ተመልሷል።

ከዚህ በኋላ አርዮሳዊው ቅስጦንጢኖስ ዘይንዕስ ሞተ ዩልዮስ የተባለ ከሀዲ ነገሠ ሊገድለው ሲያሰፈልገው ሸሽቶ ገዳመ አክሚም ዝ መሸሹ ገን ሞት ፈርቶ ሰግዕትነት ጠልቶ አይደለም ወሰብ ይሰድዲክሙ እምነቲ ሀገር ጉዩ ገብ ካልዕታ ማቴ 10:25 ያለውን አሰቦ እርሱም እኔን ገድሎ በኔም ምክንያት የብዙኃን ደም ፈሰሰ እኔ ፍዳ እንዳይሆንበት ብሎ ነው። እሱም አልቆየም ሞተ ምእመናን አባታችን ጠፋብን ብለው ለአባ እንጠንስ ነገሩ ገዳመ አክሚም አለላችሁ አላቸው በአጀብ አምጥተው ወደ መንበሩ መለሱት ከዚህ በኋላ በሰላም ሲያስተምር ቆይቶ በተሾመ በ47 ዓመቱ በዚህ ዕለት አርፏል።

ዲቱ አትናቲያሰ ደግ ሐዋርያው
 ልዩተክሰቲያን የጦርነት ግምድ ነው
 ርእሰ ልዩነት ከዚህ በፊት ሲሆን
 ቀርቦ አገር አመብ የእንግሊዝን
 ተዲያ ዳድት ቢላል ያስዘግጥን
 እስከ ልዩ በሉት ትሕትናውን
 በመጥፋት ምክር ቢለድድ ነገር
 ዞር አስተማሪ ወንጌልን በምር
 ነገርን በማያረብ በጥላም ትምህርቱ
 ከአሕዛብ መንገድ ጠፋተው ማለታቱ
 በሰነድ ከዚህ አለች የአምላክ ታሰቀ
 የሪህ ግንድ እርሶስ ከሀደት ፍሬው አገዛዝ
 ዳድታንን ሲያዳግ ሥነሰውን ቆርጦ
 ያላም እንዳያውቅ ገታው አቆጥቆጦ
 በምስጢር ምሣራ አትናቲያሰ ልዩ
 ከሥራ ማለው ገዢው ቆራርጦ
 እስከ እንደአባታችን ይካሄድ ትካላት
 ራሱን ማጥራድ ከዚህ ያደርጋልና

1 ዲፕ 5 6

ገንቦት 8 ዕርገት

የተነገረው ትንቢት የተመለሰው ምሳሌ ይፈጸም ዘንድ ጌታ
 በተቀበረ በሶስተኛው ቀን በሰንበተ ክርስቲያን መግዝብ ፍቱልን
 መቃብር ከፈቱልን ሳይል ሙስና መቃብርን አጥፍቶ ተነሥቷል
 ተነሥቶም አርባ ቀን ለሐዋርያት መጽሐፈ ኪዳን አስተምሯል።
 ገብኢ ሠርቶ ያስተማራቸው ሶስት ቀን ነው። በትንሣኤ በአግብአተ
 ግብርና በጥብርያዶስ ወዘንቱ ማልቡ ለእግዚአን እንደ ያስተርእዮሙ
 ለአርዳኢሁ እምድኅረ ተንሥኦ እመታን እንዲል ዮሐ 21፡ 1
 በየቀኑ ግን ለአንዱ ለሁለቱም ሳይገለጽላቸው አይውልም አያድርም
 ነበር። በ40ኛው ቀን አንትሙስ ንበሩ ሀገረ ኢየሩሳሌም አስከ
 ትለብሱ ኃይለ እምአርያም ከሰማይ ኃይል እስከታገኙ ድረስ
 በኢየሩሳሌም ቆዩ ብሏቸው እስከ ቢታንያ አውጥቶ እስከ
 በትርያርነነት ያለውን መሣረግ በአንብሮተ እድ ሾሟቸው ዐርጋል።
 ሉቃ 24 50

ከአርባ ዝቅ ብሎ በ39 ከፍም ብሎ በ41 ያላደረገው በ40
 ቀን ያደረገው አዳም በ40 ቀን አግንቶ ያጣትን ልጅነት እንደመለሰ
 ለማመቻ ነው። ማረጋገጥ ከእመቤታችን በነገሱ ሥጋ ነው። ስለምን

ቢሉ ተለዩ ተለወጠ ላሉት እንዳይመቻቸው አንድም ቅዱሳን
 ግረጋቸውን ገነት መንግሥት ሰማያት መግባታቸውን ለማጠየቅ
 ነው ዐርገ ከመያለቡ ዕርገተ ዳድታን ንጹሐን እንዲል መቅ ወን

ክርስቶስ እየሰለ የጸሎት መድኃኒት
 ከሞት በተነሣ በአርባ ዕለት
 መላእክት ለጅቡ እያወደሱት
 በሌላታ ዐረገ በታለ አትርገት
 ከድንገል ግርያም የነገሩ ሥጋ
 ልዑል ጌታ አረገው ለክብር በጸጋ
 በእጁ ባርኪቸው ሐዋርያትን
 ጌታ ወደ ሰማይ ሲያረጋ በሥልጣን

ጠብቁ አላቸው መንፈስ ቅዱስን
 ቅዱሳን መላእክት ለርሱ እየዘመሩ
 ጌታ በክብር ሲያርግ ቆመው የነበሩ
 ያዩ ሐዋርያት ምንኛ ይከብሩ
 በሰነድ ሳንተር ከሞት ተነስተን
 ወደ ሰማይ መንግሥት ግረጋችንን
 በርሱ የክብር ዕርገት እውቀን ተረዳን
 እርሱ ዐርገ ለኛ እብነት ሆነን

1 ተሳ 4 17

ገንቦት 9 ዕረፍታ ለቅድስት ዕሌኒ /ከ 255 328 ዓ.ም/

አየሁዳዊት የርሐ ቤት ነች። ተርቢኖስ የሚባል ባል ነበራት ነጋዴ
 ነበርና ለንግድ ሄዶ ሶስት አራት ዓመት ኑሮ ሲመለስ ባልንጀሮቹ
 ከግዕዝ ከሞገድ ድንን እንደወጣን ሚስቶችን ሌላ ወንድ
 ሳይለምዱ ብናገኛቸው መልካም ነበር አሉ። በሃይማኖት የጸናች
 ከገቢረ ኃጢአት የራቀች መሆኗን ያውቃልና እኔስ እንኳን ከግዕዝ
 ተርፍሁ እንጂ ሚስቴን በዚህ አልጠረጠራትም አላቸው ያንተ
 ሚስት ፍጥረቷ ከሐዋን ልጆች አይደለምን ቤት ጥንቱንም
 ምክንያተ በሐት አይደለችምን አሉት በፍጹም አታደርገውም አለ
 አንዱ አሁን እኔ ቀድሜ ሄጄ ለምጃት ለምጃን ብመጣስ አለ እሱም
 ባይሆን ለህሰ ቢሆንልኝስ ጥሪቴን እስጣለሁ ጥሪቴን እስጣለሁ
 ተብብለው ተወራርደው ሄደ።

ከዚህ አትራቢያ ደርሶ ከተርቢኖስሚስት አገናኙን አለ።
 በንኳ ሰው ፀሐይ አይቷት እያውቅም አሉት አገልጋዩን አስጠርቶ
 እመቤት ዕሌኒን ሳንጋግራት እፈልጋለሁ ንገራልኝ አላት ገብታ
 ብትነገራት ፊት ነሳቻት ተመልሳ አልሆንሁም አለችው። ገንዘብ
 ልሰጥ ይላል ወይልኝ አላት ነገረቻት ተቆጥታ በያዘችው መታቻት።
 ደግን እያዘራች ወጥታ አይሆንም ስለህ እንቢ ብለህ አስመታኸኝ
 አለችው እንኪያሰ ይህን ገንዘብ ሳንቺ ልሰጥሽ ሁለቱ
 የሚተዋወቁበትን ነገር አምጥተሽ ሰጧኝ አላት። ይህንንስ

አደርግልሀለሁ አንተም ነጋድያን መጡ የብስ ረገጡ ብለህ አሰወራ አለችው አሰወራ ገብታ ነጋድያን መጡ የብስ ረገጡ እየተባለ ነው ሰውነትሽን ታጠቢ ሽቱም ተቀቢ አለቻት። ስታጥባት ከአንገቷ ያሠረላትን ዕንቁ ረስታው ገባች። ወስዳ ሰጠችው ከመደብር ሂዶ ለምጃት ለምጃን መጣሁ ብሎ የያዘውን ዕንቁ አሳየው እውነት መሰሉት ልመርምር ሳይል ጥሪቱን አስረክቦ ባዶ እጁን ገባ።

ዕሊኒ ማዘኑን መቆጣቱን አይታ ወንድሜ ምን ሆነህል እንደወትሮህ ደስ አላለህም አለችው ይህን ያህል ዘመን የደከምሁበት ጥሪቱን ማዕበል ሲወስድብኝ ምንው አላዝን አላት ይህማ እግዚአብሔር ያየውን ቢነሣን ያላየውን ይሰጠን የለምን በዚያውም ላይ ከዘመዶቻችን ተበድረን እንደወትሮህ ነግደህ እንኖራለን አለችው። እኔስ አበድሬ በኖርኩበት ሀገር ተበድሬ አልኖርም አንቺን ግን ሁሉ ይወድሻል እንዳልሸው ሆነሽ ኑሪ ብሎ በነገሩ ይወርፋታል። ተነሥቶ ሲወጣ እኔስ ካንተ ተለይቼ ወዴት እቀራለሁ ብላ ተከተለችው።

ሣጥን አስጠርቦ ይዞ መርከብ ተሳፍረው ሲሄዱ እጎቱ ምንው ሳምንሽ ከዳሽን ሰወድሽ ጠላሽን አላት አንተን ጠልቼ ማንን ወድጃለሁ አንተን ከጆ ማንን ለመድሁ አለችው እንኪያስ ይህንን ለእገሌ ማን ሰጠው አላት ሠራተኞቹ መጥታ ነገራችን አይሆንም አልኳት ኋላ ገላጭን ስታጠብ ረስቼ ገብቼ ነበር እሷ ወስዳ ሰጥታው ይሆናል እንጂ እኔስ መልኩን እንኳ አሳየሁትም አለችው አድርገሽው ከሆነ ሥራሽ ያጥፋሽ አላደረግሽውም እንደሆነ ሥራሽ ያውጣሽ ብሎ በሣጥን ከቶ ከባሕር ጣላት ማዕበል እየገፋ ወስዶ ጽንፈ በራንጥያ አደረሳት የበራንጥያ ንጉሥ ቁንስጣ ከባህር ዳርቻ ቆሞ ነበር የነጋዴዎች ወርቅ ይሆናል ብሎ አሰወጥቶ ቢከፍተው ቀልዱ ቀልዱ ሰትል አገኛት ውበቷን አይቶ አላዋቂ ነውና የክርስቲያን እመቤት ማርያም አንቺ ነሽ? አላት የከፋኝ የቤት እመቤት እንጂ የርሷን የእግሯ እጣቢም አልሆንም አለችው ሥርዓተ አሕዛብ የሚያስተምሯት ሽቱ የሚዘግቡላት ደንገጡሮች ሰጥቶ መንፈቅ ያህል የጠራ የለሰለሰ ሲመግባት ቆይቶ በመንፈቁ ተገናኝት ልጅ ወለደች። ስሙ ቆስጠን ጢኖስ ተባለ እናቱ ከባሕር ተገኝታለችና ሐመልማል ማለት ነው።

እስከ አራት ዓመቱ ነገረ ሃይማኖት እያስተማረች አሳደገችው ጥምቀት ግን አባቱ አረማዊ ነበርና እንዳይጣላው ብላ

አሳስጠውቀውም ወደ ሀገሯ ደዛው ከተመለሰች በኋላ አድጎ አካለ መጠን ሲያደርስ ጥበቡን ኃይሉን ሰምቶ አምጥቶ አንገሃት በሁለት ዓመት አረፈ እሱ በበራንጥያ ዲዮቅልጥያኖስ በሮም ተከታትለው ነገሠዋል። የዲዮቅልጥያኖስ ንጉሥና እንደምነው ቢሉ ቀዳሚ ስሙ ነገረኛ ነው ሀገሩ ሳዕላይ ግብጽ ነው ከሮሙ ንጉሥና ከኑማርያኖስ ቤት የፍየል እረኛ ሆኖ ሲያገለግል ይኖር ነበር። ንጉሡ ሕንጥርብያ፣ ፍንጥርብያ፣ የሚባሉ ሴቶች ልጆች ነበሩት ታላቂቱ ሕንጥርብያ ድምፃዊ ነበርና ሲያንጉራጉር በገና ሲደረድር እየሰማች በሐጸዝሙት ተነደፈች አባቷ ጠላት ተነሥቶበት ዘምቶ በዚያው ሲሞት ስመ መንግሥቱን ዲዮቅልጥያኖስ ብላ አግብታ አነገሠችው ከሰምንት ዓመት በኋላ ታናሽቱ ፍንጥርብያም ቤትወደዱ መከሰምያኖስን አግብታ በአንጸኪያ አነገሠችው።

ዲዮቅልጥያኖስ በነገሡ በ20 ቆስጠንጢኖስ በነገሡ በ19 መስክምያኖስ በነገሡ በ 8 ዓመት ዲዮቅልጥያኖስ በአባ ባጋግዮስ ምክንያት አብያተ ጣዖታት ይትራንዋ አብያተ ክርስቲያናት ይተለጸዋ ብሎ አዋጅ ነገረ። አብያተ ክርስቲያናት ተቃጠሉ፣ መጽሐፍት ተቆነጹሉ፣ ምእመናን በግፍ ታረዱ ተሰደዱም ኋላ ግን ዲዮቅልጥያኖስ ዓይኑን ታውሮ ተሰቃይቶ ሞቷል። /ገድ. ጊዮ/ መክሰምያኖስንም እርሱ ድል ነሰታል። እንደምን ቢሉ ከሞት ከሰደት የተረፈ ምእመናን መጥተህ አድነን ብለው ላኩበት። ይህን ሲያወጣ ሲያወርድ ሌሊት በራእይ «በዝ ትእምርተ መስቀል ትመውያ ለጸርከ» የሚል ጽሑፍ የቀረጸበት መስቀለ ብርሃን እየ ምን ይሆን እያለ ሲያሰላስል የታዘዘ መልክ መጥቶ እንዳየሽው ምስል አሠርተህ ያዝ ታሸንፈዋለህ አለው። ከዘውዱ ጀምሮ እስከ ተራ የጦር ዕቃ ድረስ መስቀል አስቀረጸ። ከዚህ በኋላ መክሰምያኖስ መጣብህ ብለውት ቢገጥመው አቸንፎታል። መክሰምያኖስም ሲሸሸ የቲብር ወንዝ ድልድይ ተሰብርቦት ሰጥሞ ቀርቷል። ከዚህ በኋላ ሮምን እንጸኪያን ጠቅልሎ የሚገዛ ሆነ በዓመቱም /በ313 ዓ.ም/ አብያተ ጣዖታት ይትወጸዋ አብያተ ክርስቲያናት ይትራንዋ ብሎ አዋጁን በአዋጅ መልሶታል።

ዕሊኒ ቀድሞ ልጅ ሳለ ደገኛ ሃይማኖተኛ ይሆንላት ዘንድ ብዕዓት ገብታ ነበርና በዘመኑ ተርካ ሃይማኖት ስለቆመ ደስ ብሏት ብጽዓቷን ለመፈጸም በ327 ዓ.ም ኢየሩሳሌም ወርዳ መስቀሉን

ከተቀበረበት አስወጥታ አብያተ ክርስቲያናት አሠርታ በዓመቱ /0328 ዓ.ም/ በዚህ ዕለት አርፋለች።

ዲዩትላፕሮኖስና መክሰምያኖስ በ305 /6/ ዓ.ም መንግሥታቸውን በፈቃዳቸው ለቀው ክበር፤ ልብጠንጢኖስም የተዋጋው በመክሰምያኖስ ተተክቶ ከክበር ሌላ መክሰምያኖስ ነው የሚል ታሪክም ይነገራል።

ገንቦት 11 ቅዱስ ያሬድ

ያሬድ ማለት ሙራድ ማለት ነው። ብሔረ ሙላዱ እክሱም ነው ትውልዱ ከዘርዐ ሊዋውያን ነው። አባቱ አዳም እናቱ ታውክልያ ይባላሉ። አባቱ ካህን ነበር የተወለደው በ505 ዓ.ም ነው ለትምህርት ሲደርስ ይስሐቅ ለሚባል መምህር ሰጡት ከሱ ፊደል አጥንቶ መዝሙረ ዳዊት ሊማር ለእናቱ ወንድም ለርሱ አጉቱ ወደ ሆኑት ወደ መምህር ጊደዎን ሄደ እንዲት ቀለም እንኳ ሳያጠና ሰባት ዓመት ተቀመጠ።

እንድ ቀን ቀለም አጥፍቶ መምህሩ ተቆጥተው በባትር ገረፋት የፀብ አይደለም «ወኢትዘብጥ አሐደኒ ዘእንበለ ሕጻን በእንተ ትምህርት ወግተሣጽ ከመ በዝንቱ ይተዐቀብ» /ፍት.ነገእ.11ክ1/ እንዲል ለተግሣጽ ነው። ሸሽቶ ሲሄድ መንገድ አድክሞት ዋዕዩ ፀሐይ ተሰምቶት ከዛፍ ጥላ ሥር ተቀመጠ። ትል ዛፋ ላይ ለመውጣት ሽታ ሰድስት ጊዜ እየወጣች ስትወድቅ በሰባተኛው ወጥታ ስትሄድ አየ እኔስ እስከመጨረሻ ብተጋ ትምህርቴ ይገለጽልኝ የለምን ብሎ ተመልሶ መመህሩን ይቅርታ ጠየቀ ከዚህ በኋላ ጌታ ኅሊናውን ንጹሕ ልቡናውን ብሩህ አድርጎለት ባንድ ቀን ብሎይ ሐዲስ ወሰኖ ተገኝቷል።

ከጊዜያት ባንዱ ጌታ ሶስት አዕዋፍ ከገነት ልኮለት በቃል ሰብአዊ ሲያነጋግሩት ተመስጦ መጣበት ጌታ በመንበረ ጸባያት ሆኖ በቃለ አቅርቦት በሰብሐተ መላእክት ሲመሰገን ሰማ። ጳጳሱ ንጉሠ ካህናቱ መሳፍንቱ ለጸሎት ተሰብስበው ሳሉ በሶስት ሰዓት ከመላእክት የሰማው ተገልጾለት ሃሌ ሉያ ለአብ ሃሌ ሉያ ለወልድ ሃሌ ሉያ ለመንፈስ ቅዱስ ቀዳሚሃ ለጽዮን ሰማየ ሣረረ ወበዳግም አርአዮ ለሙሴ ዘከመ ይገብር ግብራ ለደብተራ ብሎ

በዚህ አመስገኗል። ከዚያ በፊት በዚህ ምስጋና የለም ክርና ሁሉም ተደንቀው ሲሰሙት ወለዋል። ይህን ድርሰቱንም ከአርያም የሰማሁት ነው ሲል አርያም ብሎታል። በሚያዚያም ጊዜ ያለፈ ያገደመው የወጣ የወረደው ሁሉ በተመስጦ ይሰማው ክበር። አዕዋፍም ከክር ንዑድነቱን አውቀው ግዕዩ ፀሐይ እንዳይሰማው በከንፋቸው ይጋርዱት ክበር።

ንጉሥ ዐጼ ገብረ መስቀል ከፍትር የተነሣ ከቤተመንግሥታቸው ያኖሩት ክበር እንድ ቀን ከፈታቸው ቆሞ ሲያሰማቸው ተመስጦው ሳይታወቃቸው በያዙት ጦር እግሩን ወጉት እሱም በተመስጦ ያደርስ ክበርና ለጊዜው አልታወቀውም ጓሳ ግን ተሰማው የደምህን ካሳ ምን ልሰጥህ አሉት ወርቅ ብር አልሻም ወደ ገዳም እንድሄድ ያሰናብቱኝ አላቸው። መለየቱን ባየወዱም ስመ እግዚአብሔር ጦርተው ምለውለት ክበርና አሰናቡት። ወደቤተክርስቲያን ገብቶ እጁን በታቦተ ጽዋን ላይ ዘርግቶ ቅድስት ወብዕዕት ሰብሕት ወብርክት ክብርት ወልዕልት አንቀጸ ብርሃን ማዕረገ ሕይወት የሚለውን የእመቤታችንን ምስጋና ንባቡንና ዜግውን ሰተት አድርጎ ተናገረታል። በዚህም ጊዜ እንድ ከንድ ያህል ከመሬት ከፍ ብሎ ታይታል። ከዚህ በኋላ ደቀመዛሙርቱን አስከትሎ ተከዚን ተሻግሮ በጸለምት ከገዳማተ ሰሚን በአንዱ በጸም በጸሎት ተወስኖ ኑር በዚህ ዕለት ዘገብረ ተዘካርየ ወተዝብረ ጊደዎን መምህርየ ወተዝብረ አዳም አቡዩ ምንት እንከ እስቡ ብሎ ጌታን ጠይቆ ጌታም በተሰፋህ ያመነውን በቃል ኪዳንህ የተገለጸውን እስከ 10 ትውልድ ድረስ ምሬልህላሁ ብሎ ተሰፋውን ነገርት ተሠውሯል።

የድርሰቱንም ነገር ከዚህ ይናገሩታል። የቅዱስ ያሬድ ድርሰቶች አምስት ናቸው እነርሱም ድጓ፤ ጸመ ድጓ ፤ምዕራፍ፤ ዝማሬና መዋሥዕት ናቸው።

1. ድጓ - እስትግቡዕ /የተሰበሰበ/ ማለት ነው። ከብሉይም ከሐዲስም ከአዋልድም ይጠቅሳል፤ የጌታን የእመቤታችንን፤ የዘቢያት የሐዋርያት የጻድቃን የሰማዕታትን ክብር ይናገራልና ድርሰቱን በዮሐንስ ጀምሮ በዮሐንስ ፈጽሞታል። ዓለም በዘመነ ዮሐንስ ተፈጥራ በዘመነ ዮሐንስ ለማለፍ ምሳሌ ነው። ዮሐንስ አስተምህር፤ ጸመድጓ፤ ፋሲካ ብሎ በአራት ዐበይት ክፍሎች ከፍሎታል። በአራቱ ፀወርተ መንበር በአራቱ ወንጌላውያን ምሳሌ በዚህም በ22 ሰነፍጥረት አምሳል 22 አርእስት ሰጥቶታል።

ከእነዚህም 12ቱ ምልዓን አላቸው 10 ሩ ግን ምልዓን የላቸውም ምልዓን ያላቸው «ብዙሱ ወተባዦች» የተባሉ የሕጋዊያን፤ ምልዓን የሌላቸው በተፈጥሮአቸው ፀንተው የሚኖሩ የደናገል ምሳሌ ነው።

2. ጸመ ድጋ በዐቢይ ጸም የሚደርስ ነው ዘወረደ፤ ቅድስት፤ ምክራብ፤ ደብረ ዘይት፤ ገብር ኄር፤ ኒቆዲሞስና ሰሙኑ ሕማማት ተብሎ በስምንት ተከፍላል።

3. ምዕራፍ ሚረፈያ ማለት ነው የደረሰው በጠለምት ነው ምዕራፍ፤ በዘወትር ምዕራፍ ዘዐቢይ ጸም፤ ብሎ በሁለት ከፍሎታል መሠረቱ መዝሙረዳዊት ሲሆን በውስጡ ብዙ ንቡሳት ከፍሎች አሉ።

4. ዝማሬ ምስጋና ማለት ነው። ዝማሬና መዋሥዕትን በደቡብ ጉንደር ዙር አባ በሚባል ቦታ ደርሶታል። ጎብስት፤ ጽዋዕ፤ መንፈስ፤ አኩቴትና ምሥጢር ብሎ በእምስት ከፍሎታል። እምስት ከፍል መሆኑ ጎብስት ሥጋውን ጽዋዕ ደሙን ያመለክታልና የእምስቱ አዕማደ ምሥጢር የእምስቱ ቅንዋት ምሳሌ ነው።

5. መዋሥዕት - ምልልስ፤ ሰዋሰወ ነፍስ፤ ማለት ነው ለአዕርጎ ነፍስ በፍትሐት ጊዜ የሚደርስ ነውና ያስ ይሁን ለሙት ድርሰት ደርሶ ማዘንን ከማን አግኝቶታል ቢሉ ከዳዊት ይላል። ዳዊት ለሳኦልና ለናታን ገጥሞ ገጥሞ አልቅሶላቸዋል። 1ኛ ሰሙ 1፡ 17- 27 በዘመኑ ሐዲ ሰም ዮሐንስ ኤጲስቆላስ ዘዳማስቆ ለሞተ ሰው ድርሰት እያደረሰ ያዝንላቸው ያለቅሰላቸው ነበረ ድርሰቱ ግን የኔማ ጀግናው የኔማ ሳተናው ሸሸ ተበላሽ የሚል ሳይሆን በሞቱ ሞትን ያጠፋ ጌታ አምላክ ከሞተ ነፍስ ከርዳተ ገሃነም

እንዲያድነው ለሕይወት እንዲያበቃው የሚለምን ጸሎት ነው። እስከ ድረስ የተገለጹት ድርሰቶቹ እምስቱ ጽዋትወ ዜማ በመባል ይታወቃሉ። ከዚህ ሌላ የውዳሴ ማርያም፤ ቅዳሴ ማርያም ምን ዜማ የደረሰ እሱ ነው። ማይኪራህ በሚባል ቦታ ሳለ እመቤታችን ቅዱስ ኢፍሬምን ከቀሳርያ አባ ሕርያቆስን ከብህንሳ በደመና ጠቅሳ እርሱ ካለበት እምጥታ እንተ ውዳሴዬን እንተ ቅዳሴዬን ነግራችሁት በዜማ ያድርሰው ብላቸው ነግረውት ውዳሴዋን ከሰኛ እስከ ቅዳሜ ያለውን በአራራይ የእሑድን በዕዝል፤ ቅዳሴዋን በግዕዝና በዕዝል፤ አድርሶታል። ከዚህም አያያዝ 13 ቀን ቅዳሴያት ሁሉ በዜማ አድርሷል። ቅኔንም አምልቶ አስፍቶ ባይናገረው እንጂ ደራሲው እርሱ ነው። ዜማውም ሶስት ዓይነት ነው፤ ግዕዝ ዕዝል አራራይ፤ ግዕዝ የአብ ዕዝል የወልድ አራራይ የመንፈስ ቅዱስ ምሳሌ ነው።

ለቤተ ክርስቲያን ያፈሩ በጥበብ የምታበራለት ዕንቅጥ ነህ ከከብ። መሄሙርና ቅኔ ያወረሰክን ሀብት ጉድፍ ሳያገኘው ብልና ዝገት ይኸው ዛሬም አለ እንዳማረበት አሉ መሄም እያልን አይጉድልም ትንጣት የአዳም ልጆች ሁሉ ባከፈሉት ምድራዊ ስትሆን ሥጋን የለበሰህ አይተንህ ደስ አለን በማለትህ ከመላእክት ጋር ተከሰሱ ክብርህ። ቤተክርስቲያንን አጉናጽፍካት

የግድግዳ ነገ ጥዕድ ግንኙነት ለአምላክህ ስትዘምር እያጠጠሰህ በዋሽ ፀሐይ እንዳይዝል ሥጋህ የሰማይ መላእክት በከገፍ ጋረፋህ። ልብን የሚመስጥ የማይሠለች ያፈሩ ባንተ መዝሙር ሊትጥሉም ከራች። እንደ ቅዱስ ያፈሩ በጥዕድ ዜግም። ፈጣሪ አምላክን እናገልግለው። ሃሌ ሃሌ እያልን እናመስገን። ለዚህ ነውና የተፈጠረ ነው።

3ኛ መቃ 2:11 ሃይ አባ ዘላትና /ወኪሉንተህ ፈጠሮ ለእንሰ እመሕያው ከመይትለላኩ በእምላላ መላእክት/

ገንቦት 12 - የሐንሰ አፈወርቅ /ከ344 /7/ - 404 /7/ ዓም/

የሐንሰ ማለት፡ ፍሥሐ ወሐሄት ፤ ርገራጌ ማለት ነው። ሀገሩ እንደዚያ ነው። አባቱ አስፋኒደስ /ሱፋንዩ/ እናቱ አትናስያ ይባላሉ። አቴና ወርዶ ጥበብ ሥጋዊ ከተማረ በኋላ ጥበብ መንፈሳዊ ሲማር ቅዱስ ባልልዮስ ከነበረበት ገጽም ገባ። «ወከነ ሲሲቱ መጠነ ሲሲተ ያፍ» ይላል እፍኝ ገብስ ከነጋሠሩ እስከ መመገብ ድረስ ደርሶ ብዙ ትሩፋት ይሠራ ጀመር።

እርሱ ካለበት ገጽም ሲሲኮስ የሚባል ደግ ባሕታዊ ነበር። ሐዋርያው ጲጥሮስና የሐንሰ ከበዓቱ ገብተው ጲጥሮስ መራገቱ መንግሥተ ሰማያት የሐንሰ ወንጌል ሲሰጡት አይቶ እንዲህ ያለ ራዕይ አየሁ ብሎ ነገረው። ምን ይሆን ብሎ ይህን ሲያወጣ ሲያወርድ ውሎ ሌሊቱን ለሰጊድ ለጸሎት ሲተጋ የታዘዘ መልእክ መጥቶ ከፊቱ ቆመ። ደንግጦ ወደቀ፤ መልእኩ አንሥቶ ጌታ አዞህልና የእንጾኪያው ሊቀጳጳስ የሚልህን አይሆንም አትበል አለው። በማግሥቱ የእንጾኪያው ሊቀጳጳስ መጥቶ ቅስና ልሹም አለው። አይሆንም አለ። ጋላ ግን መልእኩ የነገረውን አስቦ ተሹሟል።

ከዚህ በኋላ ቁስጥንጥንያ ወርዶ እንድ ቀን ምእመናን ቅዱሴ በሚያስቀዱስበት ሥጋውን ደሙን በሚቀበሉበት ጊዜ ፀሐይ ከእንዲት ሴት ላይ ጨረሯን ፈነጠቀችባት፤ ኢጲስቆጶስ ንስጥሮስ ነው። ልጄ የሠራሽው ኃጢአት ምንድር ነው? አላት ከፍቅረ ቤተክርስቲያን የተነሣ የመንጸት ጊዜዬ ሳይፈጸም መጥቻለሁ እንጂ ሌላ ከሰው የተለየ የሠራሁት ኃጢአት የለም አለችው። በልቡ

የጌታን አምላክ ወልደ አምላክነት የእመቤታችንን ወላዲተ አምላክነት የእመቤታችንን ወላዲተ አምላክነት ይነቅፍ ነበርና ድንግል ማርያም አምላክን የወለደች ብትሆንስ ለሴቶች ይህን የደም መፍሰስ ባስተረፋችው ነበር ብሎ ዕርቃደን አስቅሎ ክርስቶስን አምላክ ወልደ አምላክ ድንግል ማርያምንም ወላዲተ አምላክ የሚል የተረገመ ይሁን እያላችሁ ትፋባት አለ። እየሄዱ ይተፋባት ጀመር። «ወሀሉ አሜሃ የሐንሰ ጠርዘቤጠር» ይላል የሐንሰ ከዚያ ቁዋ ነበረ በተራው ቀርቦ እኔስ ወልደ እግዚአብሔር እንዲህ ባለማገፀን ከእመቤታችን በገቱም ድንግልና እንደተወለደ አምናለሁ

ብሎ። የሴቲቱ እድፈት ሳያስጸይፈው የእመቤታችንን ንጽሕናና ቅድስና እያሳበ አካሏን ቢሰም ከአፋ ላይ እንደ ወርቅ ተቀስሞበታል። በቤተ መቅደስ የነበረች ሰዕለ ማርያምም «ለምእመናን ትምህርቱ እንደማር የጣፈጠ ለከሀዲ ግዝቱ እንደ ጦር የጸና እንደ ሰይፍ የተሳለ በእውነት አፈወርቅ ልሳነ ወርቅ» ብላ በቃል ሰብአዊ መስክራለታለች። «ሰበ ሰዓመ ኃፍረተ ትክት ቅድመ መዋዕል ንጽሕ ሰብዔ፤ ተአምረ ፍቅርኪ ያርኢ ወያበተገፍር ጸላዬ፤ ማርያም ሰዕልኪ ለየሐንሰ ጽጌ ትንሣሤ፤ ወደስቶ ወአእኩተቶ ቅድመ ገጽ ኩሉ ጉባዔ፤ አፈወርቅ እንዘትባል ጊዜያተ ክልዔ። እንዳለ ደራሲ።

ከዚህ በኋላ በፈቃደ እግዚአብሔር በእንጾኪያ ሊቀጳጳስነት ተሾመ። ተሹሞም ሣለ ብዙ ተግሣጾት ጽፏል ብዙ ድርሳናት ደርሷል። ንጉሡ አርቃደዎስ ይባላል። ወዳጁ ነው። ሊጠይቀው ሄዶ ሳለ መምህር አንተን ሳገኝህ ነገሩ ይጠፋኛል ነገሩን ሳገኘው አንተን አጣህለሁ፤ ከልቤ ሲወጣ ሲወርድ የሚኖር ነገር አለ፤ ወንጌላዊ «ኢያእመራ እስከ አመ ትወልድ ወልደ ዘበኩራ የበኩር ልጄን እስክትወልድ አላውቃትም» /ማቴ 1: / ያለው። ከወለደች በኋላ ወንዶች ሴቶችን በሚያውቁበት ግብር አውቋታል ማለት ነውን አለው። ይህስ አይደለም ጌታን ጸንሳ ሳለች ሥጋዊው በብዙ ኅብረ ትንቢት የተነገረለት በብዙ ኅብረ አምሳል የተመሰለለትን ጌታ እንደጸነሰች ለማጠየቅ መልኳ እየተለወለጠ ይታየው ነበረ፤ ከወለደችው በኋላ ግን በአንድ ኅብረ መልክዕ ታይታዋለችና በሰዚህ ነው ብሎ ተረጉመለት በዚህም ጊዜ ከግድግዳ ላይ የነበረች ሰዕለ ማርያም ካለችበት መጥታ ሦስት ጊዜ በራሱ ላይ ዞራ «ሠናየ ተናገርከ የሐንሰ አፈወርቅ የሐንሰ ልሳነወርቅ» ብላ አወደሳው

ከቦታዋ ተመልሳለች። ንጉሡም ለመታሰቢያ ሁለት ልሳናተወርቅ አሠርቶ በግራ በቀኝ አድርጎታል።

በዚህም ላይ ንጉሡ አርቃዴዎስ ንግሥቲቱ አውደክስያ ልጅ እየወለዱ ይሞትባቸው ነበርና ቤት ልጅ በወለዱ ጊዜ እንዳትሞትብን ብለው እርሱን አጥምቅልን አሉት ቢሄድ መልአክ ሞት ከመንገድ ተገናኘው ወዴት ትሄዳለህ? አለው። የአርቃዴዎስን ልጅ ነፍሷን ከሥጋዋ ለይተህ አምጣ ብሎኝ ላመጣ እሄዳለሁ አለው። ቆዩን ላጥምቃት ብሎት ሄድ። ካመመቃት በኋላ ረስቶት በሌላ መንገድ ተመለሰ። የካህናት የመዓረጋቸውን ደግነት ለማጠየቅ /17/ ወዲያ ወዲህ ሳይል 10 ዓመት ቆሞ ቆይቷል። «እምነ አፋሁ ዘወርቅ ስሟኦ ግዙብ፤ እንበለ ይዕሮግ ሳዕለ ወእንበለ ይረድ ታሕተ፤ መልአክ ሰማይ ቆመ ዐሠርተ ዓመተ» እንዲል አርኪ።

በአሥረኛ ዓመቷ ለባልታጩት ልጆችንን መርቀልን ብለው ሳኩበት ቀድሞ በሄደበት መንገድ ቢሄድ መልአክ ሞትን ቆሞ አገኘው ። ምንው ከዚህ ቆመሀል? አለው። እንተ ቆይ ካልከኝ ጊዜ ጀምሮ ወዲያ ወዲህ ሳልል ቆሜአለሁ አለው። አጥፍቻለሁ ሂድ የታዘገዘውን ፈጽሞ አለው። ከዚያ ሲደርስ ሞታ ሲላቀሱ አገኘ። ነገሩን ነግሮ አጽናነቷቸው ተመልሷል።

ንግሥቲቱ አውደክስያ መፍቀሪት ንዋይ ነበረች። በዓመት 3 ጊዜ የምታፈራ ለከተማ ቅርብ የሆነ ርስት ያላት መበለት ነበረች ርስቷን ነጠቀቻት። መጥታ ለርሱ ነገረችው መልሷላት አላት አምላልስም አለች። ርስተ ምድር ነጥቀሽ ርስተ ሰማይ ታገኚ መሰለሽ? ብሎ ከቅጽረ ቤተክርስቲያን እንዳትገባ ሥጋውን ደሙን እንዳትቀበል ከምእመናን እንዳትገናኝ አወገዛት። እርሷም በበኩሏ እሱ በነውር ምክንያት የሻራቸውን ኢሲስ ቆጸላት በብሰባ ታሥሮ ይጋዝ ብለው እንዲፈርዱበት አደረገች። ታሥሮ ወደ ደሴት አጥራክስያ ተጋዘ። የሮሙ ንጉሥ አርያኖስ ዜና ገድለን ሰነ ጽድቁን እየሰማ ሲያደንቅ ይኖር ነበርና ባትመልሰው ጠቢ ካንተ ነው ብሎ ከአርቃዴዎስ ላከ። መልሱ ብሎ እስመለሰው ያች ግን ሰይጣን አነሣሰቷታልና ሁለተኛ አሥራ አጋዘችው በዚያው አርፏል። እሷም አልተጠቀመችም እሱ ካረፈ በኋላ ጽኑ ደዌ አደረሰች። ከመቃብሩ ሄዳ በድያለሁ ይቅር በለኝ እያለች ብዙ መከራ ተቀብላ ተፈውሳለች።

የሐዘክ አፈወርቅ ሊቀሳሳት ጠቢብ ተጋራጭ ምሁር ደግ ለባት። እውነተኛ መምህር ፊት አይቶ አያደላ ንግሥትን ገዛዳት ደጋዋን በድላ። በእግዚአብሔር ፊት ብትከብርላት ነፍሱ በግንዛቤ መልእክ ታዘዘለት ለርሱ። ቃሉ የግሊጠ ትምህርት እሙን አቃጥሎ ፈጃቸው መናፍቃንን። በጠነርቅ መሀል ለንገላች ሳያፍር

ቀዋ ቢመስክር የድንገልን ክብር ድንገል በሥዕሏ አድራ በዳንዳው አፈወርቅ ብላ አወጸበችው አንጻይቀዋቸው ነገሥት መሳፍንት ስምተ ዋል ከሚል የደጋን ጨዘት ገፈዋችን ሁሉ ገሥዶ በእውነት ይዛለችል እለ መኖር በሸዘት ጌታ እንዳልገዳ እውነትን ተርፏ። የቀናውን መንፈስ አሳድሮ በጸር።

አባ እፍጺ - ለዘጠኙ ትሑሳን/

ሐ. ፍልሰተ ሥጋሁ ለእቡነ ግር ተከለገይማች

ዜና ዕረፍታቸው በገጽ እንደተገለጸው ጌታ በ57 ዓመት ደቀመዛ መዛሙርትህ ቤተክርስቲያን ለንጸው ሥታህን ወደዚያ ያልፈሱታል። ብሎ ብሎ ነገሯቸው አበረ። ጊዜው ሲደርስ 19 ቀን ለእባ ምኒቱ ለአባ ለባ ሕዝቅያስ ተገልጸው ጌታዬ የነገረኝ ተስፋ ሲፈለም ጊዜው ደርሷልና በሩትም

በቅርብም ያሉ ደቀመዛሙርቱን በብሰበህ በ12 ሥጋዬን ዳፍለሁ፤ እኔም ከትዱስ ሚካኤል ጋር እመጣለሁ፤ ምልክት ይህንህ ዘንድ ስትገባ መብራቶቼን አጥፋ እኛ በንመጣ ይበራል አሉት። እንዳሉትም ደቀመዛሙርቶቻቸውን ከሩትም ከቅርብም ብሎበት በዚህ ዕለት ሥጋቸው ካረፈበት ከመካከ እስባ ቢገቡ እንደ ሸት መግዛው እምሮ አግኝተው ተሸክመው ወደ ቤተመቅደስ ከትዱስ ሚካኤል ጋር መጥተው ከመንበሩ ተቀመጡ፤ ቢመጡም የጠፋት መብራቶች በደተው ተገኝተዋል እኔያም በዕልልታ በደስታ አጽማቸውን ከእግረ መንበር አትረውታል። ታሪኩ የተፈጸመው በ1349 ዓ.ም ቀን ነው።

ገንቦት 14 አባ ሳኩሚስ /ከ290 - 346 ዓ.ም/

ሀገራቸው ጽርዕ ነው። በገዳሙ ዳውናስ በ 6 ሺህ መንኮሳት ተሹመዋል። ቀን ለግስተማር ለአገልግሎት ሌሊት ለሰጊድ ለጸሎት ተገተው ይኖሩ ነበርና ቡታፈ ግንበረ መላእክት ተብለዋል። በጸሎታቸው ጥቂት ትምክህት አበረባ ቸው። እንድ ሌሊት ሲሰግዱ

ላባቸው የቆሙበትን ምድር አረሰው ጌታ ተገልጿል እሁን ይህ ሁሉ ስገደት ይህ ሁሉ ጸሎት ለግን ብለህ ነውህ አላቸው ጌታዬ ላንተ ብዬ ነዋ አሉት በግግሥቱ በቸንክር ተቸንክር በመስቀል ተሰቅሎ ታያቸው። ጌታዬ እሁን ደግሞ መስቀልህ ለግን ብለህ ነውህ አሉት ላንተ ብዬ ነዋአላቸው። ይህ ሁሉ ትናንት በተናገርኩት አይደለምን ደግ አላደረግሁም ብለው ተጸጽተዋል። በግጽልዬም ጊዜ ገነትና ሲኦል በዓይነልበና ይታያቸው ነበር አንድ ቀን ባያቸው በወደድሁ ነበር አሉ። የታዘዘ መልአክ ነጥቆ ወስዶ ጻድቃንን በገነት ሲያመሳግጥ ጋጠ ለንን በሲኦል ዋይ ዋይ ሲሉ አላያቸው። ከዚህ በኋላ ሙሳ ዘመናቸውን በለጋጥአን ሲያዝኑ ሲያለቅሱ ኖረዋል። ጊዜ ዕረፍታቸው ሲደርስ ጌታ ኀዘንህን አየሁልህ ልመናህንም ሰግሁልህ በስምህ የተማክነውን ሁሉ ከሞተ ነፍስ ከርደተ ገዥም እድገልሃለሁ ብሎ ተስፋቸውን ነገሯቸው በዚህ ዕለት ዐርፈዋል።

ገንቦት 16 ኢያሱ ሲራክ

ኢያሱ ማለት መድኃኒት፤ ሲራክ ግለትም መሲብ ግለት ነው። ሲራክ የጥበብ ስሙ ነው አባቱ አልዓዘር ይባላል። ሙጽ ሲራ 5:1 ጌታ ጥበብ ገልጿለት የጥበብ ሁሉ መገኛዋ ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው ዓለም ሳይፈጠር ጥበብ ከርሱ ጋር ነበረች ብሎ ስለጥበብ ተናገሯል። ሲራ 1:1 ከመሳፍንት ሙሴን ከነገሥታት ጻዊቱን ከዚያት ሌልያስ ሌልሳዕና ኢርምያስን አብነት እያደረገ ታላት የጥበብና የግዢ መጽሐፍ ጽፏል መጽሐፉም ከ 46ቱ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍት አንዱ ነው።

ከምርኮ መልስ ከ 470 ዓ.ዓ ወዲህ የተነሣ ሙሴን ሙጽሐፋ ያመለክታል

ገንቦት 17 ኢጲፋንዮስ ኢጲስቆጶስ /ከ 315 - 403 ዓ.ም/

ወላጆቹ አይሁዳውያን ነበሩ አባቱ ሞቶ እናቱ እርሱንና እጎቱን የምታሳድግበት አጥታ ስትቸገር እርሱ ያላቸውን አንድ እህያ ሊሸጥ

ይዞ ሲሄድ ከጎዳና ፈላታዎስ የሚባል ደግ ሰው አገኘው። ዋጋውን ሲነጋገረው እህያው ዘሉ ኩላሊቱን ረገጠው ፤ ወደቀ ፈላታዎስ የክርስቶስ ኢየሱስን ስም ጠሮቶ ቢጎትተው ተነሣ። እህያውንም ውደቅ ቢለው ወድቆ ቀረ። ኢጲፋንዮስ በሰሙ የወደቀውን የምታነሣበት የቆመውን የምትጥልበት ኢየሱስ ማንው? አለው። ኢየሱስም ለቤዛ ብዙኃን ከሰማያት ወርዶ ከድንግል ተወልዶ ዕውር ቢያበራ ሙት ቢያሰነሣ ወገኖቹ አይሁድ ጸልተው ተመቅኝተው ሰቅለው የገደሉት አምላክ ወልደአምላክ ነው። አለው ይህን በልቡ አኑር ባየው እየተደነቀ ወደ ቤቱ ተመለሰ።

ከዚህ በኋላ ባለጸጋ አጎት ነበረው እሱንም እጎቱንም ወስዶ አሳድጎ ሀብቱን አውርሷቸው ዐረፈ። አንድ ቀን ከእባ ሉክዮስ ጋር በመንገድ ተገናኝተው እየተጨዋወቱ ሲሄዱ አንድ ችግረኛ ሰመ እግዚአብሔር ጠራባቸው። አባ ሉክዮስ ወርቅ ብር የለውምና የለበሰውን አውልቆ ሰጠው። ወዲያው መልአክ ከበረዶ የነጻ ልብስ ቢያገናጽፈው አይቶ አባቱ አምላክህን አመልከው ዘንድ ሃይማኖትህን አስተምረኝ አለው። አስተምሮ አጥምቆታል። ከፍጹምነትም እንደሚደርስ አውቆ መዓርገ ምንኩስና አስጥቶታል በዚህ ጊዜ የ17 ዓመት ወጣት ነበረ። ከዚህ በኋላ በጽም በጸሎት ተወስኖ በትግርምት የሚኖር ቢሆን ሀብተ ፈውስ ተሰጥቶት ሕሙማንን የሚፈውስ ሆኗል፤ ሙትም አንሥቷል።

መምህሩ አባ ኢሳርዮን መንፈስ ቅዱስ ገልጾለት ጌታ የብዙኃን አባት እንድትሆን መርጦህልና፤ ቆጵሮስ ሂድ ተሾምልን ቢሉህ አይሆንም አትበላቸው አለው። ከበዓቱ መውጣቱን ከመምህሩ መለየቱን ባየወድም ፈቃድ እግዚአብሔር ነውና ሁለት ብላቴኖች አበከትሎ ሄደ። ጌታም ለቆጵሮሱ ኢጲስቆጶስ ሁለት ብላቴኖች ያበከተለ ሁለት የወይን ዘለላ የያዘ ኢጲፋንዮስ የሚባል ገጻማዊ ወደ ገበያ ይመጣል እሱን ሹመው አለው። ቢሄድ ሁለት የወይን ዘለላ ይዞ ሁለቱን ብላቴኖች አበከትሎ ሲገበያይ አገኘው ኢጲፋንዮስ የምትባል አንተ አይደለህምን አለው። አዎን አለ ጌታ ያዘዘኝ አለና ተከተለኝ ብሎ ወስዶ ሹመው። በሶስተኛው ቀን ቅስና ሰጠው ኋላም እርሱ ቢሞት ኢጲስቆጶስነት ተሹሟል። ተሹሞም ባለ ብዙ ድርሳናት ደርሷል ብዙ ተግሥጾት ጽፏል።

ንግሥቲቱ አውዶክበያ የአንዲት መበለት ርስት በመንጠቋ ምክንያት የሐንሰ አፈወርቅ አውግዞ ከማንበረ ምእመናን ለይቷት

ነበርና የሃይማኖት ሕጽ ሳይኖርብኝ በከንቱ አውግኞልና መጥተህ እይልኝ ብላ ሳከችበት ሄደች። ተይ ያለኝን ተይወ አላት ይህንን ስለተውም አለች እንግዲያውስ የሸቀዳሳሱን ቃል ሊታከብራ ቁተገባሽ ነበር አላት ይህንን ካልከግ አብያተ ክርስቲያናትን እዘግቼ አብያተ ጣቦታትን አስከፍታለሁ አለችው። ከርሱ ዘንድ ሂዶ ወንድሜ ጥቂት ጊዜ ምእመናን ከመከራ አረፋ ስንል በዚህ ምክንያት ደግሞ መከራ ቢመጣኸው ደግ ነውን ተወው አለው። ርስተ ምድር ነጥቃ ርስተ ሰማይ ታገኛለችን እይሆንም አብያተ ጣቦታትንም ብታስከፍት ለርሷ ይበሳታል አለ።

ተመልሶ ከንጉሥ ሊሰናበት በገባ ጊዜ ሌሊቱን የሐንሰ አፈወርቅን ከሹመቱ ሻረው ከመፃሪት አዋረደው ብላ በሐሰት አስወራች። የሐንሰን ሊሰናበት ሲሄድ ምንው እንዲህ አደረግኸኝ? አለው ሻረ ምንም አላደረግሁብኳል አለ። መሄድማ ትሄዳለህ ከመንበርህ ገን አትቀመጥም በመንገድ ትሞታለህ አለው። እርሱም በበኩሉ መመለሱን አይቀርም ትመለሳለህ ነገር ገን ሁለተኛ ተገዘህ ትሞታለህ አለው። የጠብ አይደለም የየሐንሰ ሞት ለሌሊቱን የሰ የሌሊቱን ሞት ለየሐንሰ ተገልጻቸው ነው እንጂ ይኸውም አልቀረ የሐንሰ አፈወርቅ በዕርቅ ከተመለሰ በኋላ ሁለተኛ ተገዞ በዚያው ዐርፏል። ሌሊቱንም ጥቂት ቀን ተገዞ ሳይደርስ ከመንገድ በዚህ ዕለት ዐርፏል። 11 ቀን ተገዘው በ28 ደራሲ በሃይማኖት ሕጽ በምግባር ዳገፅ የሻራቸው ሁለት ዲያቆናት አናስቀብርም ብለው መቃብር ከልከዋቸው 40 ቀን ተቀመጠ ይህንንም ያህል ቀን ቢቆይ መግዛው አልተለወጠም ነበር። ኋላ ገን አንድ ዲያቆን ቢግጸው እኒያን በተለምዶት አጥፍቶ ተቀብሯል።

ክር መንፈሳዊ ሌሊቱን
ታች ባለጊሉ ለመንፈስ ቅዱስ
ገና በልጅነት በመጣትነቱ
በሰላም ተተግ በጸጥ በውነቱ
ለግደትን አብዝቶ ቢገልጽ ጉልበቱ
ያረቀው ክር ሕዝቡን በሰብኮቱ

ለምሳሌ ክርስቶስ ነውና ብርታቱ።
ከሞተ በኋላ ሥጋው ሆኖ በድን
ድቃን የመሰሉ ተገነዛዊችን
ተግባራዊ ለሕዝቡ ትምህርት እንዲሆን
ፈጣሪ ተግልቶን እንዳገሆነ አጉል
አይበጀንምና ይቅርብን ተገነዛ

ጥላ 10 :29 : 12:2

ገንቦት 18 በዓለ ጸራትሊጦስ

ጌታ በማያራገ ጊዜ ደቀመዛሙርቱን እንትሙስ ንበሩ ሀገረ እያሩላለም አስከ ትላብሎ ኃይለ እምኦርያም ሉቃ 24:49 ብሏቸው ወርባ ነበር። ተናግሮ የግያበቀር ምሉ የግያክዳ ነውና ባረገ በ1077ው ከተሦሃ ወ5077ው ቀን ጸራትሊጦስን በየላቸዋል።

ጸራትሊጦስ ግለት መንፈስ ጽድቅ መንፈስ ሕይወት ባሕርያዊ እስትንፋስ አካላዊ ሕይወት አካላዊ እስትንፋስ ግለት ነው ስለምን ቆይቶ በ1077ው ቀን ሳከላቸው ቢሉ በ105 መንፈረግ የገነን እኛ ነበርንና ወደ ክብራችን ወደ መግረጃችን እንደመለስን ለግጠቦች ነው ዳግመኛም 106ን ቃላት ቢጠብቁ መንፈስ ቅዱስ የሚሰጥ መሆኑን ለግጠቦች ነው።

“ወእስተርሊይም ልሳናተ እሳት ከፋላት ከመ እሳት ዘይትከፈል” ይላል በአምሳለ እሳት አድርገዋል። ወዲያውም የሚያውቁት ጸንቶላቸው የግያውቁት ተገልጻላቸው ቀድሞ ከሚናገሩት ከዕብራይስጥ ቋንቋ ሌላ 71 ቋንቋዎች ተገልጸውላቸው ምሥጢር የሚተረጎሙ ሆነዋል። ከአይሁድ ወገን እኩሊቶቹ ይህ ነገር ምን ይሆን? አሉ እኩሊቶቹ “እሱን ጸዕፊ ጸግቡ - ጉሽ ጠጅ ጠጥተው በከረው የሆነ ያልሆነውን ይቀጥረሉ” አሉ። ቅዱስ ጲጥርስ ሀሳባቸውን አውቆ እኮ ከመትትሐዝብም አንትሙ ስኩራን እሙንቱ ዘትበሉ በከረዋል የምትሉ እናንተ እንደምትጠረጥሯቸው አይደለም እስመ ነገህ ብሔሩ ወሰቢህ ሠለስቱ ሰዓት - ጊዜው ግለጻ በዓቱም ሶስት ሰዓት ነውና፤ ጻፉ ገን እስመጥ እምነመንፈስ የ ዲበ ኩሉ ዘሥጋ (ሊዩ 2: 28) ተብሎ የተነገረ ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ይህን ያደረገ እናንተ ጸልታችሁ ተመቅኳችሁ የሰቅላችሁት ክርስቶስ እየሰሰ ነው እኛም ነዚያት ትንቢት የተናገሩለት ምሳሌ የመሰሉለት አምላክ ወልደ አምላክ ለመሆኑ ከመታን ተለይቶ ለመነሣቱ ለግረጉ ዳግመኛም ወኩወር በምስጋና ለመምጣቱ ምስክርች ነን አላቸው ምንተ ንግበር አጋጥነ አውን ምን እናድርግ አሉ “ነስሁ ወተጠመቁ በስሙ ለኢየሱስ ክርስቶስ ከከፋታችሁ ተመልሳችሁ በስሙ ተጠመቁ አሏቸው “ወተወሰኩ በይቃሪ ዕለት መጠነ ሠላሳ ምዕት ነፍስ” ይላል ሶስት ሺህ ሕዝብ እምነው ተመ ምቀዋል። ሐዋ 2:1-41 ይህ የተፈጸመ በ33 ዓ.ም በዚሁ ቀን በዕለተ እሁድ ነው። ዕለቱን ሊቃውንት ሀብተ መንፈስ ቅዱስ የተሠጠበት ወደ የሀገራቸው በተመለሱ ጊዜ በአሕዛብ መካከል የሚያስተዋውቁትንና የሚመሰክሩላትን 3000 ምእመናን ያገኘችበት ዕለት ስለሆነ የቤተክርስቲያን የልደት ቀን ቢሉ ጠርተውታል።

4. ሐዋርያት መንፈስ ቅዱስን ሲቀበሉ እመቤታችን ከሌሎች ቅድሳት እንስት ጋር አብራቸው ለጸሎት ትተጋ ነበር ሐዋ 1:14:12:1